

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
FILOZOFICKÁ FAKULTA
KATEDRA DĚJIN UMĚNÍ

ZORA POŘICKÁ-CHADRABOVÁ (1921–2015)

Magisterská diplomová práce

Bc. David Mikša

Vedoucí práce: doc. PaedDr. Alena Kavčáková, Dr.

Olomouc 2017

Prohlašuji, že jsem předkládanou magisterskou diplomovou práci vypracoval samostatně s využitím písemných a orálních pramenů, literatury a internetových zdrojů.

Ve Zlíně, dne 12. prosince 2017.

Rozsah práce

131 825 znaků včetně mezer

Poděkování

Mé poděkování za setkání a přísun cenných informací, jež propůjčilo této práci význam, zasluhuje PhDr. Zora Pořická-Chadrabová, její syn Ing. arch. Pavel Chadraba a dcera Mgr.A. Alice Chadrabová.

Neméně děkuji doc. PaedDr. Aleně Kavčákové, Dr. za možnost zpracovat téma olomoucké výtvarnice a za četná doporučení při sestavování práce.

Děkuji také všem archivním institucím za vstřícnost při zkoumání jejich fondů, jmenovitě Archivu Univerzity Palackého s jeho ředitelkou Mgr. Renátou Klvačovou, Archivu Muzea umění Olomouc a jeho pracovníci Mgr. Sabíně Prokschové a tamnímu knihovníkovi Mgr. Nikolasi Prokschovi a Archivu hlavního města Prahy.

Zpřístupnění neznámých děl Zory Pořické mi laskavě umožnili přátelé a známí umělkyně, jmenovitě Mgr. Bohumír Kolář, MUDr. Ludmila Kolková, Ing. Anna Volejníková, RNDr. Hana Chmelíčková, doc. PhDr. Josef Maliva, Mgr. Eva Vánská a Alice Kumorová.

Průzkum nenávratného zániku památek ve veřejném prostoru podpořili prof. PhDr. Rostislav Švácha, Ph.D, Mgr. et Mgr. Michal Novotný, Mgr. Michaela Čadilová, Mgr. Eva Žáčková-Erbanová, Mgr. Martina Mertová, Mgr. Jan Jeništa, Ph.D, Mgr. Václav Dvořák, JUDr. Václav Kupka, Ladislav Jalůvka, Robin Hanák, Ing. Ondřej Vala, Ing. Tomáš Prokopec, Mgr. Michal Fokt, Radek Hořínek, prof. MUDr. Vladimír Mihál, CSc., Jiří a Jana Fraitovi a Ing. arch. Jan Kapitán.

Své rodině vděčím za nezměrnou podporu a trpělivost.

Obsah

1	Úvod	5
2	Stav bádání	9
3	Životopis.....	16
4	Knižní grafika a kresba.....	39
5	Závěr.....	56
6	Přehled použitých zkratk	61
7	Prameny, literatura a internetové zdroje.....	62
8	Seznam obrazové přílohy	67
9	Obrazová příloha	75
	Summary.....	116
	Anotace.....	118

1 Úvod

Plzeňská rodačka Zora Pořícká, provdaná Chadrabová, náleží k nemnoha olomouckým umělcům, kteří ve své tvorbě uplatňovali od počátku 60. let jazyk geometrické abstrakce. Protože osobnost této výtvarnice doposud nebyla dostatečným způsobem reflektována uměleckohistorickou literaturou, pokusila se předložená diplomová práce tuto mezeru v bádání o výtvarném umění 20. století vyplnit. Cílem práce je rekonstrukce života a některých oblastí tvorby Zory Pořícké.

V kapitole *Stav bádání* je představena literární pozornost zrcadlící život a dílo umělkyně. Pozornost je evidentní zejména v diplomové práci o olomoucké umělkyni,¹ v katalogích výstav či periodických tiskovinách, které jsou seskupeny do několika celků podle uměleckohistorického významu.

V kapitole *Životopis* je rekonstruován rozmanitý život umělkyně. Důkladnější pozornost je věnována zejména výtvarnému školení na gymnáziu v Plzni (1933–1941), které ji zprostředkoval především tamní profesor kreslení a otec František Pořícký. Tyto počátky formování výtvarného názoru Zory Pořícké jsou představeny hlavně na základě ročních zpráv vydávaných gymnáziem.²

Další významnou etapu ve vývoji výtvarného názoru umělkyně, studium na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v letech 1942–1948, jež absolvovala u Františka Muziky, je představeno prostřednictvím pramenného materiálu, uloženého ve fondu VŠUP v Archivu hlavního města Prahy.³

---

¹ Renata Marynioková, *Monografie Zory Pořícké-Chadrabové* (diplomová práce), PdF UP, Olomouc 1991.

² XIV. roční zpráva Masarykova státního československého reálného gymnasia v Plzni za školní rok 1933/34, Plzeň 1934. Roční zprávy plzeňského gymnasia byly vydávány od školního roku 1920/1921 až po školní rok 1938/39, kdy vydávání zpráv přerušila německá okupace Československa (dále jen Roční zpráva gymnasia v Plzni).

³ Archiv hlavního města Prahy, fond VŠUP, inv. č. 138, kniha 138, Katalog speciální školy pro užitou malbu asistenta J. Nováka za školní rok 1942/1943. – Ibidem, inv. č. 139, kniha 139, Katalog speciální školy Richarda Landra za školní rok 1943/1944. – Ibidem, inv. č. 227, karton 8, Klausurní protokoly UPŠ za školní rok 1945/46. – Ibidem, inv. č. 228, karton 8, Klausurní protokoly VŠUP - zimní semestr 1946/47. – Ibidem, inv. č. 229, karton 8, Klausurní protokoly VŠUP - letní semestr 1946/47. – Ibidem, inv. č. 230, karton 8, Klausurní protokoly VŠUP - zimní semestr 1947/48. – Ibidem, inv. č. 231, karton 8, Klausurní protokoly VŠUP - letní semestr 1947/48 (dále jen Archiv HMP, fond VŠUP).

Zora Pořická nebyla jen uměleckoprůmyslovou výtvarnicí. Protože chtěla prohloubit své vzdělání po stránce filozofické a vědecké, studovala estetiku a dějiny umění na FF UK v Praze již v letech 1946–1947 a dokončila mezi léty 1949–1953 na FF UP v Olomouci, kam se přestěhovala. V tomto období sepsala dvě esteticky zaměřené práce⁴ podrobené zkoumání pro odhalení teoretických předpokladů tvorby, ve které od počátku 60. let uplatňovala prvky geometrické abstrakce. Na olomoucké univerzitě rozvinula v letech 1949–1954 činnost smluvní a od roku 1954 činnost odborné asistentky, knihovnice i tajemnice. V roce 1956 musela univerzitu z kádrových důvodů opustit. Toto svízelné období v životě Zory Pořické a univerzitního kolegy Rudolfa Chadrabý, za kterého se provdala v roce 1954, je zkoumáno na základě pramenných materiálů uložených v Archivu UP⁵ a literárních zdrojů.

Od roku 1956 se umělkyně uplatnila ve svobodném povolání, ve kterém setrvala do počátku 90. let. Věnovala se knižní grafice a ilustraci i plakátové tvorbě. Od 70. let přijímala zakázky na reliéfní výzdobu zvonů, na návrhy interiéru smutečních síní, monumentálních realizací a drobných užitých předmětů z kovu, dřeva, kamene i sádry.

Závěrečné léta svého života, provázená smrtí manžela v roce 2011 a žalostným osudem pozůstalosti výtvarného ateliéru, nesla Zora Pořická statečně. Nakonec po 64 letech života v Olomouci se musela v roce 2013 přestěhovat s dcerou do Teplic v Čechách, kde ukončila svou životní pouť 29. července 2015.

I když se nepodařilo nahlédnout do výtvarné pozůstalosti Zory Pořické, podařilo se získat dostatek fotografických reprodukcí. Výrazně přispěla obrazová příloha diplomové práce Renaty Maryniokové zabývající se monograficky tvorbou umělkyně.⁶ Fotografie dokumentují 32 zvonů, jež umělkyně reliéfně upravila

---

⁴ Zora Pořická, *Léon Battista Alberti* (seminární práce), Seminář estetiky a dějin umění FF UP, Olomouc 1950. – Idem, *Tyršova estetika výtvarného umění* (dizertační práce), Seminář estetiky a dějin umění FF UP, Olomouc 1952.

⁵ Archiv Univerzity Palackého v Olomouci, inv. č. 1405, karton 64, Osobní spis Zory Pořické; inv. č. 608, karton 27, Osobní spis Rudolfa Chadrabý; inv. č. 56, karton 2, Rig. spis Zora Pořická (dále jen Archiv UP, Osobní spis Z.P. a R.Ch. a Rigorósní spis Z.P.).

⁶ Viz Marynioková (pozn. 1). Dobové fotografie výtvarných prací získala od fotografa Jiřího Fraita, akad. soch. Otmara Olivy, zvonařky Laetitie Dytrychové a z archivních materiálů oblastního střediska Dílo, podniku ČFVU v Olomouci (dále jen Dílo Olomouc).

v letech 1970–1990, rovněž sedm monumentálních realizací, řešení interiéru smuteční síně v Kojetíně, včetně modelu, a světelný nápis ONV v Olomouci. Plakátovou tvorbu umělkyně prezentovala formou barevných diapozitivů a fotografií obsahující podobu 20 plakátů, jež vytvořila umělkyně v letech 1955–1989.

Nadto se podařilo v soukromých sbírkách dohledat bezmála tři desítky výtvarných prací Zory Pořické. Jednalo se především o výtvary, které dosavadní laická ani odborná literatura neuvedla: soubor šestnácti vesměs abstraktních novoročenek - PF 1959 [88], 1967, 1969, 1974, 1975 [89], 1977, 1978, 1981, 1984, 1985, 1987, 1988, 1989, 1990, 1997 a PF nedatovaná, dvě abstraktní serigrafie, kresba kočky, stylizované ex-libris, oznámení o svatbě a promoci, dva dřevěné svícny, kovová šperkovnice a dřevěný model *Symbol peněžnictví* [91].

Možnosti historického průzkumu výtvarného díla Zory Pořické nabízí dokumenty oblastního střediska Díla, podniku ČFVU v Olomouci,⁷ kterými je možné sledovat některé zakázky umělkyně, od zadání až po realizaci, zejména na reliéfní úpravu zvonů nebo na monumentální díla a několik plakátů z 80. a z počátku 90. let. Plakátovou tvorbu z let 1950–1990 a výzdobu zvonů z let 1970–1990 dokumentuje zmiňovaná diplomová práce, na základě dokumentů z Díla-Olomouc.⁸

V kapitole *Knížní grafika a ilustrace* je prozkoumán relativně kompletní a chronologicky utříděný soubor příslušných prací umělkyně, na základě prací dostupných v knihovnických zařízeních, antikvariátech či na internetu. Nejzávažnější umělecké příklady, zejména ty, jež obsahují geometrické prvky, jsou zařazeny do kontextu českého výtvarného umění ve 20. století.

Monumentální realizace, které vytvářela pro interiéry a exteriéry olomouckých budov, zůstaly zachovány jen výjimečně. Tento fenomén nenávratného zániku uměleckých památek ve veřejném prostoru ve vztahu k předpisům autorského zákona je přiblížen v závěrečné kapitole.

---

⁷ Archiv Muzea umění Olomouc, fond Dílo Olomouc 1980–1994. Obsah fondu tvoří smlouvy s umělci týkající se zhotovování výtvarných děl na zakázku, korespondence o malířích a výtvarných umělcích vůbec, a obrazový materiál (dále jen Archiv MUO, fond Dílo).

⁸ Viz Marynioková (pozn. 1), s. 34. Již diplomantka konstatovala, že starší katalogy Dílo-Olomouc byly spáleny, což dnes znemožňuje dohledat název objednavatele a přesnou dataci u zvonů z let 1970 až 1980.

Součástí obrazové přílohy jsou také fotografie Zory Pořické, její rodiny a výtvarného ateliéru. Dále obsahuje gymnazijní vysvědčení a kádrové dokumenty z doby působení na UP v Olomouci.

2 Stav bádání

Texty, které reflektují život a výtvarnou tvorbu Zory Pořické-Chadrabové, lze rozdělit do několika skupin. Do první skupiny náleží studie či statě, které nabízejí nejvýznamnější vhled do výtvarné tvorby a života umělkyně. V tomto směru je dosud na hlavní pozici diplomová práce a první *Monografie Zory Pořické-Chadrabové*, kterou v roce 1991 sepsala Renata Marynioková, studentka oboru učitelství pro 1. stupeň ZŠ.⁹

Diplomantka v této práci nabídla stručnější vhled do života výtvarnice, která na sklonku svých šedesátých let stále výtvarně tvořila, i když v menší míře. Dále sestavila rozsáhlý soupis díla umělkyně a zdokumentovala oblast plakátové tvorby a reliéfní výzdoby zvonů, ke kterým získala dostupný materiál.¹⁰ Tyto oblasti volila studentka Marynioková záměrně, protože byly veřejnosti méně známé než monumentální realizace. Za méně známou oblast tvorby Zory Pořické považovala rovněž knižní úpravy, ilustrace, vědecké kresby nebo komornější práce s kovem, jejíž „*charakteristice se vzhledem k časovým možnostem*“ diplomantka nevěnovala. Samotný rozbor vcelku dvaceti plakátů a třiatřiceti zvonů spočíval na vizuální charakteristice výtvarného zpracování, a zařazení do „*skupin podle prvků výzdoby*“.

Rozsahem menší, ale v literatuře první důkladnější představení tvorby Zory Pořické, učinil ve studii *Umění pro určité místo* historik umění a právník Václav Kupka.¹¹ Kromě několika biografických údajů, přibližujících školení a dosavadní praxi umělkyně, přináší tato studie pochvalná hodnocení tvorby umělkyně. Oceňuje především „*stylově úsporné a moderně chápané pojetí*“ užitých předmětů Zory Pořické. Toto stylové pojetí a „*cit pro výtvarné možnosti*“ materiálu dle Václava Kupky projevila výtvarnice v její tehdy poslední realizaci, reliéfu *Víření 2* [92] umístěného na průčelní fasádě hotelu Sigma v Olomouci. Podobně kladný vztah zaujímá autor k dalším realizacím umělkyně ve veřejném prostoru. V textu

---

⁹ Viz Marynioková (pozn. 1)

¹⁰ Ibidem, s. 1. Dokumentační materiál diplomantka získala od Zory Pořické, fotografa Jiřího Fraity, ak. soch. Otmara Olivy a z oblastního střediska Dílo ČFVU Olomouc.

¹¹ Václav Kupka, *Umění pro určité místo*, in: Václav Kupka (red.), *Olomoucká zastavení 2*, Olomouc 1985, s. 17–19.

je také poukázáno na výtvarnou činnost Zory Pořické v oblasti návrhu hraček a na spolupráci s jejím manželem historikem umění Rudolfem Chadrabou ve sféře grafických úprav a ilustrací jeho knih. Studie je proložena reprodukcemi reliéfu *Víření 2* [92] a plastické stěny *Symbol peněžnictví* [90].¹²

Další hodnotné údaje o umělkyni publikoval v *Kulturním měsíčníku* jeho redaktor František Kobza.¹³ Sdělil vlastní svědectví z návštěvy výtvarného ateliéru Pořické, doplnil jej podobiznou umělkyně v ateliéru a reprodukcemi dvou monumentálních realizací, reliéfů *Slunce* a *Zdraví*,¹⁴ jež vytvořila. Právě realizace z kovu pokládal Kobza za práce, u kterých si výtvarnice uvědomila souzvuk náležitosti „objektu k určitému místu a ke kontextu se znakovým povědomím“. Významné jsou i autorovy postřehy týkající se formálních principů tvorby Zory Pořické, která ji dle něj interpretuje způsobem nejvlastnějším, „zdůrazňováním lineárních a geometrických asociací“.¹⁵ Příspěvek je proložen citacemi umělkyně, v nichž hodnotí svá studijní i profesní léta, která tak doplňují následný přehled realizací umělkyně, jako jsou *sňubní misky pro staropražskou radnici* či grafické řešení *obalu LP alba Kdo mi děti poví* [84].¹⁶

Neméně podnětný pro poznání výtvarné tvorby Zory Pořické je příspěvek *Tvorba Zory Chadrabové-Pořické*, který publikoval v olomouckém zpravodaji *Kdy-kde-co* historik umění Josef Maliva.¹⁷ Především oceňuje účast výtvarnice na reliéfní výzdobě zvonů, kterou se „zařadila mezi přední autory, jež se zabývali tímto uměleckým odvětvím“.¹⁸ Bezvýznamný není ani pokus Josefa Malivy o charakteristiku tvárných principů její tvorby, jež je založena na „...rytmických vazbách a rozličných modifikacích psychofyziologicky působivých geometrických

---

¹² reliéf *Víření 1* vytvořila Zora Pořická pro halu výzkumného ústavu Sigma viz Marynioková (pozn. 1), s. 9. Fotografie realizací pořídil Miloslav Stibor. Reprodukce stěny *Symbol peněžnictví* je otočena o devadesát stupňů doprava.

¹³ František Kobza, Návštěva v ateliéru Zory Pořické-Chadrabové, *Kulturní měsíčník* IV, č. 12, 1986, s. 11–13.

¹⁴ Fotografem podobizny Z.P. je Jiří Frait.

¹⁵ Viz Kobza (pozn. 13), s. 13.

¹⁶ *Ibidem*, s. 12–13.

¹⁷ Josef Maliva, *Tvorba Zory Chadrabové-Pořické*, *Kdy-kde-co*, únor 1991, s. 8–9.

¹⁸ *Ibidem*, s. 8. Jeden z příkladů autorkou výtvarně řešeného zvonu z dílny Laetitie Dytrychové ukazuje reprodukce v textu (s. 9).

prvků, ...“.¹⁹ Týž autor spolupracoval na sestavení souboru grafických listů Zory Pořické, který však nebyl vydán.²⁰

Pro sledování výtvarného názoru umělkyně jsou podnětné *Rozhovory s paní Zorou Pořickou-Chadřabovou o jednotícím prvku její tvorby a uměleckém tvoření*, které podnikla a zpracovala v písemné podobě roku 2002 Eva Žáčková, studentka 5. ročníku Katedry dějin umění v Olomouci.²¹ Z rozhovorů vyplynulo, že jednotícím prvkem její tvorby, spíš než geometrická stylizace, je „linie, která jí byla vnitřně blízká už v době školních let“.²²

Do druhé skupiny textů, které reflektují život a dílo Zory Pořické, patří zejména výstavní katalogy či výroční publikace výtvarného zaměření. Jejich údaje uvádí zpravidla jen jméno umělkyně, datum, místo narození a výčet vystavených realizací. V tomto ohledu jde o následující tituly řazené chronologicky: *15 let výtvarného umění* (1960)²³, *Československý plakát* (1967).²⁴ V jubilejní publikaci *Dvacet pět let katedry výtvarné teorie a výchovy Filosofické fakulty University Palackého v Olomouci* (1972) uvádí osobnostní medailon Zory Pořické, že působila na Ústavu výtvarné výchovy při UP v letech 1949–1955 jako asistentka v oboru dějin umění a budovala a spravovala ústavní knihovnu.²⁵ Mezi „závažné umělecké realizace“, které umělkyně vytvořila v době svého působení na ústavu, uvádí publikace „*ilustrace pro anatomii MUDr. Josefa Zrzavého*“.²⁶

---

¹⁹ Ibidem, s. 9.

²⁰ Pamětnická výpověď Josefa Malivy ze dne 20. 11. 2015.

²¹ Eva Žáčková, *Rozhovory s paní Zorou Pořickou-Chadřabovou o jednotícím prvku její tvorby a uměleckém tvoření* (seminární práce) Katedra dějin umění FF UP, Olomouc 2002, 2 s.

²² Ibidem, s. 1.

²³ Jaroslav Pacák, *15 let výtvarného umění* (kat. výst.), Dům umění v Olomouci 1960, nestránkováno. Vystaveny byly tyto práce Z.P.: knižní ilustrace z let 1957–1958, obálky a úpravy knih z let 1956–1958, plakát *Pamětní síň Josefa Mánesa* (1957), plakát *Hans Christian Andersen 1905–1955* (1955) a pozvánky z let 1955–1958. Katalog bez reprodukcí.

²⁴ Josef Hejzlar, *Československý plakát* (kat. výst.), Galerie výtvarného umění a Vlastivědný ústav v Olomouci 1967, nestránkováno. vystavené plakáty Z.P.: 131. *Karel Černý*, 1963, realizovaný, A1, VP; 132. *Jiroudek-Bradáček*, 1966, realizovaný, A1, VP; 133. *Karel Hladík*, sochařské dílo, realizovaný, A1, VP; 134. *20 let university Palackého*, 1966, A1, KP; katalog uvádí milnou adresu bydliště „Gregorova 7“ místo Grégrova 9. Dílo Z.P. v katalogu není reprodukováno.

²⁵ Oldřich Králík (red.), *Dvacet pět let katedry výtvarné teorie a výchovy Filosofické fakulty University Palackého v Olomouci*, Olomouc 1972, s. 7, 11–12.

²⁶ Ibidem, s. 12. Další práce Z.P. uvádí katalog jen v obecné rovině jako „*ilustrace a grafické úpravy knih, plakát a ex libris*“.

Následují výstavy *Severomoravští výtvarní umělci k 30. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou* (1975),²⁷ *Oborová výstava. Soudobá užitá grafika* (1978)²⁸ a *Výtvarní umělci severomoravského kraje k 30. výročí osvobození Československa sovětskou armádou* (1980).²⁹ Ve zpravodaji *Zvony. Laetitia Dytrychová. Mezinárodní slévárenská výstava FOND-EX 83* (1983)³⁰ mezi výtvarníky spolupracující se zvonařkou Dytrychovou jsou jmenováni přednostně Zora Pořícká-Chadrabová a Otmar Oliva.³¹ Ve sledovaném zpravodaji byly především reprodukovány zvony, jejichž reliéfní výzdobu Pořícká řešila.³² Ve výstavním katalogu *Tóny kovu* (1985)³³ poukázal historik umění Marek Perůtka, že výzdoba pláště dytrychovských zvonů je charakteristická právě užitím „*geometrického ornamentu*“ nebo „*plastických figurálních motivů*“.³⁴ Následující katalogy výstav či přehledové almanachy výtvarných umělců publikovaných od poloviny 80. let uvádějí kromě jména, data či místa narození Zory Pořícké i údaje o jejím studiu, výtvarné činnosti a výstavní účasti. Uvádějí i výběr nejvýznamnějších realizací, který je vždy doprovázen reprodukcí jedné či více realizací umělkyně. Almanach *Krajská organizace Svazu českých výtvarných umělců*

---

²⁷ Karel Štětkař – František Dvořák et al., *Severomoravští výtvarní umělci k 30. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou* (kat. výst.) Galerie výtvarného umění v Ostravě, v Olomouci 1975, nestránkováno. Vystavená práce Z.P.: státní znak, plastika z kovu, 40 x 60 cm. Dílo Z.P. v katalogu není reprodukováno.

²⁸ Jaromír Balák, *Oborová výstava. Soudobá užitá grafika* (kat. výst.), Galerie Jaroslava Frágnera v Praze 1978, nestránkováno. Vystavené práce Z.P.: přebal, 1977, sítotisk; novoročenka, 1977, sítotisk. Katalog je bez reprodukcí.

²⁹ Stanislav Šich, *Výtvarní umělci Severomoravského kraje k 35. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou* (kat. výst.) Galerie výtvarného umění v Ostravě, v Olomouci 1980, nestránkováno. Vystavené práce Z.P.: Slunce, mosaz, Ø = 120 cm. Dílo Z.P. v katalogu není reprodukováno.

³⁰ Václav Tomášek, *Zvony. Laetitia Dytrychová. Mezinárodní slévárenská výstava FOND-EX 83* (kat. výst.), Výstaviště v Brně 1983, nestránkováno. Zpravodaj graficky upravila Zora Pořícká.

³¹ *Ibidem*. Výčet dalších výtvarníků spolupracujících na výzdobě dytrychovských zvonů: Rudolf Doležal, Anna Grmelová, Jan Grmela, Jan Kratochvíl, Petr Kryštof, Lubomír Schneider, Vladimíra Stratilová, Marcela Svobodová-Dytrychová, Stanislav Vymětal.

³² *Ibidem*.

³³ Marek Perůtka, *Tóny kovu* (kat. výst.), Krajské vlastivědné muzeum v Olomouci 1985, s. 16.

³⁴ *Ibidem*, s. 7. Zmíněný geometrický ornament uplatňovala ve výzdobě zvonů zejména Zora Pořícká. Další v katalogu jmenovaní výtvarníci spolupracující se zvonařskou dílnou Dytrychových: Rudolf Doležal, Anna Grmelová, Jeroným Grmela, Jan Kratochvíl, Petr Kryštof, Otmar Oliva, Lubomír Schneider, Vladimíra Stratilová a Stanislav Vymětal. Katalog obsahuje fotografii (s. 11), na které je výstavní zvon s výzdobou Z.P. i zvony zdobené jinými výtvarníky.

v Ostravě (1985)³⁵ mimo jiné informuje, že Zora Pořická má ateliér v Ostružnické ulici 32 v Olomouci a výběr realizací umělkyně doprovází reprodukcemi pěti monumentálních realizací, které vytvořila.³⁶ Výstavní katalog *Umělci svému městu* (1985)³⁷ obsahuje reprodukci reliéfní výplně stěny *Symbol Peněžnictví* z let 1981–1983, kterou navrhla Zora Pořická, a ve vztahu k tomuto dílu katalog uvádí i jména spolupracujícího architekta a realizátorů stěny.³⁸ Výtvarnice Zora Pořická je reflektována i následujícími katalogy: *Výtvarní umělci Olomoucka na počest 70. výročí Velké říjnové socialistické revoluce* (1987),³⁹ *Výtvarní umělci univerzity Palackého k 40. výročí obnovení učení v Olomouci* (1987)⁴⁰ či *Katalog výtvarných umělců olomoucké oblasti* (1989),⁴¹ ve kterém je poprvé reprodukováno dílo Zory Pořické z oblasti užité grafiky, kompozice zpracovaná čtyřbarevným sítotiskem.⁴² Katalog *Zvony rodiny Dytrychovy* (1990)⁴³ reprodukuje tři zvony a soubor zvonkohry pro katedrálu sv. Václava v Olomouci s výtvarnou výzdobou Zory Pořické.⁴⁴

---

³⁵ Jirí Kafka, *Krajská organizace Svazu českých výtvarných umělců v Ostravě*, Ostrava 1985, s. 76–77.

³⁶ *Ibidem*, s. 77. Reprodukované realizace Z.P.: světlo pro smuteční síň v Kojetíně, hliníkový reliéf *Víření 1* pro Výzkumný ústav Sigma Olomouc, smuteční síň v Jeseníku, reliéf *Víření 2* [92], reliéf *Zdraví*. Almanach obsahuje i podobiznu Z.P s plastickým panelem (s. 76), jehož je autorkou.

³⁷ Pavel Zatloukal (red.), *Umělci svému městu* (kat. výst.), Kabinet grafiky v Olomouci 1985, nestránkováno.

³⁸ *Ibidem*, prezentované dílo: *Symbol peněžnictví* [90], reliéfní výplň stěny v přístavbě státní banky Československé, 1981–1983, barevná sádra, 530 x 300 cm, architektonicky spolupracoval Ing. arch. Dobroslav Kolář, realizovali Vladimír Koutný a Viktor Kumor.

³⁹ Marek Perůtka (red.), *Výtvarní umělci Olomoucka na počest 70. výročí Velké říjnové socialistické revoluce* (kat. výst.), Krajské vlastivědné muzeum v Olomouci 1987, s. 32–33.

⁴⁰ Dušan Janoušek, *Výtvarní umělci univerzity Palackého k 40. výročí obnovení učení v Olomouci* (kat. výst.), Krajské vlastivědné muzeum v Olomouci 1987, nestránkováno, č. 57, 58.

⁴¹ František Kobza (red.) – Dalibor Malina, *Katalog výtvarných umělců olomoucké oblasti*, Olomouc 1989, nestránkováno.

⁴² *Ibidem*. Jedná se o novoročenku - PF 1989.

⁴³ František Kafka – Tomáš Černoušek, *Zvony rodiny Dytrychovy. Katalog zvonářské dílny z Brodku u Přerova k čtyřiceti letům dosavadní činnosti*, Olomouc 1990, s. 10, 29, 30, 31, 40–41.

⁴⁴ *Ibidem*. Reprodukované zvony s výzdobou Z.P.: Laetitia Dytrychová, zvon pro farní úřad v Kýsuckém Novém Městě, váha 850 kg, tónina Fis 1. Realizace 1976 (s. 29); Marie Tomášková-Dytrychová, zvon pro farní úřad v obci Vít'az, váha 620 kg, tónina Gis 1. Realizace 1981 (s. 30); Jiří Svoboda, zvon pro farní úřad v obci Ból, váha 220 kg, tónina D2. Realizace 1981 (s. 31); Laetitia Dytrychová, zvonkohra pro katedrálu sv. Václava v Olomouci. Původně obsahovala 15 zvonů od 16 do 220 kg – v chromatické stupnici, elektronika Jiří Kopečný, realizace 1985.

Jméno výtvarnice Zory Pořické se objevovalo příležitostně i v již zmiňovaném periodiku *Kdy-kde-co*, jednou v souvislosti s osazením její realizace v interiéru nové budovy Státní banky Československé v Olomouci,⁴⁵ jindy při příležitosti 61. narozenin umělkyně.⁴⁶ Příspěvek Bohumíra Koláře publikovaný roku 2008 na *Informačním serveru pro Olomouc a Olomoucký kraj* zaznamenal Zoru Pořickou jako vystavovatelku na výstavě umělců v Galerii 1499 v Panské ulici v Olomouci.⁴⁷

Předposlední skupinou textů, které zohledňují osobnost Zory Pořické, jsou slovníková a encyklopedická hesla. Navzdory jejich omezenému rozsahu nejednou přinášejí výstižné charakteristiky tvorby či života výtvarnice. Jmenovitě Josef Maliva v *Nové encyklopedii výtvarného umění* (1995) příznačně hodnotí grafickou tvorbu Zory Pořické, která v ní „využívá prvků geometrizující stylizace na pomezí *op artu*“.⁴⁸ Později vydaný *Slovník českých a slovenských výtvarných umělců 1950–2003. Por-Rj.* (2003) více či méně kopíruje předešlé encyklopedické heslo.⁴⁹ Heslo věnované Zorě Pořické ve *Slovníku autorů a zhotovitelů mincí, medailí, plaket, vyznamenání a odznaků...* (2006) uvádí medaili *Státní Vědecká knihovna Olomouc* (1966), kterou vytvořila ve spolupráci s Karlem Lenhartem.⁵⁰

Poslední soubor literatury zrcadlí výtvarná díla Zory Pořické ve veřejném prostoru. Jde zejména o nedávno vydanou publikaci *Bilance. Umění ve veřejném*

O rok později byla zvonkohra rozšířena na 18 zvonů. Snímek zachycuje část slavnostní expozice a instalovaný soubor (s. 40–41).

⁴⁵ Výtvarná díla v interiéru, *Kdy-kde-co v Olomouci*, č. 7, 1982, s. 5. Jednalo se o dílo reliéfní stěny *Symbol peněžnictví* [90], v textu charakterizovanou jako stěna vyzdobená „*reliéfním dvoubarevným ornamentem*“.

⁴⁶ Prosincoví jubilanti, *Kdy-kde-co v Olomouci*, č. 12, 1982, s. 12.

⁴⁷ Bohumír Kolář, *Galerie 1499 nabízí výtvarné Ohlédnutí, Články*,

<http://zpravodajstvi.olomouc.cz/clanky/Galerie-1499-nabizi-vytvarne-Ohlednuti-8474>, vyhledáno 25. 4. 2015. Na výstavě dále vystavovali: Dagmar Havlíčková, Jiří Alois Havlíček, Václav Kupka, Ivan Krupa, Dušan Topoľský, Miroslav Šnajdr st., Miroslav Šnajdr ml., František Šnajdr a Bohumil Teplý.

⁴⁸ [JM] Josef Maliva, heslo Zora Pořická, in: Anděla Horová (ed.), *Nová encyklopedie českého výtvarného umění. N–Ž*, Praha 1995, s. 638.

⁴⁹ [JM] Josef Maliva, heslo Pořická-Chadřabová Zora, in: Alena Malá (ed.), *Slovník českých a výtvarných umělců 1950–2003*, Ostrava 2003, s. 22–23. Toto heslo, které má anonymního tvůrce, patrně vytvořil také Josef Maliva, který je uveden v kolektivu autorů tohoto slovníku. Heslo dále obsahuje obsáhlý seznam literatury referující o Z.P.

⁵⁰ [PH] Petr Haimann, heslo Pořická-Chadřabová Zora, in: Petr Haimann, *Slovník autorů a zhotovitelů mincí, medailí, plaket, vyznamenání a odznaků se vztahem k Čechám, Moravě, Slezsku a Slovensku (1505–2005)*, Praha 2006, s. 365.

prostoru Olomouce v letech 1945–1989 (2016), kterou provázela stejnojmenná výstava.⁵¹ Její autoři Jan Jeništa, Václav Dvořák a Martina Mertová konstatovali citelný zánik monumentálních realizací právě u výtvarnice Pořické ve srovnání s obdobnými realizacemi výtvarníků tvořících v olomouckém regionu. Autoři tak určitým způsobem zasadili monumentální realizace Zory Pořické do kontextu olomoucké výtvarné scény.

Oblast trojrozměrných realizací umělkyně obohatil i můj referát *Zora Pořická-Chadrabová (1921–2015) a nenávratný zánik uměleckých děl ve veřejném prostoru*, ve kterém jsem sledoval zejména dramatické osudy reliéfu *Víření 2* [92] a možnosti jeho ochrany ze strany majitele reliéfu, olomouckých památkových úřadů a odborů.⁵² Osudy reliéfu byly sledovány také pod hledáčkem právních předpisů. Zmíněný reliéf hodnotila po výtvarné stránce kolem roku 2003 ve své seminární práci s názvem *Olomoucké sochařství* již zmíněná Eva Žáčková.⁵³ Závěrem se zmínila o havarijním stavu objektu. V publikaci *Skleník. Kapitoly z dějin olomoucké výtvarné kultury 1969–1989* (2009)⁵⁴ je pak stručně referováno o sádrové stěně *Symbol peněžnictví* [90].

---

⁵¹ Jan Jeništa – Václav Dvořák – Martina Mertová, *Bilance. Umění ve veřejném prostoru Olomouce v letech 1945–1989*, Olomouc 2016, s. 14, 18, 50, 60, 81, 82, 118, 156, 168, 210, 220, 284, 291. Výstava probíhala v Divadle Hudby Olomouc ve dnech 12. 1.–12. 2. 2017. Přednáška Jana Jeništy a Václava Dvořáka, provázející výstavu *Bilance...*, se uskutečnila dne 2. 2. 2017.

⁵² David Mikša, *Zora Pořická-Chadrabová (1921–2015) a nenávratný zánik uměleckých památek ve veřejném prostoru*, in: *Sborník NPÚ, ÚOP v Olomouci*, Olomouc 2018, 10 s. Příspěvek, provázený reprodukcemi díla výtvarnice, byl přednesen na Studentské odborné soutěži uměnovědných kateder o cenu děkana FF UP dne 13. 4. 2016 a na celostátní studentské soutěži Paragone dne 13. 5. 2016.

⁵³ Eva Žáčková, *Olomoucké sochařství* (seminární práce) Katedra dějin umění FF UP, Olomouc 2003, 6 s.

⁵⁴ Anežka Šimková, *Oblastní středisko Českého fondu výtvarných umění*, in: Ladislav Daněk – Pavel Zatloukal (eds.), *Skleník. Kapitoly z dějin olomoucké výtvarné kultury 1969–1989*, Olomouc 2009, s. 289. Výtvarnice Zora Pořická je v této publikaci zmíněna také autorskou dvojicí Ladislav Daněk – Anežka Šimková, *Oficiální scéna aneb Nebezpečné známosti*, in: *ibidem*, s. 34, 36–38, 41.

3 Životopis

Zora Pořická se narodila 27. prosince 1921 v Plzni za asistence porodní báby Kateřiny Hasmanové. Byla pokřtěna v místním římskokatolickém kostele sv. Bartoloměje arciděkanem Antonínem Havelkou dne 19. ledna 1922 jako Zora Anna Marie Albína Pořická. Za kmotru jí šla Anna Pořická z Plzně. Přišla na svět jako první a jediné dítě rodičů v pokročilejším věku, otec František Pořický měl tehdy čtyřicet jedna let a působil jako středoškolský profesor na českém gymnáziu v Plzni, matka Marie, rozená Blažková, měla třicet dva let a starala se o domácnost.⁵⁵ Od narození vyrůstala ve společenském prostředí, zejména v kolektivu mnoha dětí, který ji „*dosytosti dopřával*“ otec, jako profesor zvyklý na své žáky, a tak „*poznávala rozličné zájmy různých dětí*“.⁵⁶

Vstup Zory Pořické na Masarykovo státní československé gymnázium v Plzni, kam byla přijata 1. října 1933, jí umožnil „*širší rozhled*“ tím, jak „*poznávala, hodnotila a učila se vidět*“.⁵⁷ Při studiu se soustředila na prohlubování a zvažování svých názorů, protože memorovat jí bylo vždy cizí. Od mládí neznala rozdíl mezi lidmi sociálně různého postavení. „*Socialismus*“ byl Zoře Pořické vždy vlastní a stal se pohnutkou k tomu, aby si za své „*povolání zvolila malířství*“.⁵⁸

Hlavní trakt budovy gymnázia se nacházel na Klatovské třídě naproti činžovnímu domu, v němž bydlela rodina Pořických. Dvoupatrový objekt, vystavěný v letech 1924 až 1926, se měl svou „*jednoduchostí a prostotou, ladným řešením v celku i jednotlivostech*“ podílet na naplňování hesla „*umění do škol*“.⁵⁹ Nejen samotná budova, nýbrž i její prostory měly povznášet ty, pro něž je určena a přivádět je v „*trvalejší styk s myšlenkami moderního výtvarnictví*“.⁶⁰ Rozlehlé předschodí v prvním a druhém patře se čas od času proměnilo ve výstavní síň především zásluhou „*nevšední pečlivosti*“ jejího otce, který žactvu vhodnými

⁵⁵ Archiv UP, Rigorósní spis Z.P. (pozn. 3), *Křestní list ze dne 20. 1. 1922*.

⁵⁶ Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn.3), *Životopis ze dne 27. 12. 1948*, s. 1 (nestránkováno).

⁵⁷ Ibidem, s. 1.

⁵⁸ Ibidem, s. 1.

⁵⁹ Roční zpráva gymnázia v Plzni (pozn. 1), 1928/1929, s. 2.

⁶⁰ Ibidem, s. 2.

výstavami osvětloval význam všech důležitých událostí tehdejšího národního života.⁶¹ Zora Pořická tak získávala příležitost v průběhu osmi let studia na gymnáziu v letech 1933 až 1941 si odkrývat rozmanitosti světa výtvarného umění a posléze v hodinách kreslení se dopouštět prvních výbojů svého umu.

V prvním školním roce 1933/1934 mohla shlédnout následující výstavy, „*Malířské školy italské, nizozemské, flámské a německé*“, „*Moderní malba, zvláště francouzská koncem 19. století*“, „*Polská grafika*“ nebo výstava „*Příroda obrazem*“.⁶²

V dalším školním roce 1934/1935 to bylo ohlédnutí za životem a dílem zesnulých mistrů „*Aloise Kalvody a Adolfa Kašpara*“ s proslovem Františka Pořického, který poučil žáky rovněž o zesnulém malíři, ilustrátorovi a karikaturistovi „*Hugo Bottingerovi*“,⁶³ a při příležitosti osmdesátých pátých narozenin prezidentových mu uspořádal výstavu i s oddílem „*Masaryk ve výtvarném umění*“.⁶⁴ Vzbudit či prohloubit zájem o krásno u třináctileté Zory Pořické mohla i výstava „*Japonské umění*“ s jeho historickým přehledem od 8. do 19. století, dále „*Výstava podobizen od Maxe Švabinského*“, „*Grafikova pouť Jiráskovým krajem*“, „*Astronomie obrazem*“, „*Umění čínské, indické, perské, arabské od 10. století do poloviny 19. století*“, „*Egyptské umění kresliřské z druhého a prvního tisíciletí před Kristem*“, „*Funkce obrazu v renesanční architektuře*“, dále výstava „*Římská kresba a malba*“, „*Někteří mistři italského renesančního a novodobého francouzského malířství*“, nebo „*Řecké umění kresebné*“.⁶⁵

Ve školním roce 1935/1936, kdy Zora Pořická byla žákyní třetí třídy, gymnázium vzpomnělo „*sedmdesáté páté narozeniny mistra Augusta Němejce*“ a poté se její otec společně s vytrvalejšími žáky věnoval studiu Němejceva díla po stránce výtvarného čtení a prokreslování umělcovy tvorby za účelem „*vniknouti do smyslu výtvarné práce umělcovy*“.⁶⁶ Opět se vystavovalo „*Řecké umění kresebné*“, nově „*Knižní obálky a plakáty*“ různých nakladatelských

---

⁶¹ Ibidem, s.8.

⁶² Roční zpráva gymnázia v Plzni (pozn. 1), 1933/1934, s. 11.

⁶³ Roční zpráva gymnázia v Plzni (pozn. 1), 1934/1935, s. 10.

⁶⁴ Ibidem, s. 11.

⁶⁵ Ibidem, s. 13.

⁶⁶ Roční zpráva gymnázia v Plzni (pozn. 1), 1935/1936, s. 12.

firem, vystavovaly se ilustrace mající vztah k abdikaci prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka a k volbě druhého prezidenta Československé republiky Edvarda Beneše, či ilustrace vynikajících umělců prvního vydání Máchova Máje.⁶⁷

Následující studijní léta 1936/1937 se odvíjela ve znamení „*zrakové výchovy žáků - vidět, vnímat, pozorovat, uvědoměle nazírat*“. V tomto duchu bylo uspořádáno celkem deset výstav, „*Japonský a čínský barevný dřevoryt*“ od 8. do poloviny 19. století, „*Filmová barevná fotografie*“, k níž byly například připojeny reprodukce studií zvířat od Arnošta Hofbauera. Výstava „*K stému výročí skonu básníka Karla Hynka Máchy*“ obsahovala reprodukce sochařských prací a ilustrace k jeho spisům od Josefa Mánesa, Mikuláše Alše, Jana Konůpka, Josefa Obrovského, Aloise Kalvody, Karla Svolinského, Františka Koblíhy, Zdeňky Braunerové a jiných, i reprodukce jeho vlastních kreseb.⁶⁸ Mezi další výstavy patřila „*Posmrtná výstava Stanislava Lolka*“, „*Česká kresba*“ zahrnující umělce, jako je František Tkadlík, Josef Mánes, Mikuláš Aleš, Felixe Jenewein, Julius Mařák, František Zvěřina, Jan Preisler, Max Švabinský, Antonín Slavíček a jiní. Na výstavě „*Staré orientální tkaniny*“ byly představeny reprodukce indických, perských a syrských gobelínů s původní ornamentikou. Tématem další výstavy se opět stal prezident „*T. G. Masaryk Osvoboditel ve výtvarném umění a fotografii*“.⁶⁹

Ve školním roce 1937/1938, kdy navštěvovala Pořícká pátou třídu, objevily se na výstavě „*Italské a německé malířství*“ velké barevné reprodukce umělců, jako je Luca Signorelli, Sandro Botticelli, Antonio Pollaiuolo, Andrea Solario, Palma Vecchio, Raffaello Santi, Tiziano Vecelli, Giorgione, Filippino Lippi, Domenico Veneziano, Pietro Perugino, Lorenzo Lotto, Leonado da Vinci, Michelangelo Buonaroti, Masaccio, Fra Filippo Lippi, Fra Beato Angelico, Lucas Cranach, Hans Holbein mladší, Albrecht Dürer, Hans Burgmair, Georg Pencz, Hans z Kulmbachu, Martin Schongauer, Bartholomaeus Bryn starší a jiní umělci,⁷⁰ jejichž dílo mohlo kultivovat výtvarný názor šestnáctileté Zory Pořícké. Poté

---

⁶⁷ Ibidem, s. 12.

⁶⁸ Roční zpráva gymnázia v Plzni (pozn. 1), 1936/1937, s. 15.

⁶⁹ Ibidem, s. 15.

⁷⁰ Roční zpráva gymnázia v Plzni (pozn. 1), 1937/1938, s. 24–25.

následovala výstava „*Kresby a malby egyptské, z prvních chrámů křesťanských a z Pompejí*“, dále již tradiční „*Josef Mánes a jeho dílo*“ s reprodukcemi jeho studií, kreseb, ilustrací či grafických pokusů a konečně „*Antické enkaustické malby z Herkulanea a Pompejí*“.⁷¹

V následujícím školním roce 1938/1939 se výstavní činnost gymnázia soustředila především na prezentaci fotografií. Jednalo se o výstavu „*Vysoké Tatry a okolí ve fotografii*“ nebo „*Výstava fotografů amatérů v Plzni*“.⁷² Výstavní aktivity v oblasti výtvarného umění se omezily na expozici, která zahrnovala „*retrospektivu činnosti gymnázia*“ po stránce naukové, tělesné a výtvarné, kam byly zahrnuty propagační grafiky, tisky, výkresy, umělecky řešené statistiky, hesla a výtvarné práce žáků, chodících do nepovinného kreslení.⁷³ Dne 30. dubna 1939 gymnázium opustil jeho dlouholetý pedagog František Pořícký, zasvěcený organizátor uměleckých výstav, „*zdatný učitel*“ kreslení a podporovatel zrakové výchovy, údajně jediný v tehdejší Československu.⁷⁴ Praktickou dovednost výtvarného umění osvojila si žákyně Pořícká v hodinách kreslení.

Do této disciplíny ji zasvětil v první třídě Josef Schuster,⁷⁵ ve druhé a třetí třídě její otec⁷⁶ a ve čtvrté třídě Miloš Kesl.⁷⁷

Charakter výuky kreslení shrnují osnovy pro kreslení na školách středních a ústavech učitelských vydaných výnosem ministerstva školství a národní osvěty ze dne 8. července 1927, číslo 56.465-II. Tyto osnovy například požadovaly „*přesné a jisté čáry, přímé a křivé... Elementární ornament geometrický i abstraktní, ... Motivy z prací umělecko-průmyslových v náryse. Jednoduché tvary přírodní, skicování věcné různými technikami, náčrty interiérů a částí architektonických, kreslení z názoru, psaní písma různého typu s praktickými ukázkami, případně vědecké kreslení preparátů, diagramů, statistik a kreslení*

---

⁷¹ Ibidem, s. 25.

⁷² Roční zpráva gymnázia v Plzni (pozn. 1), 1938/1939, s. 19.

⁷³ Ibidem, s. 18–19.

⁷⁴ Ibidem, s. 3–5.

⁷⁵ Roční zpráva gymnázia v Plzni (pozn. 1), 1933/34, s. 5–6.

⁷⁶ Roční zpráva gymnázia v Plzni (pozn. 1), 1934/1935, s. 6 a 1935/1936, s. 6.

⁷⁷ Roční zpráva gymnázia v Plzni (pozn. 1), 1936/1937, s. 7.

plakátové...“.⁷⁸ Osnovy na druhé straně doporučovaly z hodin kreslení vypustit „bezüčelné stylisování a komponování“ a „kreslení ilustrací“, jejíž používáním mizí bezprostřednost.⁷⁹ Předpisy však ponechávaly žákům „patričnou volnost“, kterou jim na plzeňském gymnáziu dopřával František Pořícký, „aby mu prostě porozuměli a vybrali si z něho pro sebe, čeho potřebují a co odpovídá jejich individuálnímu chápání a chtění“.⁸⁰ Studium na gymnáziu v Plzni dokončila Zora Pořícká dne 14. května 1941 a byla uznána „dospělou s vyznamenáním“ [5–7].⁸¹

V roce 1942 absolvovala jednoroční abiturientský kurz při Obchodní akademii v Plzni. Tento kurz ji okamžitě umožnil nastoupit 29. června 1942 do místního pivovaru a setrvat po dobu mobilizace doma, ve vlasti. Poté, co zde odpracovala dva měsíce a devatenáct dní, nastoupila 18. listopadu toho roku do jeslí v Plzni jako praktikantka.⁸² Zároveň vykonávala praxi v Městském divadle v Plzni a pracovala i samostatně na „divadelních výpravách“, například na realizaci návrhů divadelních kulis.⁸³

V roce 1942 byla přijata Zora Pořícká na Uměleckoprůmyslovou školu v Praze, do speciálky pro užitou malbu, kterou vedl asistent Josef Novák.⁸⁴ Než se stala řádnou žákyní, dne 24. června 1943, vykonala přijímací zkoušky, které sestávaly „z praktických úkolů - kresby hlavy a malby figurální kompozice podle modelu, a ze znalosti dějin umění a výtvarných technik“.⁸⁵ Ve školním roce 1942/1943 navštěvovala žákyně Pořícká odborný předmět, jenž vyučoval Josef Novák, kreslení vyučoval v prvním semestru Stanislav Ulman, ve druhém semes-

---

⁷⁸ *Věstník Ministerstva školství a národní osvěty*, ročník IX., Praha 1927, s. 245–250.

⁷⁹ *Ibidem*, s. 247.

⁸⁰ Roční zpráva gymnázia v Plzni (pozn. 1), 1938/1939, s. 3. František Pořícký stylizování ve výuce patrně toleroval, neboť sám jej ve své tvorbě uplatňoval. Toto vrzení potvrdil jeho vnuk Pavel Chadraba když sdělil, že žáci Františka Poříckého se ve výuce kreslení „věnovali nejrozličnějším druhům geometrických návrhů i kubistickému zpracování zátiší“ viz Pamětnická výpověď Pavla Chadraby ze dne 29. 7. 2015.

⁸¹ Archiv UP, Rigorósní spis Z.P. (pozn. 5), *Vysvědčení dospělosti ze dne 14. 5. 1941*, s. 3 (nestránkováno).

⁸² Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), *Příhláška o převod do nových platů... ze dne 1. 7. 1950*, s. 2 (nestránkováno).

⁸³ Marynioková (pozn. 1), s. 3.

⁸⁴ Archiv HMP, fond VŠUP (pozn. 3), inv. č. 138, kniha 138, Katalog speciální školy pro užitou malbu asistenta J. Nováka za školní rok 1942–1943, s. 1 (nestránkováno).

⁸⁵ Marynioková (pozn. 1), s. 3.

tru Richard Lander. Dějiny umění přednášel Jaromír Pečírka, deskriptivní geometrii doktor Valouch a anatomii Josef Zrzavý.⁸⁶

Kluzurní práce čekaly studenty na konci každého semestru a byly hodnoceny sedmi až patnácti body. Za kluzurní práce v prvním školním roce získala Pořická třináct, osm a deset bodů, s celkovým hodnocením známkou dva. Klauzy, jež předložila z předmětu kreslení, dosáhly poněkud vyššího hodnocení, třináct, čtrnáct a dvanáct bodů, s celkovou známkou jedna. V ostatních předmětech dosáhla i maximálního hodnocení, v nauce o slohu patnáct bodů, v kreslířských studiích čtrnáct bodů, v dějinách umění třináct, v anatomii osm bodů atd.⁸⁷ V následujícím školním roce 1943/1944 přešla k Richardu Landerovi.⁸⁸ Výukový plán sestával z předmětů roku předešlého, z nichž na konci letního semestru „*prospěla s vyznamenáním*“.⁸⁹

Když válečná okupace roku 1943 přerušila studium na škole, byla Pořická nasazena po dobu sedmi měsíců a pěti dnů od 18. září 1944 do 22. dubna 1945 v závodě „*První plzeňská výroba kamenného nádobí*“ v oddělení pro uměleckou keramiku jako malířka a navrhovatelka.⁹⁰ Po válce pokračovala ve studiu na Uměleckoprůmyslové škole v Praze, která zaznamenala příchod nových pedagogů-výtvarníků. Jedním z nich byl František Muzika, jenž zajišťoval výuku oboru písmo a knižní grafika, který Pořická vystudovala. Její původní představa studovat scénografii zůstala jen ve vzpomínce „*na první místo ve studentské soutěži za návrh scény k představení Goethova Fausta*“.⁹¹ Důvod, proč se rozhodla věnovat grafice a kreslenému písmu, vyplynul z doporučení Muziky. „*Profesor Muzika byl velice přísný, nikomu nic v práci s písmem neodpustil*“,⁹² vzpomíná po letech jeho žákyně, nazýváje ho „*gentlemanem*“.⁹³

---

⁸⁶ Archiv HMP, fond VŠUP (pozn. 3), inv. č. 138, kniha 138, Katalog speciální školy pro užitou malbu asistenta J. Nováka za školní rok 1942–1943, s. 1 (nestránkováno).

⁸⁷ Ibidem, s. 12–13 (nestránkováno).

⁸⁸ Archiv HMP, fond VŠUP (pozn. 3), inv. č. 139, kniha 139, Katalog speciální školy Richarda Landra za školní rok 1943–1944, s. 1 (nestránkováno).

⁸⁹ Ibidem, s. 24–25.

⁹⁰ Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn.5), *První plzeňská výroba kamenného nádobí, opis ze dne 23. 5. 1946*, s. 4.

⁹¹ Viz Kobza (pozn. 13), s. 12.

⁹² Ibidem, s. 4.

⁹³ Pamětnická výpověď Zory Pořické-Chadřabové ze dne 8. 11. 2012.

Další výtvarné zkušenosti a názory si osvojila ve výuce textilních prací, kterou vedl František Tichý a Antonín Kybal, nebo v hodinách ilustrace, jichž se ujímal Antonín Strnadel, dále v seminářích Zdeňka Sklenáře, který proslul svými hieroglyfy. Teoreticky si osvojila výtvarné umění, když poslouchala „výborného učitele estetiky“ Václava Nebeského, jenž své žáky vodil na „výstavy do Mánesa, kde na obrazech vysvětloval svou teorii“. Výstavy pedagogů Strnadela, Svolinského i jiných výtvarníků své doby Zrzavého, Černého a dalších vzbuzovaly u žáků nemalou pozornost.⁹⁴

Závěrečnou klauzurní práci, kterou vypracovala Pořická v zimním semestru školního roku 1945/1946 na téma Sofokles a Antigona vtěleným do „kostýmní studie, jako figurální kompozice“, hodnotila porota, v níž zasedal rektor Jaromír Pečírka a profesori Fišárek, Strnadel, Tichý a Muzika třinácti body.⁹⁵ V letním semestru toho roku se Pořická zhostila „návrhu na oponu ochotnického divadla s detailem ve skutečné velikosti“, který ocenila porota (Strnadel nahrazen Svolinským) jedenácti body.⁹⁶

V zimním semestru školního roku 1946/1947 komponovala Pořická na téma Orfeus a Euridika „plakát, jako studii figury a písma“. Porota, nyní obohacena o Emila Fillu, hodnotila práci Zory Pořické desíti body.⁹⁷ V letním semestru posuzovala Pořické práce porota ve stejném složení. První úloha, která si žádala uhlovou kresbu „torsa aktu podle živého modelu“, jí vynesla devět bodů, ve druhé úloze o tvorbu „plakátu k výstavě vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze 1948“ nasbírala jedenáct bodů, hodnocení ostatních žáků se pohybovalo v rozmezí šesti až patnácti bodů.⁹⁸ V posledním školním roce 1947/1948, v jeho

---

⁹⁴ Viz Marynioková (pozn. 1), s. 4.

⁹⁵ Archiv HMP, fond VŠUP (pozn. 3), inv. č. 227, karton 8, Klausurní protokoly UPŠ za školní rok 1945/46, speciální škola pro užité malířství, grafiku a jevištní malířství, první semestr, s. 1–3 (nestránkováno).

⁹⁶ Archiv HMP, fond VŠUP (pozn. 3), inv. č. 227, karton 8, Klausurní protokoly UPŠ za školní rok 1945/46, speciální škola pro užité malířství, grafiku a jevištní malířství, druhý semestr, s. 1–3 (nestránkováno).

⁹⁷ Archiv HMP, fond VŠUP (pozn. 3), inv. č. 228, karton 8, Klausurní protokoly VŠUP - zimní semestr 1946/47, speciální škola pro užité malířství, grafiku a jevištní malířství, s. 1–2 (nestránkováno).

⁹⁸ Archiv HMP, fond VŠUP (pozn. 3), inv. č. 229, karton 8, Klausurní protokoly VŠUP - letní semestr 1946/47, speciální škola pro užité malířství, grafiku a jevištní malířství, s. 1–2 (nestránkováno).

zimním semestru, pak vypracovala klauzurní práci „návrhy značek, obalů a plakátů na výrobky Spojených farmaceutických závodů, národní podnik v Praze“ týkající se cukru pro kojence, již porota hodnotila třinácti body. Ostatní žáci získali v úloze jedenáct až čtrnáct bodů.⁹⁹

Ještě před absolvováním studia na uměleckoprůmyslové škole si zapsala Zora Pořícká 14. října 1946 na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze studijní obory estetiku a dějiny umění [1], aby „prohloubila své vzdělání po stránce filosofické a vědecké“.¹⁰⁰ Navštěvovala zejména přednášky a semináře Jana Mukařovského, „umění a společnost; výklad základních pojmů; umění a skutečnost; základní otázky srovnávací teorie umění“ a Antonína Matějčka, „gotické sochařství a malířství; propedeutika dějepisu umění; sochařství a malířství pozdně gotické; renesanční malířství a sochařství“.

Osvojila si také znalosti z předmětů jiných pedagogů, jako je „Jevištní výtvarník a jeho dílo“, který přednášel Miroslav Kouřil, dále „Metodiku dějin umění“, do níž zasvěcoval studenty Jan Květ, stejně jako do „Architektury doby renesanční“. „Českou gotiku čtrnáctého století“ vyučoval Václav Mencl, „Starokřesťanské malířství a sochařství“ a „Umění předkarolinské a karolinské“ Josef Cibulka. „Sochařství baroku v Čechách“ přednášel Oldřich Blažíček.¹⁰¹

Když Uměleckoprůmyslová škola v Praze získala dne 5. března 1946 statut vysoké školy s novým názvem Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze, musela Pořícká pro zákaz studovat současně na dvou vysokých školách filozofickou fakultu po třech semestrech opustit.¹⁰²

Dne 29. června 1948 složila státní závěrečné zkoušky „s vyznamenáním“ z hlavního výtvarného oboru písmo a knižní grafika u Františka Muziky, kdy tvořila figurální kompozici a závěrečný plakát, a z předmětu teoretického, estetiky výtvarné tvorby u Václava Nebeského.¹⁰³

---

⁹⁹ Archiv HMP, fond VŠUP (pozn. 3), inv. č. 230, karton 8, Klausurní protokoly VŠUP - zimní semestr 1947/48, *speciální škola pro užité malířství, grafiku a jevištní malířství*, s. 1–2 (nestránkováno).

¹⁰⁰ Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), *Životopis ze dne 27. 12. 1948*, s. 2 (nestránkováno).

¹⁰¹ Archiv UP, Rigorósní spis Z.P. (pozn. 5), *Seznam přednášek FF UK v Praze*.

¹⁰² Archiv UP, Rigorósní spis Z.P. (pozn. 5), *Curriculum vitae*, (nedatováno), s. 1 (nestránkováno).

¹⁰³ *Ibidem*, s. 1.

Jednou na výletě ve Stříbře, kam zajížděla Pořícká s rodiči a kde „získávala známosti a učenlivosti“, koupil jí její otec Lidové noviny, aby v nich „hledali flek“. „A skutečně v těch novinách bylo místo jako asistentka v Olomouci. Taťka řekl: ‘Zkusíme to. Lepší než nic.’ Tak jsme to zkusili a oni mě vzali.”¹⁰⁴

Smluvní asistentkou při Ústavu výtvarné výchovy na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci byla Pořícká ustanovena od 1. listopadu 1948 do 31. října 1950.¹⁰⁵ Ředitel ústavu František Viktor Mokrý doporučil přijetí Zory Pořícké k výkonu asistentské služby na ústavu VV v době poúnorové kadrové politiky, kdy představa o vybudování moderního vzdělávacího učiliště po vzoru předválečných, evropských uměleckých škol, jako byl například Bauhaus, se rozpadala. Ústav se přirozeně potýkal také s redukcí výuky výtvarné výchovy, která měla za následek rapidní úbytek vyučovacích hodin a odchod kvalitních pedagogických sil. Koncepční představu ústavu, kterou si vytknul jeho první ředitel a zakladatel Josef Vydra a po něm rozvíjel nový ředitel František Mokrý, naborávaly také množící se provozní problémy. Naprosto nevyhovující byly z důvodu nedostatečného osvětlení prostory pro výuku na ústavu, který sídlil v budově bývalého kapitulního děkanství na Václavském náměstí 4–5.¹⁰⁶

V univerzitním dotazníku z 27. prosince 1948 Pořícká uvádí, že chce pracovat v uměleckém průmyslu, kde „školených pracovních sil je nedostatek“, a že by se ráda specializovala na „umělecký průmysl textilní“.¹⁰⁷ Na ústavu působila v letech 1949 až 1952 jako asistentka při přednáškách a cvičeních Josefa Vydry z oboru výtvarné výroby a ornamentiky, a pořizovala excerpta pro přednášky z výtvarné estetiky pro Františka Mokrého. Následně vykonávala v letech 1952 až 1953 asistentku u Aloise Kučery ve výuce malby a u Aljo Berana pro ornamentiku a věcné kreslení. Vyhlídky Pořícké o uplatnění se v oboru textilního průmyslu zůstaly jen v představě. Poněkud příznivěji se vyvinula situace ohledně

---

¹⁰⁴ Viz Pořícká (pozn. 93).

¹⁰⁵ Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), *Ustanovení Z.P. smluvní asistentkou ze dne 18. 12. 1948*, s. 2.

¹⁰⁶ Alena Kavčáková, Josef Vydra a Ústav výtvarné výchovy (1946–1953) při Univerzitě Palackého v Olomouci, in: Alena Kavčáková – Hana Myslivečková (eds.), *Josef Vydra (1884–1959) v kontextu umělecké a výtvarně pedagogické avantgardy 20. století. Historie a současnost univerzitního výtvarného vzdělávání v Olomouci*, Olomouc 2010, s. 57–70, cit. s. 66–67.

¹⁰⁷ Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), *Životopis ze dne 27. 12. 1948*, s. 3 (nestránkováno).

její ambice prohloubit své vzdělání po stránce filozofické i vědecké, když využila příležitosti pokračovat od roku 1949 ve studiu estetiky a dějin umění na filozofické fakultě olomoucké univerzity. Navštěvovala semináře profesora Václava Richtera, který učil dějiny umění, „*znal hodně*“, na své posluchače působil jako pedagog, jenž má „*ve všem pravdu*“. Profesor Bohumil Markalous přednášel estetiku, „*byl velice společenský, byla jsem u něj pořád, protože jsem se bavila*“ s jeho asistentem Rudolfem Chadrabou.¹⁰⁸ V estetickém semináři vytvořila teoretické práce, jako je „*Systematika Václava Nebeského; Le Corbusier*“, spolupracovala na „*Slovníku marxistické estetiky*“ a předložila dizertační práci z oboru estetiky na téma „*Leon Battista Alberti*“.¹⁰⁹ Bližší informace o dizertační práci Zory Pořické mohl podat kromě Markalouse i „*pan asistent Chadraba*“, který měl také dva další opisy její práce.¹¹⁰

Pořická ve své dizertaci hodnotila Albertiho jako estetika, jenž byl prvním, kdo „*počal bádati o skutečném základu estetické hodnoty*“.¹¹¹ Nejprve charakterizovala florentské prostředí a dobu 15. století, ve které Alberti žil. Dobu, jež překonávala středověký transcendentalismus návratem k naturalismu a racionalismu antiky.¹¹² Následně shrnula Albertiho životopis a ve stěžejní části své práce postihuje „*Albertiho jako filosofa umění*“. Zamýšlí se zde i nad pojetím Platónovy krásy, který vírou v číselné poměry všech věcí „*rozbil hmotu v nic a živly složil z pravidelných geometrických útvarů, a proto jsou i nejkrásnějšími tvary*“.¹¹³ Dále si Pořická uvědomuje, že „*estetická hodnota nespočívá v líbivých částech, ale v harmonickém celku, zákonitě sečleněném*“,¹¹⁴ a že „*krása se zvyšuje*

---

¹⁰⁸ Pamětnická výpověď Zory Pořické-Chadřabové ze dne 8. 11. 2012. – Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn.3), Z.P., *žádost o ustanovení smluvní asistentkou ze dne 12. 11. 1948*, s. 1

¹⁰⁹ Archiv UP, Rigorósní spis Z.P. (pozn. 3), *Curriculum vitae*, (nedatováno), s. 1 (nestránkováno).

¹¹⁰ Archiv UP, Rigorósní spis Z.P. (pozn. 3), *Dopis Z.P. řediteli UVV*, ze dne 5. 3. 1950, (nestránkováno).

¹¹¹ Viz Pořická, *Léon Battista Alberti* (pozn. 4), s. 16. Tato filozofující dizertace o Albertiho estetice je dobrou prací syntetizující, snad mohla mít vliv na teoretickou opodstatněnost vlastní tvorby umělkyně. Při tomto pohledu není bez významu, že při sestavování práce užívala knihy od František Kadeřávek, *Geometrie a umění v dobách minulých*, Praha 1935.

¹¹² *Ibidem*, s. 12.

¹¹³ *Ibidem*, s. 28.

¹¹⁴ *Ibidem*, s. 39.

*je odlišností, je-li tato vymezena jednotným sloučením rozdílných částí“.*¹¹⁵ Obsah a formu uměleckého díla Pořícká neodděluje, neboť praví: „*Každý obsah vytvoří si svou formu a opačně“.*¹¹⁶

Poslední kapitoly věnuje rozboru Albertiho traktátů. Průzkumem traktátu o malířství si osvojila poznatek, že plastika, jeho útvary rovinné, prohloubené a vypouklé „*musí býti studovány z určitého místa, pohybu a osvětlení“.* V případě kresebného podání předmětu je zapotřebí jeho „*jasné a pevné určení.*“¹¹⁷ V traktátu o sochařství poukazuje na Albertiho „*sledování řecké uměřenosti a smyslu pro rytmus“.*¹¹⁸ Nakonec zkoumala traktát o architektuře a vyzdvihla Albertiho důraz na tři věci, na nichž záleží všechno, „*počet, rozvrh a umístění“.*¹¹⁹ O ornamentu pak soudila, že jeho užívání se má podřizovat nikoliv „*principu hojnosti, nýbrž rozmanitosti“.*¹²⁰

Dne 25. května 1950 si podala žádost o prodloužení asistentury na UVV, kterou doporučil nový ředitel ústavu Alois Kučera, když prohlásil, že „*Zora Pořícká vykonává svou asistentickou službu velmi svědomitě, dodržuje přesně pracovní dobu a koná všechny práce jí navíc svěřené k úplné spokojenosti ředitelství ústavu výtvarné výchovy“.*¹²¹

Poté, co obdržela doporučení také od Krajského národního výboru v Olomouci, ji byla asistentura prodloužena od 1. listopadu 1950 do 31. října 1952.¹²²

Dne 24. listopadu 1950 zastihla ji smutná zpráva, na věčný odpočinek odešel její otec František Pořícký.¹²³

Dne 15. listopadu 1952 žádala děkanství filosofické fakulty o připuštění k rigorózním zkouškám z hlavního oboru, estetiky a oboru vedlejšího, dějin umění, a předložila svou další dizertační práci, tentokrát na téma „*Tyršova esteti-*

---

¹¹⁵ Ibidem, s. 41.

¹¹⁶ Ibidem, s. 46.

¹¹⁷ Ibidem, s. 60.

¹¹⁸ Ibidem, s. 70.

¹¹⁹ Ibidem, s. 81.

¹²⁰ Ibidem, s. 83.

¹²¹ Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), *Doporučení ze dne 1. 6. 1950*, s. 4.

¹²² Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), *Z.P., žádost o prodloužení asistentury ze dne 22. 12. 1950*, s. 16.

¹²³ Viz P. Chadraba (pozn. 80)

ka výtvarného umění“.¹²⁴ Doktorandka si určila za cíl analyzovat Tyršovo „úsilí o realismus ve výtvarném umění“. Zpracování osobnosti Miroslava Tyrše v době padesátých let 20. století, prolnuté marxistickou ideologií a estetikou socialistického realismu volající po přehodnocení českého výtvarného umění v 19. století, bylo považováno za téma „významné a aktuální“.¹²⁵

Nejprve sleduje Pořická v kapitole „Tyršův humanismus“ jeho vývoj, zaměřuje se na Tyršovo pojetí „nového člověka“ s rovnoměrnou výchovou těla a duše¹²⁶ plynoucí z jeho zaujetí „antikou, renesancí a humanismem“.¹²⁷ Práce zahrnuje mnoho Tyršových myšlenek a názorů, například geniálnost v umění podle něj zjednává nikoliv „libovůle“, nýbrž „zákonitost“ a čím více jich výtvarník obsahuje, tím „vyššího druhu útvar umělecký jest“.¹²⁸

V kapitole „Výtvarné umění jako prostředek“ hodnotila Tyršovu teorii výtvarného umění a poukazuje na zajímavé oblasti a objevy, které rozpracoval, jako jsou zvláště otázky obsahu a formy, realismu, idealismu, typizace, formalismu, harmonie, uměleckého mistrovství a jiných.¹²⁹ Zde doktorandka poukazuje, že Tyrš shledává úpadek v umění tam, „kde formě o sobě samotné existence se přisuzuje“,¹³⁰ a sama pod vlivem Tyrše nepřisuzuje výtvarné formě „schopnost vysvětlit sama sebe ze svého vnějšího působení“, již nabízí spíše zákonitost její „vnitřní podstaty“.¹³¹ Také Tyršovy „zásady kompoziční nauky“ rozebírá Pořická a prostřednictvím sdělení jeho dcery Renaty Tyršové dokládá, že Tyrš kladl důraz na „souzvuk dojmů a na vnitřní harmonii díla uměleckého...“.¹³²

V závěrečné kapitole „Tyršova služba českému umění“ hodnotí Tyrše jako člověka, jenž českému výtvarnictví po chatrných padesátých letech 19. století opět vdechl život. Dále poukazuje na jeho prvenství badatelského zájmu o malíře

---

¹²⁴ Archiv UP, Rigorósní spis Z.P. (pozn. 5), Z.P., žádost o připuštění k rigorósním zkouškám ze dne 15. 11. 1952, (nestránkováno).

¹²⁵ Archiv UP, Rigorósní spis Z.P. (pozn. 5), Posudek o práci Z.P. Tyršova estetika výtvarného umění, (nestránkováno).

¹²⁶ Viz Pořická, Tyršova estetika výtvarného umění (pozn. 4), s. 4.

¹²⁷ Ibidem, s. 9.

¹²⁸ Ibidem, s. 49.

¹²⁹ Ibidem, s. 2.

¹³⁰ Ibidem, s. 107.

¹³¹ Ibidem, s. 129.

¹³² Ibidem, s. 133.

Josefa Mánesa, který společně s Jaroslavem Čermákem je realistou a vzdálen od formalismu i naturalismu.¹³³

Práce Zory Pořické byla navzdory množství odbornější literatury o Miroslavu Tyršovi označena za „zdařilou“ a uznána jako „práce dizertační“.¹³⁴ Ve srovnání s dizertační prací „Leon Battista Alberti,“ kterou doktorandka předložila dříve, projevila tentokrát četnějších vlastních úsudků prokazující její prohloubenou filozofickou vyhraněnost, již patrně umocňovalo přátelství s filozoficky založeným Rudolfem Chadrabou.¹³⁵

Dne 10. března 1953 obdržela Pořická kádrové zhodnocení, které reflektovalo její odbornou, pedagogickou a politickou činnost. Bylo konstatováno, že odborně je na výši, je družná, inteligentní, pečlivá, svěřené úkoly plní svědomitě a zodpovědně, posluchačům se snaží pomáhat, její politická úroveň je průměrná. Zhodnocení končilo slovy, že je dobrá pracovnice a má předpoklady pro své další působení na ústavu za předpokladu, že nebude plnit úkoly, jež ji nenáleží, jako je „výzdoba místností, psaní plakátů, úprava nástěnek“.¹³⁶

Žádost Zory Pořické o připuštění k rigorózní zkoušce byla schválena, a tak se v červenci 1953 podrobila přísné zkoušce. Dizertační práci „Tyršova estetika výtvarného umění“ již před časem schválili referenti Jiřina Otáhalová a Václav Richter. Nyní se měla Pořická zhostit tzv. hlavního a vedlejšího rigoróza. Hlavní dvouhodinové rigorózum se konalo dne 21. července toho roku za přítomnosti Jiřiny Otáhalové, Václava Richtera a Pavla Trosta, kteří pokládali Pořické následující otázky, aby prověřili její znalosti z oboru estetiky: „1. Aristotelova poetika, 2. Vývoj české estetiky, 3. Estetika revolučních ruských demokratů, 4. Socialistický realismus.“¹³⁷

---

¹³³ Ibidem, s. 137–138.

¹³⁴ Archiv UP, Rigorózní spis Z.P. (pozn. 5), *Posudek o práci Z.P. Tyršova estetika výtvarného umění*, (nestránkováno).

¹³⁵ Rudolf Chadraba uvádí dizertační práci Z.P. u slovníkového hesla Miroslava Tyrše viz RCh [Rudolf Chadraba], heslo Miroslav Tyrš, in: Emanuel Poche (ed.), *Encyklopedie českého výtvarného umění*, Praha 1975, s. 543–544.

¹³⁶ Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), *Kádrové zhodnocení ze dne 10. 3. 1953*, s. 126.

¹³⁷ Archiv UP, Rigorózní spis Z.P. (pozn. 5), *Zápis o přísné zkoušce k dosažení doktorátu filosofie*, (nestránkováno).

Rigorózum z oboru estetiky vykonala s prospěchem dostatečným. Do hlavního rigoróza spadala i zkouška z dějin umění, jež se konala pod vedením Václava Richtera. Dotazoval se Pořické na tyto otázky: “1. Antické umění, 2. Tyrš a generace Národního divadla, 3. Mikoláš Aleš a Ženíšek, 4. *Lessongiv Laokoon*, 5. *Helenismus v německém umění*,”¹³⁸ a výsledek hodnocení byl opět dostatečný. Dne 28. července 1953 následovalo jednohodinové rigorózum vedlejší z oboru filozofie. Otázky, “*filozofové doby Tyršovy; čtyři rysy dialektiky*” a další, kladli Pořické Josef Ludvík Fischer a Jiřina Otáhalová, byly hodnoceny taktéž dostatečně.¹³⁹ Protože Zora Pořická vyhověla všem požadavkům a podmínkám doktorátu filozofie, byl jí dne 31. července 1953 udělen doktorský titul.¹⁴⁰

Kvalifikace v oboru estetiky a dějin umění přispěla k jmenování Zory Pořické odbornou asistentkou pro výtvarnou výchovu na schůzi dne 7. dubna 1954.¹⁴¹ V návrhu na jmenování odbornou asistentkou prohlásil Alois Kučera, že jak funkci asistentky, tak funkci tajemnice, kterou zastává od zimního semestru 1953/1954, vykonává “*velmi svědomitě*”.¹⁴² Od téhož semestru přednášela dějiny umění pro 1. ročník třetího stupně výtvarné výchovy na nově ustavené Katedře hudební a výtvarné výchovy při Fakultě společenských věd Vysoké školy pedagogické, kam přešla výuka výtvarné výchovy v důsledku ukončení činnosti PdF UP k roku 1953. Dějiny umění přednášela také pro dálkové studium a pro různé veřejné instituce.

Kučera v předloženém návrhu dále oceňuje její kladný vztah k posluchačům, kteří hodnotí práci Pořické také kladně. Náboženská nezátíženost, znalost marxismu-leninismu, kterou dovede uplatňovat v praxi, veliká skromnost, pozitivní vztah ke světu a kultuře, to všechno je řediteli Kučerovi pohnutkou k prohlášení, že “*Zora Pořická má všechny předpoklady, aby byla jmenována odbornou asistentkou*”. K prohlášení připojuje její životopis, dosavadní přehled

---

¹³⁸ Ibidem.

¹³⁹ Ibidem.

¹⁴⁰ Archiv UP, Rigorózní spis Z.P. (pozn. 5), *Představení doktorandky Zory Pořické*, (nestránkováno).

¹⁴¹ Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), *Zdůvodnění návrhu na jmenování Z.P. odbornou asistentkou pro výtvarnou výchovu ze dne 7. 4. 1954*, s. 20.

¹⁴² Ibidem.

výtvarné činnosti, přehled pedagogické činnosti a působení v oblasti organizace a administrativy na ústavu VV a katedře HVV.¹⁴³ Schůze fakultní rady Fakulty přírodních věd VŠP pak na základě výše uvedených podkladů jmenovala Zoru Pořickou odbornou asistentkou od 1. června 1954. Za několik týdnů, dne 15. července 1954 se provdala za svého kolegu Rudolfa Chadrabu a společně s ním bydlela ve stylovém domě v Grégrově ulici 9.¹⁴⁴

Následující rok 1955 pro novomanžele Chadrabovi nebyl zrovna přívětivý. Pohovor děkana Fakulty společenských věd při VŠP Václava Křístka ze dne 2. září 1955 se Zorou Pořickou-Chadrabovou (dale jen Pořickou) a Rudolfem Chadrabou ve věci jejich pedagogického úvazku¹⁴⁵ stál na počátku dramatického sporu, jenž v příštích měsících a příštím roce manžele Chadrabovy postihl. Na pohovoru se zúčastnění dohodli, že Rudolf Chadraba převezme dosavadní úvazek Zory Pořické, totiž přednášky dějin umění na katedře výchov s tím, že Zoře Pořické bude dána tříměsíční výpověď ke dni 30. září 1955, neboť nemá toho času na katedře pedagogický úvazek.¹⁴⁶

Uplynulo několik dní od pohovoru a děkan Křístek avizoval rektorátu VŠP, že Zora Pořická bude do konce září roku 1955, jak mu sdělil vedoucí katedry Alois Kučera, zaměstnána “*revizí knihovny na ústavě výtvarné výchovy*”. Po tomto datu navrhl děkanát, aby Pořická “*spolupracovala se soudruhem Kratochvílem při organisaci školní praxe*”.¹⁴⁷ Pracovní poměr Zory Pořické byl pak výnosem rektorátu VŠP ze dne 29. září 1955 ukončen ke dni 31. prosince 1955.¹⁴⁸

Proti této výpovědi podala Pořická dne 14. října 1955 námítky [9–10], tím spíše, že vždy byla “*plně zaměstnávána úkoly*”, které jí svěřoval vedoucí ústavu VV a posléze katedry HVV Alois Kučera. Vedoucí katedry přiděloval asistentce Pořické, dle jejího sdělení, také úkoly neodpovídající její kvalifikaci a od-

---

¹⁴³ Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), *Z.P. Výkaz činnosti*, s. 21–25.

¹⁴⁴ Viz Marynioková (pozn. 1), s. 2.

¹⁴⁵ Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), *Zpráva děkana FSV rektorátu VŠP ve věci pedagogického úvazku Z.P. a Rudolfa Chadrabu ze dne 7. 9. 1955*, s. 31.

¹⁴⁶ *Ibidem*.

¹⁴⁷ Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), *Další zpráva děkana FSV rektorátu VŠP ve věci pedagogického úvazku Z.P. ze dne 27. 9. 1955*, s. 32.

¹⁴⁸ Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), *Výpověď adresovaná rektorem Z.P. ze dne 29. 9. 1955*, (nestránkováno).

bornému vzdělání, například administrativní práce, které “*vykonávala zdarma a velkou většinou až po své pracovní době*”.¹⁴⁹ Proto nerozuměla tomu, proč ji vedoucí katedry náhle zbavil funkce odborné asistentky, navíc když pro ni také na studijní rok 1955/1956 plánoval dostatečný pracovní úvazek. Po prázdninách však tento úvazek přidělil Rudolfu Chadrabovi. Asistentka Pořická pak uzavřela své námitky v určité naději, poněvadž věřila, že vedoucí katedry pro ni najde ve věci pracovního úvazku vhodnější řešení, než je opuštění katedry.¹⁵⁰

Kučera se pak k námitkám Pořické vyjádřil ve svém dopise ze dne 2. listopadu 1955 [11–13],¹⁵¹ a nelze říci, že by pro donedávna pochvalně hodnocenou Pořickou našel jiné řešení. Konal, jako by své pochvalné soudy v minulosti nevyslovil. Zarážející je skutečnost, že jediný udaný důvod pro rozvázání pracovního poměru s odbornou asistentkou Pořickou byl shledán v tom, že na katedře pro ni nebyl úvazek. Kučera ve svém vyjádření podal důvodů hned několik, například, že “*nikdy nedodržovala pedagogické hodiny*”, že “*ve funkci tajemnice byla několikrát kritizována*” nebo, že jako “*vedoucí knihovny nedodržovala úřední hodiny*”. Zora Pořická se následně proti tomuto obvinění dne 18. listopadu 1955 odvolala.¹⁵²

V neprospěch asistentky Pořické pak promlouvá i svědectví děkana Křístka, jehož Kučera proti ní použil. Na děkanátu totiž Pořická prohlásila, že by se “*ráda vzdala přednášek ve prospěch svého manžela*” a že si do tří měsíců nějaké zaměstnání najde. Kučera na vrub Pořické dále sdělil, že úkoly, které jí byly katedrou svěřovány, plnila vždy v pracovní době a za částečného honoráře. Podobné odsudky Pořické jsou příznačné i pro další jednání Kučery, jenž na jiném místě neváhal tvrdit: “*Právě proto, že vedoucí katedry je uvědomělý komunista, nemohl souhlasit s chováním a postojem s. Pořické.*”¹⁵³

---

¹⁴⁹ Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), Z.P., *námitky proti výpovědi ze dne 14. 10. 1955*, s. 35–36.

¹⁵⁰ Ibidem, s. 36.

¹⁵¹ Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), *Odpověď katedry na námitky proti výpovědi Z.P. ze dne 2. 11. 1955*, 3 s.

¹⁵² Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), *Obhajoba proti proviněním s. Kučery ze dne 18. 11. 1955*, 8 s.

¹⁵³ Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), *Odpověď katedry na námitky proti výpovědi Z.P. ze dne 2. 11. 1955*, s. 2.

Tvrzení přisvědčuje myšlence, že rozvázání pracovního poměru se Zorou Pořickou vyplynulo z kádrových důvodů, které byly v padesátých letech v Československu na pořadu dne. Tomu přisvědčuje i vyjádření Rudolfa Chadrabý, jenž ve svém životopise uvedl Františkem Bělohlávkem formulovaný důvod vedoucí k odchodu manželky z vysokoškolského pracoviště, totiž že *“nebyla naděje, že by se z ní dal vychovat socialistický člověk”*.¹⁵⁴

Tato vleklá kauza, jež se protáhla do následujícího roku 1956, se neobešla bez vstupu nejvyšších činitelů univerzity. Kromě již zmíněného děkana FSV Václava Křísty, zasahoval do sporu i výbojný rektor VŠP Jaromír Bělíč či pracovníci kádrového oddělení, kteří více či méně podporovali stanoviska Aloise Kučery. Pro stranu Zory Pořické zastoupil Závodní výbor Revolučního odborového hnutí a Rudolf Chadraba. Přestože děkanát vyjádřil pochvalné hodnocení nad aranžováním výstavy Hanse Christiana Andersena a Adama Mickiewicze,¹⁵⁵ již se Pořická ujala, neovlivnilo to neoblomný postoj rektorátu a Kučery ve věci rozvázání jejího pracovního poměru. Zásahem ZV ROH, který navrhl výpověď znovu projednat, se ukázalo dne 28. listopadu 1955,¹⁵⁶ kdy proběhla konfrontace obou stran, že obvinění Kučery proti Pořické se nezakládalo na pravdě.

Alois Kučera, patrně v důsledku tohoto pro něj nepřijatelného závěru konfrontace, dne 5. prosince 1955 podal rektorátu svou žádost o odvolání z funkce proděkana na FSV a zároveň zbavení postu vedoucího katedry pro *“spor Z. Pořická – A. Kučera, který bude lépe řešitelný, a ze zdravotních důvodů”*.¹⁵⁷

Že předčasné rozvázání pracovního poměru Zory Pořické probíhalo za poněkud zvláštních okolností, objasňuje sdělení Rudolfa Chadrabý, jenž dne 1. prosince 1955 upozornil, že výpověď daná jeho manželce *„je už desátým případem neujasněného a dostatečně neodůvodněného odchodu učitelských sil z Katedry*

---

¹⁵⁴ Rudolf Chadraba, Životopis, původ školení, směr výzkumné činnosti, ohlasy a výsledky, jiné aktivity, profesní životopis, in: Petr Balcárek – Rudolf Chadraba, *Mluva obrazů*, Olomouc 2015, s. 15–30, cit. s. 18.

¹⁵⁵ Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), Z.P., *rozvázání pracovní poměru, odvolání ze dne 7. 11. 1955*, s. 40.

¹⁵⁶ Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), Z.P., *rozvázání pracovního poměru ze dne 28. 11. 1955*, s. 61–62.

¹⁵⁷ Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), *Žádost Aloise Kučery o odvolání ze dne 5. 12. 1955*, s. 64.

výtvarné výchovy, mezi nimiž jsou i jména tak vynikajících odborníků, jako je prof. F. V. Mokřý, Dr. Josef Vydra nebo Jan Zrzavý a další“.¹⁵⁸ K aféře neodůvodněných či vynucených odchodů vynikajících pedagogů-výtvarníků z univerzity dodává Zora Pořická s odstupem času a s úsměvem: „Zrzavý tady byl v době, kdy já jsem tady studovala a vedla kabinet. Ale oni s ním zacházeli hrozně. Zkrátka dávali mu najevo, že on neumí nic a oni všechno (smích). A taky se ho zbavili. Chápejte Bože můj, oni se zbavili Zrzavého (smích).“¹⁵⁹

Okolnosti této kauzy nemající přijatelné východisko pak podlomily zdraví jejího manžela v důsledku „nervového přepětí“. Setkání s Oldřichem Běličem, jenž mu vytýkal, že se svojí ženou rozšiřují nesprávné okolnosti, za nichž jí byla dána výpověď, jeho vyčerpání dovršilo.¹⁶⁰

Na druhý den 7. prosince 1955 se rektor Jaromír Bělič dotazoval dvou posluchačů dvouoboru matematika a výtvarná výchova, jak si počíná Zora Pořická v přednáškách dějin umění, zda na ně chodila připravena a včas. Oba studenti shodně vypovídali, že chodila připravena „velmi pečlivě, nejpečlivěji ze všech na výtvarné výchově, ona jediná používala epidiaskopu, ovšem projevovala se u ní jistá pedagogická nezkušenost, například tím, jak mluvila rychle a značně se přidržovala příruček a knih“, dodávají studenti Machala a Neuwirth.¹⁶¹

Když ZV ROH dospěl k závěru, že jednání Kučery při konfrontaci s Pořickou dne 28. listopadu 1955 nebylo správné, obrátil se na vedení školy s návrhem, zda by nebylo možno Zoru Pořickou „umístit jinak“.¹⁶² Dne 4. ledna 1956 bylo kádrovým referentem VŠP sděleno, že Pořické „našel zaměstnání redaktorky na Krajském národním výboru v Olomouci“, které však nepřijala, protože si mezi tím našla zaměstnání „výhodnější a lépe odpovídající jejímu dosavadnímu vzdělání“.¹⁶³

---

¹⁵⁸ Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), Úřední zpráva ze dne 1. 12. 1955, s. 88.

¹⁵⁹ Viz Pořická (pozn. 93).

¹⁶⁰ Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), Úřední zpráva ze dne 6. 12. 1955, s. 92.

¹⁶¹ Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), Úřední zpráva ze dne 7. 12. 1955, s. 93.

¹⁶² Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), Sdělení ZV ROH rektorátu VŠP ze dne 15. 12. 1955, s. 70.

¹⁶³ Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), Úřední zpráva ze dne 13. 12. 1955, s. 80.

Rok 1956 znamenal v životě Zory Pořické opuštění vysokoškolského pracoviště po sedmi letech činnosti na ústavu VV a posléze na katedře HVV. V návaznosti na tíživou situaci, která doléhala na manžele Chadrabovy se jim narodil dne 21. června 1956 syn Pavel.¹⁶⁴ Rok 1956 zároveň ohlašoval počátek dlouholeté samostatné výtvarné činnosti.¹⁶⁵ Zpočátku spolupracuje s nakladatelstvím Československý spisovatel, Svět sovětů či Krajským nakladatelstvím v Olomouci, pro které navrhuje knižní obálky, vazby, grafické úpravy. Později navázala spolupráci s nakladatelstvím Svoboda, Academia a Profil. Zabývala se tvorbou výstavních, kulturních a propagačních plakátů, kterým se úspěšně věnovala již na univerzitní půdě.¹⁶⁶

Dne 24. března 1960 přivedla na svět dceru Alici a v letních měsících toho roku se účastnila své první souborné výstavy, která probíhala v Domě umění v Olomouci.¹⁶⁷ Právě olomoucký region nabídl Zoře Pořické dostatek úrodné půdy pro růst nezávažnějších realizací, které ve svém životě vytvořila. V centru hanácké metropole, městě Olomouc, kde žila, vyprodukovala v nadcházejících čtyřech desetiletích množství pozoruhodných výtvarných prací.

Situace, kdy se ocitla Zora Pořická bez stálého zaměstnání, byla neutěšená, jak umělkyně vzpomíná: *“starosti o děti, bytové problémy, politická situace, dojíždění manžela do Prahy mě ochuzovalo o čas, který jsem mohla věnovat výtvarné práci.”*¹⁶⁸ Nelehké období manželů Chadrabových pak vyrovnávaly od raných šedesátých let každoroční společné cesty s rodinami Volejníkových nebo Lakosilových do Bulharska a později závodní dovolené do Krkonoš a na Šumavu, na které měl její manžel nárok jako zaměstnanec Ústavu dějin umění Československé akademie věd.¹⁶⁹

Rudolf Chadraba prostřednictvím studie *Ikonologie Dürerovy apokalypsy*, kterou sepsal za svého působení na univerzitě, zahájil dráhu vědeckého aspiranta

---

¹⁶⁴ Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), Z.P., *dávky v mateřství ze dne 14. 11. 1956*, s.

¹⁶⁵ Viz Marynioková (pozn. 1), s. 2.

¹⁶⁶ Viz Kobza (pozn. 13), s. 12.

¹⁶⁷ Viz Pacák (pozn. 23).

¹⁶⁸ Viz Marynioková (pozn. 1), s. 5–6.

¹⁶⁹ Viz P. Chadraba (pozn. 80). Ing. Anna Volejníková byla zaměstnankyní Okresního vlastivědného muzea v Olomouci. PhDr. Jaromír Lakosil byl ředitel Oblastní galerie v Olomouci.

na ÚDU ČSAV,¹⁷⁰ od 1. února 1961 do 30. května 1964.¹⁷¹ Pod názvem *Dürers Apokalypse. Eine Ikonologische Deutung* mu v roce 1964 vydalo pražské nakladatelství ČSAV knihu, kterou graficky upravila jeho žena. Díky tomu se Zora Pořická dostala do povědomí zahraniční veřejnosti. Spolupráce obou manželů přetrvávala i v dalších letech. A měla význam i pro rozvoj jejího výtvarného názoru, neboť Rudolf Chadraba, již ze své pozice vedoucího vědeckého pracovníka, kterou zastával od 1. června 1968 do 30. května 1990¹⁷² jí od roku 1969 objednával “do Československa nedovážený magazín *Art International*”, který obsahoval ukázky abstraktních trojrozměrných kompozic z obou stran Atlantiku. “Odebírala také do Československa dovážený magazín *Graphis*”, jenž čtenáře seznamoval s celosvětovou tvorbou figurální i abstraktní.¹⁷³

Manželství, které pojilo Pořickou s neúnavně hloubavým historikem umění Chadrabou, přineslo umělkyni více či méně dobrovolný vstup do výtvarných problémů, jimiž se zabýval. Obvykle své vědecké teorie a poznatky diskutoval s přáteli a známými, které navštěvoval či je zval do “*kultivovaného prostředí svého bytu plných knih, obrazů či krásných věcí*”. Zpravidla jednou i dvakrát týdně se tak manželé Chadrabovi navštěvovali s rodinami, jež působili v oblasti kultury. Nejčastěji to byli Strížovi, Lakosilovi, Volejníkovi, Brančíkovi a další. Během týdne přicházely pracovní návštěvy, jako Václav Burian z Okresního vlastivědného muzea v Olomouci, Josef Kšír, sochař Rudolf Doležal, manželé Březinovi, doktor Dvořák, malíř Lenhart, sochař Lenhart, manželé Kostkovi, Příleští a řada výtvarníků, jimž Rudolf Chadraba zahajoval výstavy. O víkendech podnikali Chadrabovi návštěvy Svatého Kopečka, Radíkova, Lošova včetně tamní chaty sochaře Lenharta a podobně.¹⁷⁴

V období politického uvolnění Československa nabídnul dne 4. září 1968 děkan FF UP v Olomouci Jiří Daňhelka rehabilitaci Zoře Pořické za její

---

¹⁷⁰ David Voda, Sch(merz) sprach Chadraba, Listy, 2011, č. 1,

<http://www.listy.cz/archiv.php?cislo=111&clanek=011137>, vyhledáno 22. 12. 2012.

¹⁷¹ Archiv UP, Osobní spis R.Ch., *Osobní dotazník ze dne 15. 7. 1992*, (nestránkováno). Funkci vedoucí pracovníka vykonával od 1. června 1964 do 30. května 1968.

¹⁷² Ibidem.

¹⁷³ Viz P. Chadraba (pozn. 80).

¹⁷⁴ Ibidem.

neoprávněné propuštění z úvazku univerzity v roce 1955. Svým dopisem ze dne 28. září toho roku přijala nabízené *“morální zadostiučinění a hmotné odškodnění”*. Chtěla, aby byli zjištěni viníci případu a nahlášení rehabilitační komisi při Svazu výtvarných umělců, jejímu tehdejšímu odborovému svazu a požadovala, aby jí byla započítána ztracená léta pro důchodové zabezpečení, a nabídnuto další zaměstnání na univerzitě v bývalé funkci.¹⁷⁵

Děkan jí nabídnul pracovní místo, externí přednášení předmětu grafika na katedře výtvarné výchovy, a přál si, aby ho Zora Pořická přijala. Přijmout ho nemohla, protože, jak již děkana dříve informovala, měla povinnost *“dokončit grafickou úkolovou práci pro n.p. Strojexport v Praze”*.¹⁷⁶ Děkan byl z odpovědi Zory Pořické *“velmi nešťasten”* a prosil ji, aby mu pomohla *“alespoň trochu”*. Celý průběh pak vzbuzoval podezření, že rehabilitací byl sledován i vedlejší cíl, totiž zaopatřit katedru bez pedagogických sil.¹⁷⁷ Situace pro Zoru Pořickou byla rovněž svízelná, odpovídala: *“musím zajišťovat rodinu domácím výdělkem z grafických prací”*.¹⁷⁸ Odpočinek od tuzemských starostí prožila Zora Pořická v roce 1969 a 1970 na rodinné dovolené u moře v Rumunsku, potom opět v Bulharsku. Jednalo se o cesty za odpočinkem a za poznáním zdejšího prostředí a umění.¹⁷⁹

Zora Pořická se jako výtvarnice ve svobodném povolání ucházela v sedmdesátých letech o členství ve SČVU v Olomouci, jehož se na základě předložených výtvarných prací stala nejdříve kandidátkou a poté dne 12. července 1977 členkou.¹⁸⁰ V sedmdesátých a osmdesátých letech pak prezentovala některé své práce na souborných výstavách SČVU v Olomouci a Ostravě. Stále fungovala jako výkonná grafička v oblasti grafických úprav a vnější i vnitřní výpravy knih a plakátové tvorby. Nově pak navrhovala reliéfní výzdobu zvonů a mo-

---

¹⁷⁵ Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), *Vyjádření Z.P. k nabídnuté rehabilitaci ze dne 29. 9. 1968*, (nestránkováno).

¹⁷⁶ Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), *Dopis Z.P. děkanovi ze dne 23. 10. 1968*, (nestránkováno).

¹⁷⁷ Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), *Odpověď děkana na dopis Z.P. ze dne 29. 10. 1968*, (nestránkováno).

¹⁷⁸ Archiv UP, Osobní spis Z.P. (pozn. 5), *Odpověď Z.P. na dopis děkana ze dne 6. 11. 1968*, (nestránkováno).

¹⁷⁹ Viz P. Chadraba (pozn. 80).

¹⁸⁰ Viz Marynioková (pozn. 1), s. 6.

numentální díla pro architekturu. Řešila také výtvarné vyznění interiéru smutečních síní a vytvářela drobné užité předměty.¹⁸¹

V době převratných politických změn na konci osmdesátých let, přiblížila se Zora Pořická svým věkem k sedmdesátce, jež ji limitovala v tom, aby byla výtvarnicí na volné noze. Navíc svým „založením byla intelektuálka, která potřebovala nějakého manažera, aby mohla uplatnit svoji invenci v praxi a v nových tržních podmínkách“. Kromě toho, kolem poloviny devadesátých let ukončilo svou činnost oblastní středisko Dílo, podnik ČFVU-Olomouc, jehož prostřednictvím byla realizována výtvarná díla, takže po devadesátých letech již žádné oficiální výtvarné práce nevytvořila.¹⁸²

V polovině devadesátých let opustili manželé Chadrabovi vilový dům v Gregrově ulici, ve kterém žili od roku 1954 a nastěhovali se do panelového domu v okrajové městské čtvrti Neředín. Když Zora Pořická zanechala výtvarné tvorby a „je to škoda“,¹⁸³ jak později litoval její manžel, věnovala se domácnosti a jiným zálibám. Cestovala například do Itálie a Řecka. Rudolf Chadraba působil toho času na Katedře dějin umění FF UP, syn Pavel se uplatnil jako architekt ve svobodném povolání a dcera Alice před polovinou devadesátých let absolvovala VŠUP v Praze.¹⁸⁴

S přibývajícím věkem manželů, množily se rodinné, existenční i zdravotní problémy. Až jednoho nedělního dne 27. února 2011, pan profesor Rudolf Chadraba, dosud odevzdán bádání o rozličných jevech kultury, ve věku 89 let náhle zemřel. Paní Pořická ale neztratila svůj bytostný optimismus a setrvala v blízkosti své dcery a domácích mazlíčků, psa Mufyho a pěti koček ve svém olomouckém bytě.

V roce 2013 se odstěhovala s dcerou do Teplic v Čechách, kde se dožila požehnaného věku devadesáti tří let, její odcházení z tohoto světa však požehna-

---

¹⁸¹ Ibidem, s. 6.

¹⁸² Pamětnická výpověď Jany Fraitové ze dne 17. 3. 2016, jež byla zaměstnána v oblastním středisku Dilo, podniku ČFVU v Olomouci.

¹⁸³ Viz Voda (pozn. 170).

¹⁸⁴ Archiv UP, Osobní spis R.Ch. (pozn. 5), *Osobní dotazník ze dne 15. 7. 1992*, (nestránkováno).

né nebylo. Paní PhDr. Zora Pořická, provdaná Chadrabová, po zemřela ve středu dne 29. července 2015 a odpočívá na hřbitově v Bystřanech - Proseticích.¹⁸⁵

Výtvarné práce, jež se nacházely zejména ve výtvarném olomouckém ateliéru manželů Chadrabových v Ostružnické ulici 32, se nepodařilo udržet pohromadě. Ateliér, který po roce 2012 změnil svého vlastníka, byl vyklizen do *“posledního papírku”*.¹⁸⁶ Dnes si můžeme udělat částečnou představu o jeho vybavení prostřednictvím svědectví z návštěvy v ateliéru Zory Pořické-Chadrabové, které v roce 1986 přinesl František Kobza: *“Plakátů, které pokládáme z rozvázané role na koberec, jsou dobré tři desítky. Stůl je zasypán rozevřenými průvodci výstav, vůní let jejich vzniku a fotografiemi prvních návrhů.”*¹⁸⁷

Vizuální pohled do ateliéru pak nabízí několik fotografií [14–15] pořízených nedlouho před předáním nebytové jednotky-ateliéru novému majiteli. Na jejich základě je možno konstatovat, že kromě vybavení potřebného pro výtvarnou práci Zory Pořické a příležitostně i jejího manžela, obsahoval ateliér také rozsáhlou knihovnu zaměřenou především na výtvarné umění, jež v sobě zahrnovala i knihy a kartotéky Bohumila Markalouse, které po jeho smrti přešly na Rudolfa Chadrabu.¹⁸⁸

Poté, co rodina Chadrabova již neměla přístup do ateliéru, byl částečně vystěhován, umělecké magazíny a množství písemností tam zůstaly až do zásahu uklízecké firmy.¹⁸⁹

---

¹⁸⁵ Úmrtní oznámení paní PhDr. Zory Chadrabové, rozené Pořické vyvěšené na vratech kostela sv. Mořice v Olomouci.

¹⁸⁶ Pamětnická výpověď nového majitele ateliéru z prosince 2015.

¹⁸⁷ Viz Kobza (pozn. 13), s. 12.

¹⁸⁸ Viz P. Chadraba (pozn. 80).

¹⁸⁹ Viz nový majitel ateliéru (pozn. 186).

4 Knižní grafika a kresba

Nejranější vizuálně dnes dostupné práce Zory Pořické pocházejí z doby jejího působení na Ústavu VV v Olomouci (1949–1955). Jedná se o soubor třiceti tří vědeckých kreseb provedených perem a rudkou pro celostátní kolektivní učebnici *Soustavná anatomie člověka*,¹⁹⁰ oddíl gastropulmonální soustavy, který sestavil anatom a docent na lékařské fakultě UP Josef Zrzavý. Tento oddíl obsahuje i kresby jiných výtvarníků a jen sotva lze rozeznat, které vytvořila Zora Pořická, neboť nejsou signované, a pokud ano, neshoduje se signatura s iniciály jména umělkyně. Rozřešení nepřinesl ani stylový rozbor, protože je nedostatek srovnávacího materiálu příbuzných prací Zory Pořické v oblasti vědecké kresby.

Další výtvarný počín umělkyně zasáhl patrně do období těsně před odchodem umělkyně z univerzity a týkal se návrhu obálky výstavního katalogu *Alois Kučera. Obrazy a grafika z let 1950–1955*.¹⁹¹ Obálka katalogu [16] je řešena velmi úsporně. Přední strana obdélného katalogu, orientovaného na výšku je kolorována v celém svém rozsahu odstínem smrkově zelené. Do středu je pak umístěna výtvarníková signatura v černé barvě a pod ní je vysázen kontrastující bílý letopočet vymezující rozsah vystavovaného díla.

Již na počátku období, kdy Zora Pořická zahájila činnost výtvarnice ve svobodném povolání, získala příležitost se uplatnit v oboru výkonné grafičky, pro který byla kvalifikována. Nejprve přijala zakázku od nakladatelství Československý spisovatel, aby sjednala kompletní výtvarnou výpravu francouzské, do češtiny přeložené povídky *Mimi Pinson*,¹⁹² jež náležela do edice ilustrovaných novel.

Pětatřicetiletá umělkyně, která se mohla vykázat studiem na VŠUP v Praze u autoritativního Františka Muziky, navrhla pro uvedený knižní titul obálku, vazbu a ilustrace. Pohlížíme-li na vyzdobenou přední stranu obálky [17], vidíme uprostřed oválný medailon s postavou hlavní protagonistky Mimi Pinson zobrazenou těsně pod pás. Jedná se o kresebnou ilustraci, jež je založena na obrysové

¹⁹⁰ Ladislav Borovanský et al., *Soustavná anatomie člověka*. II. díl, Praha 1955.

¹⁹¹ Zdeněk Vavřík – Oldřich Králík – Rudolf Chadraba, *Alois Kučera. Obrazy a grafika z let 1950–1955* (kat. výst.), Dům umění v Olomouci 1955.

¹⁹² Alfred de Musset, *Mimi Pinson*, Praha 1957.

linii a pointovaném stínování. Černobílou kresbu citlivě oživují dva barevné tóny. Fialový tón je použit na mašle, jež jsou připnuty na nadýchané rukávy a lemování dekoltu šatů slečny Pinsonové. Růžovým tónem jsou kolorovány růže, které má vložené do vlasů. Souvislá řada velkých písmen A a M představující iniciály jména spisovatele pak obchází onen medailon, pod nímž je vysázen název novely.

Typografická úprava je řešena tak, že na těla jednotlivých písmenech, jež se při okrajích stáčejí, jsou navlečeny plné kruhy. Iniciály jména spisovatele se objevují také na přední a zadní předsádce [19] v téže typografické úpravě, ale vložené do sebe ve společné centrální ose obou písmen a růžově kolorované na stejnobarevném pozadí sestávajícím z vertikálně vedených souvislých a přerušovaných linií. Typografická úprava se dotkla také začátků jednotlivých kapitol novely [21], jež jsou uvozeny iniciálami černé barvy a opět s plnými kruhy jako na obálce.

Kresebná postava Mimi Pinson je umístěna i ve frontispisu [20], ale ve zvětšeném měřítku a opatřena soklem obsahujícím její křestní jméno. V podobném ilustračním duchu vykreslila umělkyně i další dvě postavy mající v ději novely zásadní postavení - Evžena [22], Zélie [23] a Marcela [24], a barevně akcentovala součást či doplněk jejich oděvu.

Hřbet obálky [17] obsahuje velkými písmeny vysázené celé jméno spisovatele, za nímž následuje fialový puntík a název novely. Na obou stranách textu je pak pro dekorativní účely umístěno velké písmeno I v příslušné typografické úpravě a fialovém koloritu. Hřbet samotné knižní vazby opakuje řešení z obálky, plocha přední desky je však podstatně zredukována na výrazně prodloužený oválný medailon [18]. Iniciály jména spisovatele pak medailon neobíhají, nýbrž ho přímo tvoří, kdy tradiční černé M je nově oživeno fialovým A.

V následujícím roce 1958 byla postavena Zora Pořická před shodné výtvarné úkoly - návrh obálky, vazby a ilustrací, nyní pro knihu ruských povídek *Vosková figura*,¹⁹³ kterou v českém překladu vydal Svět Sovětů. Přistoupíme-li k průzkumu výtvarné výpravy knihy, shledáme příbuzné rysy s výpravou knihy *Mimi*

---

¹⁹³ Jurij Tyňanov, *Vosková figura*, Praha 1958.

Pinson. Uprostřed obálky [25] je opět ponechán prostor pro dekorativní útvar, tentokrát nikoliv oválný, nýbrž obdélný, a nikoliv pro postavu děje, nýbrž jméno spisovatele a název díla.

Typografická úprava ustoupila nyní střízlivějšímu pojetí. Písmena jsou opět velké, ale s redukovanou výplní těla a bez plných kruhů, které umělkyně v předešlém titulu navlékala na těla písmen. Nyní rámuje obvod obdélného útvaru a také pomocí nich jsou konstruovány schematické motivy carských korun na obálce rozmístěné do tvaru pomyslného obdélníku. Tyto černé koruny jsou zasazeny do bílých kosočtvců, jež tak kontrastují se sousedními zelenými, žlutými a červenými kosočtverci bez korun. Motiv zvětšené císařské koruny ve žlutém provedení v bílém kosočtverci umístila umělkyně také na celožlutou přední i zadní předsádku. Tento motiv přináší ve výtvarné výpravě knih propojení dekorativního motivu s poselstvím povídek, neboť poukazuje na tragédii člověka živořícího ve stínu carského trůnu, jak to z obsahu knihy vyplývá.

Umělkyní uplatněný vzor harlekýn (mnohobarevné kosočtverce) inspirovaný oblekem komického sluhy z *Commedia dell'arte* se v knižní grafice 50. let 20. století objevuje jen zřídka. Tento netradiční vzor, mající původ v improvizovaném renesančním divadle, byl použit například dva roky před vydáním *Voskové figury* na obálce knihy *Na jednom okrese* [26],¹⁹⁴ kterou vydalo také nakladatelství Svět sovětů. Kosočtverce se tu však uplatňovaly pouze v modrobílém odstínu. Zatímco barevné kosočtverce předešlého titulu se přibližovaly pestrému kostýmu komického sluhy a staly se tak symbolem dobré zába-
vy a vtipu,¹⁹⁵ aniž by souvisely s tragickým dějem povídek.

Hřbet obalu [25] obsahuje velkými písmeny vysázené jméno spisovatele a název knihy oddělený nikoliv puntíkem, ale mezerou. Shodně je upraven hřbet vazby. Na přední desce [27] jsou pak do středu umístěny iniciály jména spisovatele J a T nikoliv vedle sebe, nýbrž nad sebou. Jejich černá silná těla jsou perforována bílými plnými kruhy, jenž tak kontrastují s plnými černými kruhy obíhajícími obvod knižní desky.

---

¹⁹⁴ Valentin Ovečkin, *Na jednom okrese*, Praha 1956.

¹⁹⁵ KH [Kurt Hommel], heslo divadlo, in: Manfred Lurker, *Slovník symbolů*, přel. Alena Bakešová – Irena Šnebergová – Otakar Vochoč et al., Praha 2005, s. 93–94, cit. s. 93.

Do knihy jsou zařazeny tři ilustrace k povídkám Vosková figura [28], Podporučík Ciže [29] a Mladičský Vitušišnikov [30]. Jádrem celostranných ilustrací jsou postavy děje zobrazené na způsob dvouhlavých hracích karet, tedy jde o polopostavy propojené v pase v jeden celek a znázorněné v našem případě z profilu. Ve výstavbě kresebně podaných figur uplatnila umělkyně opět obrysovou linii. Prokreslování a dřívěji pointované stínování figur nahradila užitím přerušovaných linek.

Další příležitost Zory Pořické zasáhnout ve druhé polovině 50. let do výtvarné výpravy knižního titulu ji nabídlo opět nakladatelství Svět sovětů a týkala se sovětského literárního díla *Taškent, chlebové město*.¹⁹⁶ Celková výprava knihy nebyla jen dílem umělkyně jako doposud. Nyní zde vstoupil ve spolupráci o pětatřicet let starší výtvarník Miroslav Kaláb, který navrhl obálku a vazbu s použitím kreseb umělkyně. Do středu obálky [31] byla umístěna lokomotiva a na přední desku knihy [32] obilný klas, jenž jako v případě motivu carské koruny, který umělkyně uplatnila v předešlém titulu, se vztahoval k obsahu děje.

Čtyři opět kresebné celostranné ilustrace si vybírají některé momenty z příběhu, který se odehrává roku 1921 v hladovém Povolží. První kresba [33] zachycuje chlapce Míška Dodonova, jenž se vypravil na dalekou a strastiplnou cestu za chlebem do Taškentu, aby odtud přinesl domů chleba i obilí na osev a pozvedl tak hospodářství jeho nemocné matky a malých sourozenců. V případě této ilustrace umělkyně inovativně dotváří zbylé plochy ilustrace nikoliv šrafováním, ale uplatněním zobrazení obilného lánů, znázorněného z podhledu, což minimalizuje zdánlivě monumentální chlapcův obličej. Podobný vizuální efekt je patrný i v další ilustraci [34], kdy vystrčené zápěstí sahající do poloviny formátu ilustrace je minimalizováno pohledem na monumentální šroubovou matici. Pozadí pak řešila opět inovativně, způsobem vertikálně kladených, nerovných přerušovaných linií.

Prokreslování a stínování postav a předmětů je pointované, čárkované, nebo na ilustraci zobrazující postavu od pasu dolů ležící na železnici [35] je prokreslování kalhot řešeno síťovanou šrafurou. Poslední ilustraci [36], oproštěnou

---

¹⁹⁶ Alexandr Nevěrov, *Taškent, chlebové město*, Praha 1959.

od monumentálního účinku předešlých ilustrací knihy, pojímá umělkyně poněkud z povzdálí, které nabízí pohled na chlapce jedoucího na koňském povoze ulicí z jedné strany lemovanou oploceným domem s pointilisticky znázorněným stromovím.

V závěru 50. let pak vytvořila Zora Poříčká pro Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění dvoje dětské omalovánky, které byly posléze převedeny na diafilm ke statickému promítání v diaprojektorech.¹⁹⁷

Barevné omalovánky *Pohádka o bláhové husičce*¹⁹⁸ vytvořila ve spolupráci se svým manželem Rudolfem Chadrabou, jenž doprovodil 12 ilustrací verši, zpracovanými podle německé lidové pohádky. Příběh husičky, která chtěla mít zlaté křídla, a pak prodloužený krk, protože ji nestačil husí život ilustrují kolorované kresby obdélného formátu. Polidštění zástupci zvířecí říše gestikulují, dorozumívají se lidskou řečí a v některých případech jim neschází oděv a doplňky, jež více či méně lidé v životě užívají. Kohout svírá křídlem deštník [5]. Husička je podána s šátkem a zástěrou, obrovitý krtek s buřinkou, bačkoramí, holí či s lopatou, jak rozmlouvá a vydává obláček kouře z dýmky [3]. Přece však tyto pohádkově laděné postavy zůstávají ve svém základu zástupci zvířecí říše, charakterizovaní pevně vedenými liniemi a přiléhavým koloritem. Tam, kde je třeba znázornit specifické rysy jednotlivých zvířat, jako jsou bodláky ježka, skvrny na srsti psa či kozy nebo hmatové vousy lišky, naznačí jejich podobu jasně vedenými liniemi či stručným, ale názorným znakem.

Taktéž krajina a do ní zasazené obydlí, stromoví a rostlinstvo jsou podány ve zjednodušených tvarech a harmonickém uspořádání. Pozornost tu budí zejména siluety Jehličnanů, nebo po zemi rozptýlené květy rostlin, nebo vzedmuté slunečnice [7], přestože jejich kolorit je nevýrazný.

Svět zvířat je zde představen z důvěrné blízkosti. Na jedenácté ilustraci [11] pak zobrazila husičku před domem z podhledu, což výjevu propůjčuje monumentální účinek, jaký výtvarnice rozvinula v předešlých pracích v oblasti ilustrace.¹⁹⁹

---

¹⁹⁷ <http://www.pohadkyprodeti.cz/pohadka-o-blahove-husice/> –

<http://www.pohadkyprodeti.cz/hurvinek-mezibroucky/>, vyhledáno, 20. 4. 2017.

¹⁹⁸ Rudolf Chadraba, *Pohádka o bláhové husičce*, Praha 1959.

¹⁹⁹ Jde o ilustrace v knize *Taškent, chlebové město* viz Nevěrov (pozn. 196).

Z ruky Zory Pořické vyšly přibližně ve stejné době, na přelomu 50. a 60. let další barevné omalovánky *Hurvínek mezi broučky* s verši Jiřiny Hoškové a Rudolfa Chadraby.²⁰⁰ S loutkovou postavou Hurvínka se seznámila umělkyně patrně již ve svém rodišti v Plzni. Odtud totiž pocházel český loutkoherec a zakladatel tamního Divadla Spejbla a Hurvínka Josef Skupa, na jehož základě autorských práv ilustrovala příslušné omalovánky.²⁰¹

Omalovánkový cyklus obsahuje vcelku dvacet čtyři ilustrací, jež svou koncepcí a výtvarným charakterem obrazy pojetí předcházejících omalovánek. Také tu je patrný smysl pro polidšťování zástupců zvířecího světa - šídla tančí, cvrček zpívá, brouček se houpe [9], měsíc i slunce se usmívají a podobně. Monumentální účín se zde projevil například ve znázornění Hurvínka z pohledu broučka [2] nebo Hurvínka mezi broučky na titulní ilustraci [1-].

Účast Zory Pořické na výtvarném zpracování omalovánek znamenala v její tvorbě jeden z posledních ilustračních úkolů, k nimž se vrátí až na počátku 70. let, aby sjednala výpravu knihy svého manžela.²⁰² Od konce 50. let tak umělkyně přijímá zakázky na grafickou úpravu vesměs jí navrhnutých obálek a knižních vazeb.

V lednu 1959 Krajské nakladatelství v Olomouci vydalo monograficky zpracované album *Bohumír Dvorský*,²⁰³ které vzniklo v další spolupráci manželů Chadrabových. Rudolf Chadraba sestavil úvodní studii k třinácti barevným reprodukcím obrazů mistra a Zora Pořická navrhla obálku a grafickou úpravu. Obálka alba [44] obdélného formátu o rozměrech 31 x 41 cm byla kolorována sytým tónem oranžové, kterého Dvorský ve svých obrazech s oblibou užíval.

Typografická úprava alba, kterou označil Arsen Pohribný za "precizní,"²⁰⁴ se výrazně uplatnila na přední straně obálky v nápisu příjmení výtvarníka vysázeném písmeny velké abecedy při horním okraji obálky. Nápis svým bílým

---

²⁰⁰ Jiřina Hošková – Rudolf Chadraba, *Hurvínek mezi broučky*, Praha (kolem roku 1959).

²⁰¹ Viz P. Chadraba (pozn. 80). Autorská práva po smrti Josefa Skupy přešla na jeho manželku Jiřinu.

²⁰² Rudolf Chadraba, *Staroměstská mostecká věž a triumfální symbolika v umění Karla IV.*, Praha 1971.

²⁰³ Rudolf Chadraba – Jaromír Lakosil (red.), *Bohumír Dvorský*, Olomouc 1959.

²⁰⁴ Arsen Pohribný (rec.), Album B. Dvorského, *Výtvarné umění IX*, 1959, č. 8, s. 377.

koloritem kontrastoval s oranžovou plochou obálky, na níž umělkyně umístila i černě kolorované iniciály nakladatelství řazené do sloupce při dolním okraji strany.

Po roce 1960 přijala Zora Pořická zakázku od nakladatelství Svět sovětů na návrh obálky, vazby a grafické úpravy knihy *33. března*.²⁰⁵ Obálka knihy [45] do určité míry opakuje řešení obálky novely *Mimi Pinson*,²⁰⁶ v pojetí do středu obálky umístěného obrazce, jenž je vymezen určitým geometrickým útvarem, a v rozvržení jména spisovatele a titulu knihy na obálce. Motiv obrazu je dán charakterem ruského fantazijního díla, které popisuje příhody třináctiletého školáka, jenž na výletě spadl do sněžné jámy v tundře, zamrzl a po padesáti letech se probudil vedle mamuta. Právě schematicky koncipovaný obrazec mamuta umělkyně příznačně situovala na titulní list obálky. Tento obrazec černě kolorovaný kontrastuje s bílým pozadím pomyslného kruhu, do nějž je vložen.

To vše je po stranách rámováno soustavou černých skvrn, jakou uplatnila umělkyně již na obálce knihy *Vosková figura* [25].²⁰⁷ V případě titulu *33. března* pak tyto skvrny mohou evokovat stopy mamuta, které za sebou při chůzi zanechává. Na obálce se vyskytují i menší bílé skvrny, rozprostřené v mírně zvlněnou síť po téměř celé ploše obálky a opticky se chvějící. Celkové vyznění obálky podtahuje její kolorit, jenž v nadneseném smyslu může vyjadřovat dvojpólovost děje - zamrznutí chlapce v pojetí tyrkysově zelené obálky kryjící přední desku na jedné straně a moment procitnutí vlivem tepla vyvolaným atomovým reaktorem, což vyjadřuje růžový kolorit obálky zadní desky. Uprostřed se však nenachází kruhové pole s motivem mamuta, nýbrž obdélný útvar obsahující znak nakladatelství.

Hřbet obálky zahrnuje velkými písmeny vysázené a černě kolorované celé jméno spisovatele, lomítkem oddělené od titulu knihy. Graficky zajímavé řešení přináší také knižní vazba. Na přední desce [46], bíle kolorované, je nanášeno v pravidelném seskupení patnáct kruhů černé barvy, pět ve směru vertikálním a tři ve směru horizontálním. Dva prostřední kruhy ve vertikálním směru mají

---

²⁰⁵ Vitalij Melent'jev, *33. března*, Praha 1961.

²⁰⁶ Viz Musset (pozn. 192).

²⁰⁷ Viz Tyňanov (pozn. 193).

černou výplň, která kontrastuje s bílými, silnými perforovanými těly iniciál jména spisovatele způsobem jako na vazbě knihy *Vosková figura*.²⁰⁸

Na přední i zadní předsádce [47, 48] pak umělkyně uplatnila motiv mamuta v rytmu šachového pole v onom tyrkysově zeleném a růžovém probarvení. Motivy čtyř plných, černých kruhů do sloupce řazených s kontrastujícím bílým textem uvnitř - Vitalij, Melent'jev, 33. března, a pak Svět sovětů, se uplatňují na titulní straně knihy [49]. Tyto motivy, ale s vepsanými iniciálami použila také pro začátky jednotlivých kapitol příběhu [50].

S příchodem 60. let soustředila Zora Pořícká svou výtvarnou činnost v oboru knižních výprav výhradně na navrhování obálek výstavních katalogů, vesměs vydávaných Oblastní galerií výtvarného umění v Olomouci.

Obálku výstavního katalogu *Miloš Alexander Bazovský* [51]²⁰⁹ pojala jako bílou plochu, do jejíhož středu vložila oranžově kolorovanou iniciálu příjmení výtvarníka. Ta dosahuje výšky katalogu.

Iniciálu dosahující výšky katalogu použil ve stejné době dřívější univerzitní kolega výtvarnice František Bělohlávek. Na této obálce katalogu společně výstavy *Československé umění za lepší zítřek* [52]²¹⁰ situoval vedle menší iniciály K výškovou iniciálu G, která měla ve zkratce označovat Oblastní galerii výtvarného umění, jež v tehdejší Gottwaldově tuto kolektivní výstavu uspořádala.

Ve stejném roce 1961 řešila obálku katalogu *Jindřich Průcha. Výběr obrazů z daru sestry umělkovy Vojslavy Průchové* [53].²¹¹ Na zeleně kolorované ploše obálky navrhla velkými písmeny příjmení výtvarníka v kontrastujícím bílém tónu, které doslova podtrhla silným pruhem téže barvy.

V roce 1962 se zabývala návrhem obálky katalogu *Otakar Hlubšil. Obrazy, kresby a grafika*.²¹² Iniciála příjmení výtvarníka určila charakter výzdoby obálky

---

²⁰⁸ Ibidem.

²⁰⁹ Vincent Hložník, *Miloš Alexander Bazovský* (kat. výst.), Dům umění v Olomouci 1961.

²¹⁰ Michal Plánka – Jan Pachta, *Československé umění za lepší zítřek* (kat. výst.), Oblastní galerie výtvarného umění v Gottwaldově 1961.

²¹¹ Jiří Šetlík, *Jindřich Průcha. Výběr obrazů z daru sestry umělkovy Vojslavy Průchové* (kat. výst.), Dům umění v Olomouci 1961.

²¹² Jaroslav Ryška, *Otakar Hlubšil. Obrazy, kresby a grafika* (kat. výst.), Dům umění v Olomouci 1962.

[55]. Na bílou plochu obdélného formátu vložila obdélný výsek z Hlubšilovy černobílé kompozice, který zabíral plochu obálky od jejího horního okraje až přibližně do 1/3 její výšky. Dolní část těla iniciály H dotvořila vložením obdélníku, který sahal od dolního okraje po necelou 1/3 výšky obálky. Tak vznikl můstek, který spojil postranní vertikály písmene H. Do můstku pak bylo velkými písmeny vysázeno celé jméno výtvarníka v černém odstínu.

Rok 1963 byl z hlediska výtvarného názoru Zory Pořické přelomovým. Obálku katalogu *Karel Černý. Soubor obrazů* [56]²¹³ pojala jako soustavu obdélníkových ploch uspořádaných ve vertikálních pásech a oddělených rovnoměrnými mezerami. Mezi některými obdélníky byl ponechán prostor pro rozměrná velká písmena, jež při čtení ve směru zleva doprava a svrchu dolů, dala vzniknout příjmení výtvarníka. Těla písmen byla kolorována tónem fialové, diakritická znaménka tónem červené. Černá barva se neuplatnila v příjmení výtvarníka, jak by se symbolicky mohlo očekávat, nýbrž ve výplni některých obdélníků, šedý tón pak ve výplni ostatních obdélníků.

Soustava obdélníkových prvků oddělených rovnoběžnými mezerami se na knižních obálkách objevila již dříve. Tímto způsobem pojal typograf Jaroslav Krouz obálku knihy *Z malířova zápisníku* [57],²¹⁴ kterou v roce 1959 vydalo nakladatelství Československých výtvarných umělců. Prostor ponechaný mezi obdelníky, nevyplnil výtvarník písmeny, jako to učinila později Zora Pořická, ale vymežil je portrétním kresbám, souvisejícím s obsahem knihy.

V následujícím roce 1964 řešila umělkyně obálku cizojazyčné knihy *Dürers Apokalypse. Eine Ikonologische Deutung*,²¹⁵ kterou napsal její manžel a vydalo nakladatelství Academia. Na vínově probarvenou obálku [58] umístila reprodukci detailu jednoho z 15 dřevořezů Dürerovy apokalypsy. Detail pokrývá menší část obálky. Ta větší část obsahuje bíle kolorovaný nápis Dürers Apokalypse, se zajímavě řešeným přehlasovacím symbolem ve formě zmenšeného písmene E velké abecedy vloženého do volného prostoru písmene U.

---

²¹³ Václav Procházka, *Karel Černý. Soubor obrazů* (kat. výst.), Krajské vlastivědné muzeum v Olomouci 1963.

²¹⁴ Oldřich Lasák, *Z malířova zápisníku*, Praha 1959.

²¹⁵ Rudolf Chadraba, *Dürers Apokalypse. Eine Ikonologische Deutung*, Praha 1964.

Rudolf Chadraba vydal v roce 1964 studii věnovanou životu a dílu renesančního mistra i v českém jazyce. Nesla označení *Albrecht Dürer*,²¹⁶ a na rozdíl od předešlého titulu obálku [59] graficky zpracoval Milan Hegar, který stejně jako Zora Pořícká studoval na VŠUP v Praze u Františka Muziky. Obálky mají odlišné pojetí. Způsob výpravy Hegarovy obálky vycházel vstříc povaze knihy, která patřila do edice portrétů význačných osobností vydávaných nakladatelstvím Orbis. Do středu obálky umístil reprodukcí autoportrétu Dürera.

Ve stejném roce řešila umělkyně návrh obálky výstavního katalogu *Václav Rabas*.²¹⁷ Do středu celohnědé plochy obálky [60] situovala Zora Pořícká následující elementy: černě kolorované číslo jedna a symbol kapky, které spojila bílou konturou v jeden celek tak, že tím vytvořila písmeno R malé ebecedy, tedy iniciálu příjmení výtvarníka. Tato iniciála se rozprostírala na celou výšku obálky, jak to umělkyně učinila již u obálky katalogu malíře Bazovského [51].²¹⁸

Iniciálu příjmení spisovatele uplatnila také na obálcích románové trilogie *Černá země*, kterou v roce 1965 vydalo nakladatelství Profil.²¹⁹ Iniciála M má podobu bíle kolorovaného velkého písmene situovaného při dolní polovině obálky. Celobarevné obálky jednotlivých dílů trilogie se od sebe liší svým koloritem, jakým je šedá [61], červená [62] a modrá [63]. Společným rysem všech obálek je typografická úprava spočívající v iniciále M, na níž je položen obdélník v tmavším odstínu obálky. Nad obdélníkem je přibližně ve středu obálky velkými tučnými písmeny vysázeno celé jméno spisovatele a pod ním název románu. Název jednotlivých dílů je proveden písmeny velké abecedy.

Když v roce 1965 připravovala obálku publikace *10 let národního podniku Dopravní stavby Olomouc* [64],²²⁰ neváhala ji komponovat v soustavu čtverců a obdélníků rovnoměrnými mezerami od sebe vzdálenými, jako to umělkyně provedla již o dva roky dříve na obálce katalogu umělce Černého [56].²²¹ Geo-

---

²¹⁶ Rudolf Chadraba, *Albrecht Dürer*, Praha 1964.

²¹⁷ Jiří Kotalík, *Václav Rabas. Soubor obrazů (kat. výst.)*, Olomouc 1964.

²¹⁸ Viz Hložník (pozn. 209).

²¹⁹ Vojtěch Martínek, *Černá země*. 1. *Jakub Oberva*, 2. *Plameny*, 3. *Země duní*, Ostrava 1965.

²²⁰ M. Bartoň – F. Reitinger, *10 let národního podniku Dopravní stavby Olomouc*, Olomouc 1965.

²²¹ Viz Procházka (pozn. 213).

metrické útvary jsou nyní vedeny v horizontálním a nikoliv vertikálním směru. V koloritu jednotlivých útvarů převládají tóny šedé, oživené koloritem modrého a červeného čtverce. Černá barva tu byla použita v nápise Dopravní stavby Olomouc vysázeném velkými písmeny a začleněném do šedého obdélníku. Do sousedního černého obdélníku je zasazen kontrastující výroční letopočet 1954–1964.

Ve stejné době uplatnil geometrické prvky František Bělohlávek v návrhu obálky kolektivního katalogu *Sochařská bilance 1955–1965*.²²² Do výzdobného systému [65] včleňuje motivy kruhu, čtverce a trojúhelníků. Zdá se, že tyto motivy nerozehrávají svobodnou sestavu geometrických ploch, nýbrž že vzdáleně obráží siluetu lidské figury, a tak vycházejí vstříc zaměření knihy, prezentující figurální sochy.

V roce 1966 Zora Pořická využila příležitost graficky upravit katalog *Karel Hladík. Sochařské dílo* [66].²²³ Je to již třetí známá práce umělkyně v oblasti knižní výpravy, která sestává z geometrických prvků, jež na rozdíl od předchozích počínů vyznívá ve své geometrické čistotě bez textového doprovodu, jakým bylo příjmení výtvarníka či jen jeho iniciála. Obálka je také obohacena o další geometrické obrazce. Obdélné útvary černě kolorované doplňuje modrý trojúhelník vložený mezi dva šedé trojúhelníky, čímž je dosažena výstavba pomyslného obdélníku. Druhý trojúhelník není určen plnou plochu, nýbrž je vymezen rytmickou skladbou černě kolorovaných vertikál rovnoměrně od sebe vzdálených.

Originálnost řešení obálky popisovaného katalogu s netradiční soustavou geometrických prvků poněkud kontrastuje s grafickou úpravou obálky výstavního katalogu *Karel Hladík. Plastiky 1959–1963* [67],²²⁴ kterou v roce 1963 řešil Jaroslav Krouz. Ten do středu obálky umístil reprodukci plastické ženy.

Sérii rytmických vertikál uplatnila v roce 1966 i na ploše obálky katalogu *Rudolf Michalík. Kresby* [68].²²⁵ Vertikály svým bílým provedením kontrastují

---

²²² Jiří Šetlík, *Sochařská bilance 1955–1965* (kat. výst.), Dům umění v Olomouci 1965.

²²³ Jiří Mašín, *Karel Hladík. Sochařské dílo* (kat. výst.), Dům umění v Olomouci 1966.

²²⁴ Jiří Mašín, *Karel Hladík. Plastiky 1959–1963* (kat. výst.), Galerie Václava Špály v Praze 1963.

²²⁵ Otto František Babler, *Rudolf Michalík. Kresby* (kat. výst.), Kabinet grafiky v Olomouci 1966.

s černým pozadím obálky. Doprostřed je vloženo opět kontrastující bezbarvé písmeno M velké abecedy představující iniciálu příjmení výtvarníka.

V roce 1969 navrhla obálku, vazbu a grafickou úpravu trilogie *Kamenný řád* od Vojtěcha Martíňka.²²⁶ Pojetí jednotlivých obálek odpovídá řešení trilogie *Černá země*,²²⁷ s tím rozdílem že boční okraje obálky jsou zvýrazněny. Umělkyně volila pro odlišení jednotlivých dílů trilogie světlé tóny fialové [69], zelené [70] a hnědé [71].

V roce 1971 při příležitosti 500. výročí narozenin Albrechta Dürera vydala Oblastní galerie výtvarného umění výstavní katalog *Albrecht Dürer. Apokalypsa*, s průvodním prolovem Rudolfa Chadraby a grafickou úpravou Zory Pořícké.²²⁸ Umělkyně řešila obálku knihy o Dürerově apokalypse již před sedmi lety. Nyní na bílém pozadí obálky [72] uplatňuje kontrastní sestavy černých pravoúhelníků, jež vytvářejí pomyslné trojúhelníky, které jsou situovány při okrajích obálky. Ve výzdobném systému uplatněný řád symetrie, rytmu a harmonie nabývá na působivosti, poněvadž ho umělkyně záměrně neužila do důsledku. Toto je patrné, tam kde umělkyně stranově převrátí pravoúhelné linie, jejichž šířka narůstá nebo klesá a pak tento princip na jiném místě potlačí jinými výrazovými prostředky, například vertikálními liniemi, které uplatnila již ve výpravě předchozích titulů.²²⁹ Do středu obálky, jež může evokovat půdorys klenebních polí, navrhla Zora Pořícká text ve formě tří sloupců: DÜRER, APOKA, LYPSA.

Že řešení zkoumané abstraktní obálky se poněkud vymyká dobové produkci výprav katalogů, dokoládá srovnání s obálkou [73] výstavního katalogu *Albrecht Dürer 1471–1528*, jež pochází rovněž z onoho jubilejního roku 1971.²³⁰ Výtvarník Jaroslav Šváb, kterého s olomouckou výtvarnicí spojuje školení na VŠUP v Praze, neváhal do středu obálky po vzoru tradice umístit detail reprodukce jedné z Dürerových prací.

---

²²⁶ Vojtěch Martínek, *Kamenný řád* 1. *Kamenný řád*, 2. *Meze*, 3. *Ožehlé haluze*, Ostrava 1969.

²²⁷ Viz Martínek (pozn. 219).

²²⁸ Rudolf Chadraba, *Albrecht Dürer. Apokalypsa* (výst. kat.), Kabinet grafiky v Olomouci 1971.

²²⁹ Viz Mašín (pozn. 223) – Viz Babler (pozn. 225).

²³⁰ Marie Anna Kotrbová, *Albrecht Dürer 1471–1528* (kat. výst.), Valdštejnská jízdárna v Praze 1971.

Ve stejném roce 1971 spolupracovali manželé Chadrabovi na další knize. Rudolf Chadraba provedl podrobný ikonografický průzkum pozdně gotické výzdoby Staroměstské mostecké a vložil jej do knihy *Staroměstská mostecká věž a trimfální symbolika v umění Karla IV.*,²³¹ kterou vydala Academia, nakladatelství Československé akademie věd. Přebal, vazbu a grafickou úpravu navrhla Zora Pořícká. “Na základě velmi úsporného německého resumé a hlavně na základě Zořiných schematických kreseb v této knížce,” jak vzpomněl Rudolf Chadraba na sklonku svého života, si titulu “všimla katedra dějin umění v Marburku”.²³² Vedle návrhu obálky knihy *Dürers Apokalypse. Eine Ikonologische Deutung*²³³ to byl druhý příspěvek Zory Pořícké pro ohlas jejího manžela v zahraničí.

Plocha obálky obsahuje černo-zlatou fotografii s pohledem na nejvýznamnější část sochařské výzdoby východního průčelí Staroměstské mostecké věže. Fotografie je rozdělena na dvě poloviny tak, že první polovina přenesená na zadní obálku [75] zobrazuje trojici gotických soch císaře Karla IV., Sv. Víta na plastice mostu a římského krále Václava IV. Přední obálka [74] pak zobrazuje navazující polovinu fotografie, ukazující erb svatováclavské orlice a nad ním stojící postavy Sv. Zikmunda a Sv. Vojtěcha.

Přední obálku doplňuje originálně řešená typografická úprava názvu knihy a doprovodných údajů. Ten je vysázen černými písmeny velké abecedy, rozprostřenými téměř po celé ploše obálky a uspořádán způsobem, co řádek to jedno slovo z údajů o knize. Počáteční písmeno slova věž V a spojka A byla zvětšena nad rámec ostatních písmen tak, že se tyto dvě písmena vertikálně dotýkají a vytvářejí pomyslné písmeno X. Pod názvem knihy se nachází při spodním okraji obálky, vysázené zmenšenými písmeny, plné jméno autora knihy a pod ním název nakladatelství a místo vydání, tj. ACADEMIA PRAHA. Hřbet kolorovaný rovněž zlatým tónem jako zbylé plochy obálky uplatňuje tradičnější pojetí typografické úpravy, totiž velkými písmeny vysázené plné jméno autora oddělené

---

²³¹ Viz Chadraba, *Staroměstská mostecká věž* (pozn. 202).

²³² Viz Voda (pozn. 170). Že Z.P. je autorkou schematických kreseb, se v tiráži knihy neuvádí.

²³³ Viz Chadraba (pozn. 215).

lomítkem od názvu knihy ve zkrácené formě STAROMĚSTSKÁ MOSTECKÁ VĚŽ.

Nahlédneme-li do knižního bloku, spatříme v textové části vedle reprodukováných dřevorytů a fotografií několik desítek schematických kreseb různého provedení. Umělkyni lze připsat většinu vyobrazení, jež prováděla jasně vedenou linií s úsilím o vystižení nezbytných rysů zobrazovaných figur, například vlasů, vousů, záhybů a struktury oděvů a jiných předmětů. Naznačeným způsobem kreslila například devět různých figur stojícího Sv. Víta v českém umění z let 1358 až kolem 1400 [76],²³⁴ dále pokoření Radslava Zlického [77]²³⁵ z nástěnného cyklu schodiště Velké věže na Karlštejně a další památky lucemburské doby.

Zora Pořická kreslila i mimočeské památky, jako je například rekonstrukce palmýrské hrobky Iarhaiů z nálezů, uloženého v Národním muzeu v Damašku. S výrazně schematickou přesvědčivostí reprodukovala rovněž oltární stěnu kaple sv. Kříže na Karlštejně [79].²³⁶ Figury světic, světců a biblických proroků na 129 deskových obrazech, pocházející z dílny dvorního malíře Mistra Theodorika, prováděla umělkyně volně vedenou linií, jíž vyznačila přerušované obrysy figur až do krajně svébytného projevu oprostěného od figurálního pojetí. Naproti tomu, když zobrazila několik figur na výše uvedených deskách v samostatném zobrazení [78],²³⁷ pojala s kaligrafickou přesností.

V roce 1973 navrhla Zora Pořická obálku výstavního katalogu *Vladimír Navrátil. Sochařské dílo*, který vydala Oblastní galerie výtvarného umění v Olomouci.²³⁸ Do pravé části bíle kolorované obálky [80] umístila reprodukci detailu plastiky ženy, již sochař Navrátil vytvořil. Typografická úprava obálky zahrnující velkými písmeny vysázené plné jméno výtvarníka a odvětví vystavené tvorby (SOCHAŘSKÉ DÍLO) navazovalo na typografickou úpravu předešlého titulu, a to v pojetí zvětšeného počátečního písmene (N) příjmení sochaře. Text je

---

²³⁴ Viz Chadraba, *Staroměstská mostecká věž* (pozn. 202), s. 11.

²³⁵ *Ibidem*, s. 41.

²³⁶ *Ibidem*, s. 55

²³⁷ *Ibidem*, s. 54.

²³⁸ Vladimír Navrátil, *Vladimír Navrátil. Sochařské dílo* (kat. výst), Dům umění v Olomouci 1973–1974.

zarovnan doleva tak, že pravá část textu dodržuje pravidelné vzdálenosti od hlavy, krku a ramen plastické ženy na obálce.

V roce 1976 řeší umělkyně obálku knihy *Poslední sonety*²³⁹ od spisovatele Vojtěcha Martíňka podobně, jako v případě obálky autorovi trilogie *Kamenný řád*.²⁴⁰ Obálka [81] je kolorována mechově zelenou barvou, lemování bočních okrajů a obdélník spočívající na rozměrné iniciále příjmení výtvarníka jsou probarveny tmavším odstínem téže barvy.

V roce 1979 řešila Zora Pořická obálku knihy *Stavy rachotí* opět od spisovatele Martíňka [82].²⁴¹ Dosavadní úsporné pojetí grafického zpracování obálky spisovatelových knih nyní umělkyně ještě více vystupňovala tím, že vyjmula tradiční iniciálu M, zatímco obdélník, dříve spočívající na příslušné iniciále, a lemování okrajů nyní v šedém odstínu na obálce ponechala. Typografická úprava zůstala zachována. To vše se vyjímal na bezbarvém pozadí obálky.

V roce 1982 navrhla umělkyně obálku sborníku *Středisko. Sborník Vlastivědné společnosti muzejní v Olomouci*,²⁴² jako zeleně probarvenou plochu [83], evokující kolorit obálky výstavního katalogu Aloise Kučery z roku 1955 [16].²⁴³ Na obálku situovala kompletní název sborníku, včetně roku vydání způsobem, co řádek, to slovo, který uplatnila již dříve na obálce knihy *Staroměstská mostecká věž...* [74].²⁴⁴ Název sborníku (STŘEDISKO) byl vysázen zvětšenými písmeny a rozprostřen po celé šířce obálky. Ostatní text situovala umělkyně několik centimetrů od levého okraje obálky tak, že nejdelší slova názvu dosahovaly pravého okraje. Jen zvětšené číslo sborníku předsunula vlevo, aby tím přispěla k harmonickému pojetí typografické úpravy obálky.

V roce 1985 se zhostila umělkyně nového úkolu ve své činnosti výkonné grafičky, když navrhla obal gramofonového dvojalbuma *Kdo mi, děti, poví*,²⁴⁵ jež zahrnuje lekce s výukou správné řeči a vyslovování pro děti s vrozenými vadami řeči.

---

²³⁹ Vojtěch Martínek, *Poslední sonety*, Ostrava 1976.

²⁴⁰ Viz Martínek, *Kamenný řád* (pozn. 226).

²⁴¹ Vojtěch Martínek, *Stavy rachotí*, Ostrava 1979.

²⁴² *Středisko. Sborník Vlastivědné společnosti muzejní v Olomouci*, č. 6, 1982.

²⁴³ Viz Vavřík – Králík – Chadraba (pozn. 191).

²⁴⁴ Viz Chadraba, *Staroměstská mostecká věž* (pozn. 202).

²⁴⁵ Josef Pešák, *Kdo mi, děti, poví*, Praha 1985.

Na obálce obou albumů [84] uplatnila umělkyně čtvercovou síť protkanou diagonálními strukturami různě silnými ve světle a tmavě modrém odstínu. Výjimku tu tvoří dva prázdné čtverce z celkového počtu dvaceti pěti čtverců. První obsahuje jméno a příjmení původce alba a druhý název vydavatele. Do jednotlivých čtverců byla vysázena písmena velké abecedy, jež obsáhnou název alba, a to opět způsobem, co řádek, to slovo. Těla jednotlivých písmen provedla Zora Pořícká ve své tvorbě způsobem neznámým, jako soustavu zmnožených linií, jež se ve směru od obrysu do středu písmen zužují. Diakritické symboly řešila zdvojenými silnými čarami nikoliv nad písmeny, jak je to u háčku a čárky běžné, nýbrž vedle nich.

Následující dnes vizuálně dostupné práce umělkyně z oblasti knižní grafiky se týkají návrhu obálek výstavních katalogů. V roce 1987 vydalo Muzeum Komenského v Přerově dva samostatné, ale koncepčně stejné katalogy *Eva Syblíková. Obrazy* [85] a *Oldřich Hradilík. Obrazy* [86].²⁴⁶ Zmínění výtvarníci vystavovali ve stejném termínu a také jejich obálky obsahují identicky řešenou obálku. Zora Pořícká zde vnesla do typografické úpravy diagonální prvek ve způsobu natočení příjmení a jména výtvarníků tak, že výrazně zvětšené počáteční písmena příjmení výtvarníků spočívají na čtverci, vyplněném světle a tmavě modrou barvou. V téže barvách jsou pak vysázena rovněž diagonálně situovaná označení uměleckého odvětví, kterými se výtvarníci na výstavě prezentovali.

Poslední známý počín umělkyně ve sledované oblasti náleží do roku 1992. Jedná se o návrh obálky katalogu *Bohumil Teplý. Sochy* s textovým doprovodem jejího manžela.²⁴⁷ Černá plocha obálky [87] kontrastuje s bíle kolorovaným písmem, u něž uplatnila rovněž diagonální princip. Jméno vystavujícího výtvarníka, psané písmeny malé abecedy a pod ním příjmení, vysázené písmeny velké abecedy, situovala umělkyně do středu obálky a natočila o čtyřicet pět stupňů doleva. Do horní části obálky pak umístila odvětví, jež bylo na výstavě prezentová-

---

²⁴⁶ Anna Pavelková, *Eva Syblíková. Obrazy* (kat. výst.), Muzeum Komenského v Přerově 1987. – Anna Pavelková, *Oldřich Hradilík. Obrazy* (kat. výst.), Muzeum Komenského v Přerově 1987.

²⁴⁷ Rudolf Chadraba, *Bohumil Teplý. Sochy* (kat. výst.), Galerie ve Šternberku 1992.

no, vysázené písmeny velké abecedy. Tyto prvky nakonec vepsala do pomyslného obdelníku bez horní strany.

5 Závěr

Můj zájem o výtvarnou tvorbu Zory Pořické povstal z původního zaměření mé bakalářské práce orientované na výuku estetiky a dějin umění na Univerzitě Palackého. Setkal jsem se s významnou absolventkou oboru. Tehdy měla Zora Pořická devadesát let. Zdaleka jsem neměl povědomí o rozmanitosti jejího různorodého a rozsáhlého díla. Kromě knižní grafiky a ilustrací, jež byly v předkládané práci zkoumány, mě zaujala také oblast monumentálních realizací, jejichž osudy nejsou šťastné. Tyto osudy si dovolím v závěru své práce připomenout.

Tímto se dostáváme k fenoménu zániku uměleckých památek ve veřejném prostoru. Budiž zde uvedeno několik příkladů z Olomouce. Reliéfní sádrová stěna *Symbol peněžnictví* ve směnárně přístavby Státní banky Československé s plasticky vyvedenými kruhy symbolizující pohyb platidel,²⁴⁸ začala brzy opadávat, a tak byla zrušena [90]. Výtvarné utváření stěny nám může připomenout počítačem konstruované kompozice Zdeňka Sýkory. Zachoval se dřevěný model této sádrové stěny, protože jej v 80. letech prodal Rudolf Chadraba jednomu olomouckému malíři. Nyní se zamýšlíme nad dalším osudem tohoto monumentu. Také psychologicky účinné respirium dětské kliniky Fakultní nemocnice Olomouc zaniklo zřejmě „v rámci mnohých rekonstrukcí“, podobně jako dřevěná reliéfní výzdoba mateřské školky v Mozartově ulici.²⁴⁹

Že zánik uměleckých památek ve veřejném prostoru způsobují kromě vandalů, přírodních úkazů, materiálového vyčerpání i jiní činitelé, dokumentuje průlomová realizace Zory Pořické plastický reliéf *Víření 2* z let 1981–1983 [92],²⁵⁰ který byl umístěn na průčelí hotelu Sigma (dnes Clarion Congress Hotel Olomouc) v přednádražním prostoru v Olomouci. Reliéf symbolizující víření vody souhrou zvlněných pásů a různě velikých koulí v matném a leštěném kovu, vyvolává op-

---

²⁴⁸ Zora Pořická, reliéfní stěna *Symbol peněžnictví*, 1981–1983, sádra, 300 x 530 cm, Olomouc, směnárna SBČS, realizace Vladimír Koutný – Viktor Kumor.

²⁴⁹ Zora Pořická, respirium pro děti, 1975–1976, lakované dřevo a umělá hmota, Olomouc, Dětská klinika Fakultní nemocnice – Elektronická korespondence s přednostou DK FN ze dne 31. 12. 2015. – Reliéfní stěna, 1975–1976, dřevo, Olomouc, Mateřská škola. V Mozartově ulici se nachází dvě MŠ, ani jedna nyní neobsahuje uvedenou stěnu.

²⁵⁰ Zora Pořická, *Víření 2*, 1981–1983, nerezavějící ocel, cca 200 x 300 cm, Olomouc, Hotel Sigma, průčelí. Realizace Viktor Kumor.

tickou iluzi pohybu, jakou známe například z kompozic čelného představitele opery Victora Vasarelyho. Abstraktně-geometrické pojetí reliéfu vzdálené dobovým projevům realisticko-sociální plastiky „neměla autorka jednoduché prosadit,“ jak vzpomněl architekt Jan Kapitán, podílející se na projektech interiéru hotelu.²⁵¹ Kromě toho, že reliéf musel projít „třemi uměleckými komisemi“ oblastního střediska Dílo, podniku ČFVU-Olomouc,²⁵² vložila Zora Pořická pro práci na reliéfu „mnoho vlastních finančních prostředků především na materiál, aby reliéf mohl být realizovaný.“²⁵³

Když v roce 2003 uplynulo dvacet let od vzniku reliéfu, informovala studentka dějin umění Eva Žáčková, nyní Erbanová, že „reliéfu chybí tři koule, povrch je zašlý a neudržovaný“.²⁵⁴ Úbytek koulí pokračoval, a tak byl reliéf z fasády hotelu před jeho rekonstrukcí v roce 2011 zcela odstraněn. Rekonstrukce hotelu byla dokončena v srpnu 2013, ale reliéf přimontován na fasádu nebyl.

Ředitelství hotelu vůbec netuší, „co se s reliéfem stalo“.²⁵⁵ Odkázalo mě na projektového manažera, který byl pověřen rekonstrukcí hotelu. Osud uměleckého díla neznal, poskytl však fotografii [93] pořízenou před demolicí hotelu a doporučil se obrátit na stavbyvedoucího nového hotelu.²⁵⁶ Ten sdělil, že „dotčený reliéf musel být sejmutý ještě před předáním stavby k demoličním pracím“ a doporučil se obrátit na původního vlastníka stavby nebo magistrát.²⁵⁷

Na Magistrátě Olomouc, odboru památkové péče sdělili, že zájem o reliéf nespadá do jejich kompetence. Čistou náhodou právník a historik umění Václav Kupka poukázal na schůzi Unie výtvarných umělců Olomoucka na nešvary, ke kterým dochází v Olomouci ve vztahu k uměleckým památkám. Připomněl právě znehodnocení díla Zory Pořické a také se zajímal „o osud onoho symbolického moderního vyjádření víření vody od autorky“, které považuje „za určité vy-

---

²⁵¹ Pamětnická výpověď Jana Kapitána ze dne 31. 3. 2016.

²⁵² Pamětnická výpověď Jany Fraitové ze dne 28. 3. 2016. Pracovala v oblastním středisku Dílo ČFVU-Olomouc.

²⁵³ Pamětnická výpověď Alice Chadrabové ze dne 11. 4. 2016.

²⁵⁴ Eva Žáčková, *Olomoucké sochařství* (seminární práce), Katedra dějin umění FF UP, Olomouc 2003.

²⁵⁵ Pamětnická výpověď ředitelství hotelu Sigma (Congres Clarion Hotel Olomouc) ze dne 14. 3. 2016.

²⁵⁶ Pamětnická výpověď bývalého projektového manažera CPI Group a.s. ze dne 15. 3. 2016.

²⁵⁷ Pamětnická výpověď stavbyvedoucího z firmy Metrostav a.s. ze dne 16. 3. 2016.

vrcholení její tvorby v tomto oboru“. Osudy reliéfu na zmíněné schůzi nemohl nikdo vysvětlit.²⁵⁸ Další cesta směřovala na Národní památkový ústav v Olomouci, kde sdělili, že deinstalace reliéfu je zcela minula.

Lze vůbec chránit památky nemající statut kulturní památky? Památkářka z NPU v Olomouci Michaela Čadilová konstatovala, že je problém, „kam vůbec tento dotaz směřovat, když se nejedná o kulturní památku. Ochranu památek nemající statut kulturní památky měl zajistit nový památkový zákon,“ nicméně se tak nestalo. Dále dodala, že „od roku 2008 si od NPU obce žádají územně analytické podklady, ve kterých je sledováno několik jevů od kulturních památek až po památkové zajímavé objekty. Těmito UAP může tedy NPU podchytit ochranu památek tzv. místního významu.“ Prostřednictvím UAP je však pozornost věnována výhradně památkám, které vznikly do roku 1950.²⁵⁹ NPU nově nahlíží do databáze uměleckých děl ve veřejném prostoru, která je zajištěna projektem „*Vetřelci a Volavky*“ Pavla Karouse, jenž dokumentuje, popularizuje a chrání výtvarné umění ve veřejném prostoru z období normalizace.²⁶⁰ Databázi uměleckých děl ve veřejném prostoru zajišťuje i další projekt, jenž dokumentuje existující i zaniklé výtvarné prvky v Olomouci. Autoři tohoto projektu jsou polonista Jan Jeništa, přírodovědec Václav Dvořák a historička architektury Martina Mertová.²⁶¹ Mimo praktického a teoretického průzkumu příslušných památek se jim podařilo zachránit některé památky před jejich demolicí a prezentují je na výstavách, jako je například neonový nápis bývalého obchodního domu Prior. Díky jejich aktivitě se obrací někteří vlastníci památek na NPU. Právě tato dvojice upozornila, že reliéf *Víření 2* byl roku 2011 odstraněn z fasády hotelu.²⁶²

---

²⁵⁸ Pamětnická výpověď Václava Kupky ze dne 22. 3. 2016.

²⁵⁹ Pamětnická výpověď Michaely Čadilové ze dne 31. 3. 2016.

²⁶⁰ Pavel Karous, *Vetřelci a volavky*, Praha 2015. Dále Facebook veřejná skupina *Volavky a vetřelci*, <https://www.facebook.com/groups/372485406179/>, vyhledáno 10. 5. 2017.

²⁶¹ Viz Jeništa – Dvořák – Mertová (pozn. 49). Dále internetová mapa *Umění ve veřejném prostoru Olomouce 1945–1989*, https://www.google.com/maps/d/viewer?mid=1SS0xka0har_OyUJePty-SvPVQ1Q, vyhledáno 22. 2. 2016.

²⁶² *Ibidem*, s. 81.

Zaštítí ochranu památek paragrafy příslušných zákonů? Právník a pedagog památkové péče Michal Novotný podotkl, že památky mohou být chráněny autorským zákonem, jenž upravuje práva autora k jeho autorskému dílu.²⁶³

Zákon č. 121/2000 Sb, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), zahrnuje mezi autorské dílo též dílo výtvarné, jako je dílo malířské, grafické a sochařské, ... (podle § 1 odst. 2).

Zničením věci (reliéfu), jejímž prostřednictvím je dílo vyjádřeno, nezaniká právo autorské k dílu (podle § 9 odst. 2). Vlastník či jiný uživatel (hotel Sigma) věci, jejímž prostřednictvím je dílo vyjádřeno, není povinen tuto věc udržovat a chránit před zničením (kámen úrazu), není-li dohodnuto či nevyplývá-li ze zákona jinak (podle § 9 odst. 4). Zákon si odporuje zněním podle § 11 odst. 3: Je-li dílo užíváno jinou osobou (hotel Sigma), nesmí se tak dít způsobem snižujícím hodnotu díla (tím, že dílo-reliéf není udržován a posléze je odstraněn, hodnota díla rozhodně nevzrůstá). Po smrti autora (†2015) si nikdo nesmí osobovat jeho autorství k dílu, dílo smí být užito jen způsobem nesnižujícím jeho hodnotu... (podle § 11 odst. 5). Bohužel v praxi zákon nefunguje.

Tímto příspěvkem jsem ilustroval na příkladu reliéfu *Víření 2* aktuální stav ochrany památek ve veřejném prostoru v Olomouci a zřejmě nejinak je s památkami nakládáno i v jiných městech republiky. Tento stav nevidím do budoucna beznadějně, pokud se ochrana památek stane morální povinností každého z nás a zajistí se přílehavější spolupráce mezi památkovými institucemi a vlastníky památek. Příspěvek je také výstrahou do budoucna, aby se předešlo nenávratným ztrátám dalších památek i jiných umělců, například hliníkového monumentu *Zdraví*, situovaném podobně jako reliéf *Víření 2* v přednádražním prostoru, od Jana Kratochvíla (1941–1997), předčasně zesnulé legendy monumentálního sochařství a světelných objektů.²⁶⁴

Na zachování památek veřejného prostoru se mohou podílet i studenti uměnovědných nebo jiných oborů, kteří by v rámci svých seminárních prací podávali

---

²⁶³ Pamětnická výpověď Michala Novotného ze dne 21. 3. 2016.

²⁶⁴ Jan Kratochvíl, *Zdraví*, 1979, hliník, v. 650 cm, Olomouc, přednádražní prostor.

vedle ikonografického a formálně-stylistického rozboru také zprávy o stavu dochování památek, například jim blízkých regionů.

Nyní se dostáváme k otázce, proč máme uchovávat umělecké památky před zkázou? Odpověď nám nabízí do jisté míry otázka, proč je ničit? Pro potřeby historiků umění mnohdy postačuje fotografie objektu, postačovat by však měla jen tehdy, není-li objekt dochován. Je-li zachován, je autopsie s uměleckým dílem nepostradatelná, jak pro potřeby formálně-stylistické nebo ikonografické analýzy. Uměleckých abstraktních děl ve veřejném prostoru vzniklých za minulého režimu si veřejnost až na několik nadšenců nevšimá, spojují si je s érou socialismu, i když s ním tematicky nesouvisí. Není-li přítomen srp či kladivo, souvisí jen časově. Tímto způsobem se vyhraňuje především starší generace. Mladší, narozená přibližně v 70.–90. letech, projevuje poslední dobou zájem o umělecká díla především let normalizačních, jak dosvědčuje Facebook portál zmíněného projektu „*Volavky a Větřelci*“, kam adepti vkládají fotografie výtvarných objektů z celé naší republiky a diskutují nad nimi.

6 Přehled použitých zkratk

ČFVU	Český fond výtvarných umělců
Dílo-Olomouc	oblastní středisko Dílo, podnik ČFVU v Olomouci
FF	filozofická fakulta
FSV	fakulta společenských věd
katedra HVV	katedra hudební a výtvarné výchovy
R.Ch.	Rudolf Chadraba
SČVU	Svaz českých výtvarných umělců
UK	Univerzita Karlova
UP	Univerzita Palackého
ústav VV	ústav výtvarné výchovy
VŠP	Vysoká škola pedagogická
VŠUP	Vysoká škola uměleckoprůmyslová
Z.P.	Zora Pořícká

7 Prameny, literatura a internetové zdroje

Písemné prameny

Archiv HMP, fond VŠUP

Inv. č. 138, kniha 138, Katalog speciální školy pro užitou malbu asistenta J. Nováka za školní rok 1942/1943.

Inv. č. 139, kniha 139, Katalog speciální školy Richarda Landra za školní rok 1943/1944.

Inv. č. 227, karton 8, Klausurní protokoly UPŠ za školní rok 1945/46.

Inv. č. 228, karton 8, Klausurní protokoly VŠUP - zimní semestr 1946/47.

Inv. č. 229, karton 8, Klausurní protokoly VŠUP - letní semestr 1946/47.

Inv. č. 230, karton 8, Klausurní protokoly VŠUP - zimní semestr 1947/48.

Inv. č. 231, karton 8, Klausurní protokoly VŠUP - letní semestr 1947/48.

Archiv UP

Inv. č. 1405, karton 64, Osobní spis Zory Pořické.

Inv. č. 56, karton 2, Rig. spis Zory Pořické.

Inv. č. 608, karton 27, Osobní spis Rudolfa Chadrabý.

Orální prameny

Pamětnická výpověď Michaely Čadilové ze dne 31. 3. 2016.

Pamětnická výpověď Jany Fraitové ze dne 17. 3. 2016.

Pamětnická výpověď Alice Chadrabové ze dne 11. 4. 2016.

Pamětnická výpověď Pavla Chadrabý ze dne 29. 7. 2015.

Pamětnická výpověď Jana Kapitána ze dne 31. 3. 2016.

Pamětnická výpověď Václava Kupky ze dne 22. 3. 2016.

Pamětnická výpověď Josefa Malivy ze dne 20. 11. 2015.

Pamětnická výpověď Zory Pořické-Chadrabové ze dne 8. 11. 2012.

Pamětnická výpověď bývalého projektového manažera CPI Group a.s. ze dne 15. 3. 2016.

Pamětnická výpověď nového majitele ateliéru z prosince 2015.

Pamětnická výpověď ředitelství hotelu Sigma (Congres Clarion Hotel Olomouc) ze dne 14. 3. 2016.

Pamětnická výpověď stavbyvedoucího z firmy Metrostav a.s. ze dne 16. 3. 2016.

Literatura

- IX. roční zpráva Masarykova státního československého reálného gymnasia v Plzni za školní rok 1928/29, Plzeň 1929.
- XIV. roční zpráva Masarykova státního československého reálného gymnasia v Plzni za školní rok 1933/34, Plzeň 1934.
- XV. roční zpráva Masarykova státního československého reálného gymnasia v Plzni za školní rok 1934/35, Plzeň 1935.
- XVI. roční zpráva Masarykova státního československého reálného gymnasia v Plzni za školní rok 1935/36, Plzeň 1936.
- XVII. roční zpráva Masarykova státního československého reálného gymnasia v Plzni za školní rok 1936/37, Plzeň 1937.
- XVIII. roční zpráva Masarykova státního československého reálného gymnasia v Plzni za školní rok 1937/38, Plzeň 1938.
- XIX. roční zpráva Masarykova státního reálného gymnasia v Plzni za školní rok 1938/39, Plzeň 1938.
- Výtvarná díla v interiéru, *Kdy-kde-co v Olomouci*, č. 7, 1982, s. 5.
- Prosincoví jubilanti, *Kdy-kde-co v Olomouci*, č. 12, 1982, s. 12.
- Středisko. Sborník Vlastivědné společnosti muzejní v Olomouci*, č. 6, 1982.
- Věstník Ministerstva školství a národní osvěty*, ročník IX., Praha 1927, s. 245–250.
- Otto František Babler, *Rudolf Michalík. Kresby* (kat. výst.), Kabinet grafiky v Olomouci 1966.
- Jaromír Balák, *Oborová výstava. Soudobá užitá grafika* (kat. výst.), Galerie Jaroslava Frágnera v Praze 1978.
- Petr Balcárek – Rudolf Chadraba, *Mluva obrazů*, Olomouc 2015.
- M. Bartoň – F. Reitinger, *10 let národního podniku Dopravní stavby Olomouc*, Olomouc 1965.
- Vincent Hložník, *Miloš Alexander Bazovský* (kat. výst.), Dům umění v Olomouci 1961.
- Ladislav Borovanský et al., *Soustavná anatomie člověka. II. díl*, Praha 1955.
- Ladislav Daněk – Pavel Zatloukal (eds.), *Skleník. Kapitoly z dějin olomoucké výtvarné kultury 1969–1989*, Olomouc 2009.
- [PH] Petr Haimann, heslo Pořická-Chadrabová Zora, in: Petr Haimann, *Slovník autorů a zhotovitelů mincí, medailí, plaket, vyznamenání a odznaků se vztahem k Čechám, Moravě, Slezsku a Slovensku (1505–2005)*, Praha 2006, s. 365.
- Josef Hejzlar, *Československý plakát* (kat. výst.), Galerie výtvarného umění a Vlastivědný ústav v Olomouci 1967.
- Jiřina Hošková – Rudolf Chadraba, *Hurvínek mezi broučky*, Praha (kolem roku 1959).

- Rudolf Chadraba, *Pohádka o bláhové husičce*, Praha 1959.
- Rudolf Chadraba – Jaromír Lakosil (red.), *Bohumír Dvorský*, Olomouc 1959.
- Rudolf Chadraba, *Albrecht Dürer*, Praha 1964.
- Rudolf Chadraba, *Dürers Apokalypse. Eine Ikonologische Deutung*, Praha 1964.
- Rudolf Chadraba, *Albrecht Dürer. Apokalypsa* (výst. kat.), Kabinet grafiky v Olomouci 1971.
- Rudolf Chadraba, *Staroměstská mostecká věž a triumfální symbolika v umění Karla IV.*, Praha 1971.
- Dušan Janoušek, *Výtvarní umělci univerzity Palackého k 40. výročí obnovení učení v Olomouci* (kat. výst.), Krajské vlastivědné muzeum v Olomouci 1987.
- Jan Jeništa – Václav Dvořák – Martina Mertová, *Bilance. Umění ve veřejném prostoru Olomouce v letech 1945–1989*, Olomouc 2016.
- Jiří Kafka, *Krajská organizace Svazu českých výtvarných umělců v Ostravě*, Ostrava 1985, s. 76–77.
- František Kafka – Tomáš Černoušek, *Zvony rodiny Dytrychovy. Katalog zvonařské dílny z Brodku u Přerova k čtyřiceti letům dosavadní činnosti*, Olomouc 1990.
- Pavel Karous, *Vetřelci a volavky*, Praha 2015.
- Alena Kavčáková – Hana Myslivečková (eds.), *Josef Vydra (1884–1959) v kontextu umělecké a výtvarně pedagogické avantgardy 20. století. Historie a současnost univerzitního výtvarného vzdělávání v Olomouci*, Olomouc 2010.
- František Kobza, *Návštěva v ateliéru Zory Pořícké-Chadrabové*, *Kulturní měsíčník IV*, č. 12, 1986, s. 11–13.
- František Kobza (red.) – Dalibor Malina, *Katalog výtvarných umělců olomoucké oblasti*, Olomouc 1989.
- Jiří Kotalík, Václav Rabas. *Soubor obrazů* (kat. výst.), Olomouc 1964.
- Marie Anna Kotrbová, *Albrecht Dürer 1471–1528* (kat. výst.), Národní galerie v Praze 1971.
- Oldřich Králík (red.), *Dvacet pět let katedry výtvarné teorie a výchovy Filosofické fakulty University Palackého v Olomouci*, Olomouc 1972.
- Václav Kupka, *Umění pro určité místo*, in: Václav Kupka (red.), *Olomoucká zastavení 2*, Olomouc 1985, s. 17–19.
- Oldřich Lasák, *Z malířova zápisníku*, Praha 1959.
- Manfred Lurker, *Slovník symbolů*, přel. Alena Bakešová – Irena Šnebergová – Otakar Vochoč et al., Praha 2005.
- Josef Maliva, *Tvorba Zory Chadrabové-Pořícké*, *Kdy-kde-co*, únor 1991, s. 8–9.
- [JM] Josef Maliva, *heslo Zora Pořícká*, in: Anděla Horová (ed.), *Nová encyklopedie českého výtvarného umění. N–Ž*, Praha 1995, s. 638.

[JM] Josef Maliva, heslo Pořická-Chadrabová Zora, in: Alena Malá (ed.), *Slovník českých a výtvarných umělců 1950–2003*, Ostrava 2003, s. 22–23.

Vojtěch Martínek, *Černá země*. 1. *Jakub Oberva*, 2. *Plameny*, 3. *Země duní*, Ostrava 1965.

Vojtěch Martínek, *Kamenný řád*. 1. *Kamenný řád*, 2. *Meze*, 3. *Ožehlé haluze*, Ostrava 1969.

Vojtěch Martínek, *Poslední sonety*, Ostrava 1976.

Vojtěch Martínek, *Stavy rachotí*, Ostrava 1979.

Renata Marynioková, *Monografie Zory Pořické-Chadrabové* (diplomová práce), PdF UP, Olomouc 1991.

Jiří Mašín, *Karel Hladík. Sochařské dílo* (kat. výst.), Dům umění v Olomouci 1966.

Vitalij Melent'jev, *33. března*, Praha 1961.

David Mikša, Zora Pořická-Chadrabová (1921–2015) a nenávratný zánik uměleckých památek ve veřejném prostoru, in: *Sborník NPÚ, ÚOP v Olomouci*, Olomouc 2018, 10 s.

Alfred de Musset, *Mimi Pinson*, Praha 1957.

Vladimír Navrátil, *Vladimír Navrátil. Sochařské dílo* (kat. výst.), Dům umění v Olomouci 1973–1974.

Alexandr Nevěrov, *Taškent, chlebové město*, Praha 1959.

Valentin Ovečkin, *Na jednom okrese*, Praha 1956.

Jaroslav Pacák, *15 let výtvarného umění* (kat. výst.), Dům umění v Olomouci 1960.

Marek Perůtka, *Tóny kovu* (kat. výst.), Krajské vlastivědné muzeum v Olomouci 1985.

Marek Perůtka (red.), *Výtvarní umělci Olomoucka na počest 70. výročí Velké říjnové socialistické revoluce* (kat. výst.), Krajské vlastivědné muzeum v Olomouci 1987.

Josef Pešák, *Kdo mi, děti, poví*, Praha 1985.

Michal Plánka – Jan Pachta, *Československé umění za lepší zítřek* (kat. výst.), Oblastní galerie výtvarného umění v Gottwaldově 1961.

Arsen Pohribný (rec.), Album B. Dvorského, *Výtvarné umění IX*, 1959, č. 8, s. 377.

Emanuel Poche (ed.), *Encyklopedie českého výtvarného umění*, Praha 1975.

Zora Pořická, *Léon Battista Alberti* (seminární práce), Seminář estetiky a dějin umění FF UP, Olomouc 1950.

Zora Pořická, *Tyršova estetika výtvarného umění* (dizertační práce), Seminář estetiky a dějin umění FF UP, Olomouc 1952.

Václav Procházka, Karel Černý. *Soubor obrazů* (kat. výst.), Krajské vlastivědné muzeum v Olomouci 1963.

Jaroslav Ryška, Otakar Hlubšíl. *Obrazy, kresby a grafika* (kat. výst.), Dům umění v Olomouci 1962.

Jiří Šetlík, Jindřich Průcha. *Výběr obrazů z daru sestry umělkyně Vojslavy Průchové* (kat. výst.), Dům umění v Olomouci 1961.

Jiří Šetlík, *Sochařská bilance 1955–1965*, Olomouc 1965.

Stanislav Šich, *Výtvarní umělci Severomoravského kraje k 35. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou* (kat. výst.) Galerie výtvarného umění v Ostravě, v Olomouci 1980.

Karel Štětkař – František Dvořák et al., *Severomoravští výtvarní umělci k 30. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou* (kat. výst.) Galerie výtvarného umění v Ostravě, v Olomouci 1975.

Václav Tomášek, Zvony. *Laetitia Dytrychová. Mezinárodní slévárenská výstava FOND-EX 83* (kat. výst.), Výstaviště v Brně 1983.

Jurij Tyňanov, *Vosková figura*, Praha 1958.

Zdeněk Vavřík – Oldřich Králík – Rudolf Chadraba, Alois Kučera. *Obrazy a grafika z let 1950–1955* (kat. výst.), Dům umění v Olomouci 1955.

Pavel Zatloukal (red.), *Umělci svému městu* (kat. výst.), Kabinet grafiky v Olomouci 1985.

Eva Žáčková, *Rozhovory s paní Zorou Pořickou-Chadrabovou o jednotlivém prvku její tvorby a uměleckém tvoření* (seminární práce) Katedra dějin umění FF UP, Olomouc 2002, 2 s.

Eva Žáčková, *Olomoucké sochařství* (seminární práce) Katedra dějin umění FF UP, Olomouc 2003, 6 s.

Internetové zdroje

Pohádka o bláhové husičce a Hurvínek mezi broučky,
<http://www.pohadkyprodeti.cz/pohadka-o-blahove-husicce/>
<http://www.pohadkyprodeti.cz/hurvinek-mezi-broucky/>, vyhledáno, 20. 4. 2017.

Bohumír Kolář, *Galerie 1499 nabízí výtvarné Ohlédnutí, Články*,
<http://zpravodajstvi.olomouc.cz//clanky/Galerie-1499-nabizi-vytvarne-Ohlednuti-8474>, vyhledáno 25. 4. 2015.

David Voda, *Sch(merz) sprach Chadraba*, Listy, 2011, č. 1,
<http://www.listy.cz/archiv.php?cislo=111&clanek=011137>, vyhledáno 22. 12. 2012.

8 Seznam obrazové přílohy

1. Seznam přednášek na FF UK ze dne 12. 10. 1946, Archiv UP. Foto: archiv autora.
2. První narozeniny dcery Alice, 1961. Foto: soukromý archiv.
3. Zora Pořická a Rudolf Chadraba na svatbě Evy Tomáškové, provdané Vánské, 1971. Foto: soukromý archiv.
4. Zora Pořická před dřevěným panelem, po roce 1978. Foto: soukromý archiv.
5. Vysvědčení dospělosti ze dne 14. 5. 1941, s. 1., Archiv UP. Foto: archiv autora.
6. Vysvědčení dospělosti ze dne 14. 5. 1941, s. 2., Archiv UP. Foto: archiv autora.
7. Vysvědčení dospělosti ze dne 14. 5. 1941, s. 3., Archiv UP. Foto: archiv autora.
8. Doporučení ředitele ústavu VV Aloise Kučery ze dne 1. 6. 1950, Archiv UP. Foto: archiv autora.
9. Námitky proti výpovědi ze dne 14. 10. 1955, s. 1., Archiv UP. Foto: archiv autora.
10. Námitky proti výpovědi ze dne 14. 10. 1955, s. 2., Archiv UP. Foto: archiv autora.
11. Odpověď vedoucího katedry HVV Aloise Kučery na námitky proti výpovědi Zory Pořické ze dne 2. 11. 1955, s. 1., Archiv UP. Foto: archiv autora.
12. Odpověď vedoucího katedry HVV Aloise Kučery na námitky proti výpovědi Zory Pořické ze dne 2. 11. 1955, s. 2., Archiv UP. Foto: archiv autora.
13. Odpověď vedoucího katedry HVV Aloise Kučery na námitky proti výpovědi Zory Pořické ze dne 2. 11. 1955, s. 3., Archiv UP. Foto: archiv autora.

14. Výtvarný ateliér v Ostružnické ulici 32, Olomouc, 2012. Foto: soukromý archiv.
15. Výtvarný ateliér v Ostružnické ulici 32, Olomouc, 2012. Foto: soukromý archiv.
16. Zora Pořická, Obálka katalogu *Alois Kučera. Obrazy a grafika z let 1950–1955*, 1955, ofset, papír, 207 x 145 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
17. Zora Pořická, Obálka knihy *Mimi Pinson*, 1957, ofset, papír, 205 x 135 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
18. Zora Pořická, Přední deska a hřbet knihy *Mimi Pinson*, 1957, plátěná vazba, 205 x 135 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
19. Zora Pořická, Předsádka knihy *Mimi Pinson*, 1957, ofset, papír, 205 x 135 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
20. Zora Pořická, Frontispis knihy *Mimi Pinson*, 1957, ofset, papír, 205 x 135 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
21. Zora Pořická, Počáteční kapitola knihy *Mimi Pinson*, 1957, ofset, papír, 205 x 135 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
22. Zora Pořická, Ilustrace Evžena v knize *Mimi Pinson*, 1957, perokresba, papír, 205 x 135 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
23. Zora Pořická, Ilustrace Zélie v knize *Mimi Pinson*, 1957, perokresba, papír, 205 x 135 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
24. Zora Pořická, Ilustrace Marcela v knize *Mimi Pinson*, 1957, perokresba, papír, 205 x 135 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
25. Zora Pořická, Obálka knihy *Vosková figura*, 1958, ofset, papír, 205 x 145 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
26. Anonymní autor, Obálka knihy *Na jednom okrese*, 1956, ofset, papír, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
27. Zora Pořická, Přední deska a hřbet knihy *Vosková figura*, 1958, ofset, papír, 205 x 145 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
28. Zora Pořická, Ilustrace k povídce *Vosková figura* v knize *Vosková figura*, 1958, ofset, papír, 205 x 145 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.

29. Zora Pořická, Ilustrace k povídce Podporučík Ciže v knize *Vosková Figura*, 1958, perokresba, papír, 205 x 145 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
30. Zora Pořická, Ilustrace k povídce Mladičský Vitušišnikov v knize *Vosková figura*, 1958, perokresba, papír, 205 x 145 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
31. Zora Pořická, Obálka knihy *Taškent, Chlebové město*, 1959, ofset, papír, 205 x 135 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
32. Zora Pořická, Přední deska knihy *Taškent, Chlebové město*, 1959, plátěná vazba, 205 x 135 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
33. Zora Pořická, Ilustrace 1 v knize *Taškent, Chlebové město*, 1959, ofset, papír, 205 x 135 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
34. Zora Pořická, Ilustrace 2 v knize *Taškent, Chlebové město*, 1959, ofset, papír, 205 x 135 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
35. Zora Pořická, Ilustrace 3 v knize *Taškent, Chlebové město*, 1959, ofset, papír, 205 x 135 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
36. Zora Pořická, Ilustrace 4 v knize *Taškent, Chlebové město*, 1959, ofset, papír, 205 x 135 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
37. Zora Pořická, Ilustrace 1 v omalovánkách *Pohádka o bláhové husičce*, 1959, ofset, papír, soukromá sbírka. Foto: Pohádky pro děti.cz.
38. Zora Pořická, Ilustrace 3 v omalovánkách *Pohádka o bláhové husičce*, 1959, ofset, papír, soukromá sbírka. Foto: Pohádky pro děti.cz.
39. Zora Pořická, Ilustrace 5 v omalovánkách *Pohádka o bláhové husičce*, 1959, ofset, papír, soukromá sbírka. Foto: Pohádky pro děti.cz.
40. Zora Pořická, Ilustrace 11 v omalovánkách *Pohádka o bláhové husičce*, 1959, ofset, papír, soukromá sbírka. Foto: Pohádky pro děti.cz.
41. Zora Pořická, Ilustrace 1 v omalovánkách *Hurvínek mezi broučky*, 1959, ofset, papír, soukromá sbírka. Foto: Pohádky pro děti.cz.
42. Zora Pořická, Ilustrace 2 v omalovánkách *Hurvínek mezi broučky*, 1959, ofset, papír, soukromá sbírka. Foto: Pohádky pro děti.cz.

43. Zora Pořická, Ilustrace 9 v omalovánkách *Hurvínek mezi broučky*, 1959, ofset, papír, soukromá sbírka. Foto: Pohádky pro děti.cz.
44. Zora Pořická, Obálka alba *Bohumír Dvorský*, 1959, ofset, papír, 310 x 410 mm, soukromá sbírka. Foto: Archiv autora.
45. Zora Pořická, Obálka knihy *33. března*, 1961, ofset, papír, 205 x 145 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
46. Zora Pořická, Přední deska knihy *33. března*, 1961, plátěná vazba, 205 x 145 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
47. Zora Pořická, Přední předsádka knihy *33. března*, 1961, ofset, papír, 205 x 145 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
48. Zora Pořická, Zadní předsádka knihy *33. března*, 1961, ofset, papír, 205 x 145 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
49. Zora Pořická, Titulní strana knihy *33. března*, 1961, ofset, papír, 205 x 145 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
50. Zora Pořická, Začátek jedné z kapitol knihy *33. března*, 1961, ofset, papír, 205 x 145 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
51. Zora Pořická, Obálka katalogu *Miloš Alexander Bazovský*, 1961, ofset, papír, 197 x 186 mm, Archiv výtvarného umění, o.s. Foto: Archiv výtvarného umění, o.s.
52. František Bělohlávek, Obálka katalogu *Československé umění za lepší zítřek*, 1961, ofset, papír, 197 x 186 mm, Archiv výtvarného umění, o.s. Foto: Archiv výtvarného umění, o.s.
53. Zora Pořická, Obálka katalogu *Jindřich Průcha. Výběr obrazů z daru sestry umělcovy Vojslavy Průchové*, 1961, ofset, papír, 210 x 150 mm, Archiv výtvarného umění, o.s. Foto: Archiv výtvarného umění, o.s.
54. Zora Pořická, Obálka katalogu *Josef Wagner. Kresby, sochy.*, 1962, ofset, papír, 208 x 125 mm, Archiv výtvarného umění, o.s. Foto: Archiv výtvarného umění, o.s.
55. Zora Pořická, Obálka katalogu *Otakar Hlubšíl. Obrazy, kresby a grafika*, 1962, ofset, papír, 215 x 148 mm, Archiv výtvarného umění, o.s. Foto: Archiv výtvarného umění, o.s.

56. Zora Pořická, Obálka katalogu *Karel Černý. Soubor obrazů*, 1963, sítotisk, papír, 206 x 146 mm, Archiv výtvarného umění, o.s. Foto: Archiv výtvarného umění, o.s.
57. Jaroslav Krouz, Obálka knihy *Z malířova zápisníku*, 1959, ofset, papír, 210 x 153 mm, Archiv výtvarného umění, o.s. Foto: Archiv výtvarného umění, o.s.
58. Zora Pořická, Obálka knihy *Dürers Apokalypse. Eine Ikonologische Deutung*, 1964, ofset, papír, soukromá sbírka. Foto: soukromý archiv.
59. Milan Hegar, Obálka knihy *Albrecht Dürer*, 1964, ofset, papír, 190 x 114 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
60. Zora Pořická, Obálka katalogu *Václav Rabas. Soubor obrazů*, 1964, ofset, papír, 210 x 145 mm, Archiv výtvarného umění, o.s. Foto: Archiv výtvarného umění, o.s.
61. Zora Pořická, Obálka knihy *Černá země. 1. Jakub Oberva*, 1965, sítotisk, papír, 205 x 140 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
62. Zora Pořická, Obálka knihy *Černá země. 2. Plameny*, 1965, sítotisk, papír, 205 x 140 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
63. Zora Pořická, Obálka knihy *Černá země. 3. Země duni*, 1965, sítotisk, papír, 205 x 140 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
64. Zora Pořická, Obálka publikace *10 let národního podniku Dopravní stavby Olomouc*, 1964, sítotisk, papír, 310 x 205 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
65. František Bělohlávek, Obálka katalogu *Sochařská bilance 1955–1965*, 1965, sítotisk, papír, 330 x 119 mm, Archiv výtvarného umění, o.s. Foto: Archiv výtvarného umění, o.s.
66. Zora Pořická, Obálka katalogu *Karel Hladík. Sochařské dílo*, 1966, sítotisk, papír, 203 x 147 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
67. Jaroslav Krouz, Obálka katalogu *Karel Hladík. Plastiky 1959–1963*, 1963, ofset, papír, 208 x 172 mm, Archiv výtvarného umění, o.s. Foto: Archiv výtvarného umění, o.s.

68. Zora Pořická, Obálka katalogu *Rudolf Michalík. Kresby*, 1966, sítotisk, papír, 190 x 100 mm, Archiv výtvarného umění, o.s. Foto: Archiv výtvarného umění, o.s.
69. Zora Pořická, Obálka knihy *Kamenný řád*. 1. *Kamenný řád*, 1969, sítotisk, papír, 205 x 140 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
70. Zora Pořická, Obálka knihy *Kamenný řád*. 2. *Meze*, 1969, sítotisk, papír, 205 x 140 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
71. Zora Pořická, Obálka knihy *Kamenný řád*. 3. *Ožehlé haluze*, 1969, sítotisk, papír, 205 x 140 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
72. Zora Pořická, Obálka katalogu *Albrecht Dürer. Apokalypsa*, 1971, sítotisk, papír, 270 x 205 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
73. Jaroslav Šváb, Obálka katalogu *Albrecht Dürer 1471–1528*, 1971, ofset, papír, 240 x 170 mm, Archiv výtvarného umění, o.s. Foto: Archiv výtvarného umění, o.s.
74. Zora Pořická, Přední obálka knihy *Staroměstská mostecká věž a triumfální symbolika v umění Karla IV.*, 1971, ofset, papír, 247 x 173 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
75. Zora Pořická, Zadní obálka knihy *Staroměstská mostecká věž a triumfální symbolika v umění Karla IV.*, 1971, ofset, papír, 247 x 173 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
76. Zora Pořická, Kresba Sv. Víta stojícího v českém umění 1358–kolem 1400 v knize *Staroměstská mostecká věž a triumfální symbolika v umění Karla IV.*, 1971, perokresba, papír, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
77. Zora Pořická, Kresba pokoření Radslava Zlického v knize *Staroměstská mostecká věž a triumfální symbolika v umění Karla IV.*, 1971, perokresba, papír, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
78. Zora Pořická, Kresba dvou mužských typů Theodorikových desek v knize *Staroměstská mostecká věž a triumfální symbolika v umění Karla IV.*, 1971, perokresba, papír, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.

79. Zora Pořická, Kresba oltářní stěny kaple sv. Kříže na Karlštejně v knize *Staroměstská mostecká věž a triumfální symbolika v umění Karla IV.*, 1971, perokresba, papír, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
80. Zora Pořická, Obálka katalogu *Vladimír Navrátil. Sochařské dílo*, 1971, ofset, papír, 200 x 200 mm, Archiv výtvarného umění, o.s. Foto: Archiv výtvarného umění, o.s.
81. Zora Pořická, Obálka knihy *Poslední sonety*, 1976, sítotisk, papír, 205 x 140 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
82. Zora Pořická, Obálka knihy *Stavy rachotí*, 1979, sítotisk, papír, 205 x 140 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
83. Zora Pořická, Obálka sborníku *Středisko. Sborník Vlastivědné společnosti muzejní v Olomouci*, 1982, ofset, papír, 210 x 145 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
84. Zora Pořická, Obálka LP alba *Kdo mi, děti, poví*, 1985, sítotisk, papír, 310 x 310 mm, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
85. Zora Pořická, Obálka katalogu *Eva Syblíková. Obrazy*, 1987, ofset, papír, 190 x 215 mm, Archiv výtvarného umění, o.s. Foto: Archiv výtvarného umění, o.s.
86. Zora Pořická, Obálka katalogu *Oldřich Hradilík. Obrazy*, 1987, ofset, papír, 190 x 213 mm, Archiv výtvarného umění, o.s. Foto: Archiv výtvarného umění, o.s.
87. Zora Pořická, Obálka katalogu *Bohumil Teplý. Sochy*, 1992, ofset, papír, 290 x 203 mm, Archiv výtvarného umění, o.s. Foto: Archiv výtvarného umění, o.s.
88. Zora Pořická, PF 1959, štoček, soukromá sbírka. Foto: soukromý archiv.
89. Zora Pořická, PF 1975, sítotisk, papír, soukromá sbírka. Foto: archiv autora.
90. Zora Pořická, reliéfní stěna *Symbol peněžnictví*, 1981–1983, sádra, 300 x 530 cm, Olomouc, směnárna SBČS, realizace Vladimír Koutný – Viktor Kumor. Foto: Jiří Frait.

91. Zora Pořická, model reliéfní stěny *Symbol peněžnictví*, 1981–1983, dřevo, 300 x 530 cm, Olomouc, směnárna SBČS, realizace Vladimír Koutný – Viktor Kumor. Foto: Jiří Frait.
92. Zora Pořická, *Víření 2*, 1981–1983, nerezavějící ocel, cca 200 x 300 cm, Olomouc, Hotel Sigma, průčelí. Realizace Viktor Kumor.
93. Zora Pořická, *Víření 2*, 1981–1983, nerezavějící ocel, cca 200 x 300 cm, Olomouc, Hotel Sigma, průčelí. Realizace Viktor Kumor.

9 Obrazová příloha

PODOBIZNA MAJITELE:	
Vlastnoruční podpis majitele:	
<i>Zora Poříčková</i>	
Kolek k imat. Kčs 20 zaplacen.	Akademický slib
	vykonán 3. 11. 1946
Studijní předpisy vydány dne	

SEZNAM PŘEDNÁŠEK, (INDEX LECTIONUM)	
do kterých byl zapsán jako řádný(á) posluchač(ka) (quas se frequentaturum rite professus est)	
<i>ZORA POŘÍČKOVÁ</i>	
Rodiště (ortundus) <i>PLZEŇ</i>	
Otec (pater) <i>FRANTIŠEK POŘÍČKÝ</i>	
Zapsán na fakultě (Inscriptio in facultate)	
<i>filosofická</i>	
UNIVERSITY KARLOVY V PRAZE. (Universitatis Carolinae Pragensis)	
Dne (die) <i>12. října 1946</i>	
	<i>Jaroslav Moudrý</i> kvestor (quaeslor)
Legitimace	Zaplacena K
	Vydána dne

1. Seznam přednášek na FF UK ze dne 12. 10. 1946.

2. První narozeniny dcery Alice, 1961.

3. Zora Pořícká a Rudolf Chadraba na svatbě Evy Tomáškové, provdané Vánské, 1971.

4. Zora Pořícká před dřevěným panelem, po roce 1978.

Opis.

Protektorát Čechy a Morava.

ŠKOLA: Reálné gymnasium v Plzni.

Čís.19.

VYSVĚDČENÍ DOSPĚLOSTI.
~~~~~

Zora P O Ř I Č K Á

Kolek za
K 8.-

narozená dne 27. prosince 1921 v P l z n i
v Čechách, konala středoškolská studia od školního
roku 1933 /34 na reálném gymnasium v Plzni,
kde je ve školním roce 1940/41 dokončila. Podrobila
se zkoušce dospělosti podle výnosu ministerstva
školství a národní osvěty ze dne 11.ledna 1938,číslo
2.000-II, Věstník ministerstva školství a národní
osvěty, XX, 1938, číslo 14.
Podle prospěchu v studiích a podle výsledku písemných
i ústních zkoušek dospělosti vydává se jí toto
vysvědčení:

V předmětech povinných:

v náboženství
římskokatolickém

výborně

v jazyku českém

dobře

5. Vysvědčení dospělosti ze dne 14. 5. 1941, s. 1.

v jazyku německém / s dvouročním konver- sačním kursem/	chvalitebně
v jazyku latinském	chvalitebně
v jazyku francouzském	výborně/na základě ústní zkoušky/
v jazyku	-
v obecném dějepise	chvalitebně
v obecném zeměpise	chvalitebně
ve vlastivědě	výborně/na základě ústní zkoušky/
v matematice	chvalitebně/na základě ústní zkouš- ky/
v přírodopise	výborně/na základě ústní zkoušky/
v chemii	dobře
ve fyzice	chvalitebně
v deskriptivní geometrii	-
v úvodu do filosofie	chvalitebně
v tělesné výchově	výborně
<u>V předmětech nepovinných:</u>	
v kreslení /odd. I./	výborně
v	-
v	-

6. Vysvědčení dospělosti ze dne 14. 5. 1941, s. 2.

Protože tedy Zora Poříčková vyhověla zákonným požadavkům, byla oznámena dospělou s vyznamenáním, aby mohla býti zapsána jako řádná posluchačka na universitě /s omezením podle nařízení býv. ministerstva kultury a vyučování ze dne ze dne 29. března 1909, č. 1997, ř.z. č. 65, M.V.Bl. 1909, č. 17/ nebe-na-vyseke-škole-technického-směru.

V Plzni dne 14. května 1941.

Jen Vitovský, v.r.
předseda.

L.S.

Prof. Václav Ryneš, v.r.
za ředitele.

Jarmila Čadová, v.r.
třídní profesorka.

Stupnice známek:

výborně
chvalitebně
dobře
dostatečně
nedostatečně.

V Olomouci dne 1. června 1950.

D o p o r u č e n í .

Asistentka Zaora Pořická vykonává svou asistentkou službu velmi svědomitě, dodržuje přesně pracovní dobu a koná všechny práce jí navíc svěřené k úplné spokojenosti ředitelství ústavu výtvarné výchovy.

Ředitelství ústavu výtvarné výchovy doporučuje proto její žádost o prodloužení asistentury ke kladnému vyřízení.

Zat. pov. ředitel

Alois Kučera

8. Doporučení ředitele ústavu VV Aloise Kučery ze dne 1. 6. 1950.

35

Dr. Zora Poříčková,
odborná asistentka
výtvarné výchovy-
námitky proti
výpovědi

REKTORÁT VYSOKÉ ŠKOLY PEDAGOGICKÉ v Olomouci		
Podáno dne	15. X. 1955	
Číslo j.	6359	Pril. 8
Předání:	6292/55	

Olomouci, 14.10.1955

K č.j. 6292/55

Rektorátu
Vysoké školy pedagogické
v Olomouci

I. Křižíková
II. Křižíková
2/10.

15. X. 1955

Výměrem rektorátu č.j. 6292/55 ze dne 29. září 1955 byl se mnou rozváznán pracovní poměr ke dni 31. prosince 1955. Proti této výpovědi podávám námitky.

Zmíněný dekret odůvodňuje rozváznání pracovního poměru se mnou tím, že na katedře hudební a výtvarné výchovy fakulty společenských věd Vysoké školy pedagogické v Olomouci nemám pedagogický úvazek.

K tomu si dovoluji připomenouti:

Jsem ve svém zaměstnání na ústavu výtvarné výchovy od 1.11.1948. Po tuto dobu byla jsem vždy plně zaměstnána úkoly, které mi přiděloval vedoucí ústavu a katedry. Minulého studijního roku byl mi přidělen menší úvazek přednášek a cvičení, ale zbytek úvazku jsem nahrazovala jinými pedagogickými úkony, takže moje učební a výchovné povinnosti, po dohodě s vedoucím katedry a děkanem fakulty, splňovaly vždy míru, stanovenou platnými normami.

Kromě vlastní vyučovací činnosti byla jsem tajemnicí katedry, ročníkovou učitelkou, účastnila se cvičných výstupů posluchačů ve školské praxi. Kromě toho byl mi svěřován patronát nad Vyšší hospodářskou školou v Olomouci-Hradisku a Mateřskou školou v Olomouci, Sokolské ulici. Dále jsem konala administrativní práce, sama jsem zřizovala a vedla knihovnu. Tuto knihovnu ústavu výtvarné výchovy /3600 svazků/, která mi přede dvěma roky byla svěřena v úplném nepořádku, jsem uspořádala, znovu provedla její inventarisaci, zřídila k ní nový, úplný katalog heslový věcný a podstatně doplnila katalog jmenný. Funkci tajemnice katedry jsem vykonávala první rok k plné spokojenosti souduhruha děkana fakulty přírodních věd prof. Dra J. Šuly, a ani druhý rok, kdy katedra byla součástí fakulty společenských věd, nebylo zřejmého důvodu, proč mě náhle vedoucí katedry

9. Námitky proti výpovědi ze dne 14. 10. 1955, s. 1.

této funkce zbavil koncem května t. r.

Připomínám také, že koncem minulého studijního roku plánoval vedoucí katedry i na studijní rok 1955 - 56 pro mne dostatečný učební úvazek. Po prázdninách přidělil tento úvazek odbornému asistentu Dru R. Chadrabovi, čímž jeho jedenáctihodinový týdenní úvazek přednášek vzrostl na jedenadvacet hodin týdně.

Prosím, aby bylo přihlédnuto také k tomu, že mi vedoucí ústavu a katedry ukládal velmi mnoho prací výtvarně propagačních pro Palackého universitu, Vysokou školu pedagogickou, jiné školy a veřejné instituce. Byly to psané plakáty, vývěsky, nápisy, nástěnky, výzdoby místností a podobné práce. Tyto práce jsem konala zdarma, velkou většinou až po své pracovní době, vždy s plnou odpovědností za jejich úroveň. Byly mi přidělovány bez plánu a míry, bez ohledu na mé vlastní studium a odborné vzdělávání. Dokud ústav neměl administrativní sílu, přiděloval vedoucí ústavu administrativní práce a psaní na stroji mně. Navíc ke značnému přetížení pracemi všeho druhu, i takových, které mně jako odborné asistentce nepřináležely, postrádala jsem odborně pedagogické vedení, tak jako by se už dlouho předem počítalo s mým propuštěním.

Důvěřovala jsem však přece, že mi to bude vynahrazeno později, až práce bude na ústavě výtvarné výchovy lépe rozdělena, tak, aby se všichni rovnoměrně podíleli na úkolech vnitřních i vnějších, i na odborném růstu. Předpokládala jsem, že obvyklé rčení soudruha docenta Kučery, "vytvořit, vychovat nového člověka", je slovo čestného a uvědomělého komunisty. Počítala jsem u něho vždy ještě s ochotou k přátelské spolupráci a k pomoci zkušeného staršího učitele. Očekávala jsem, že mi později nahradí to, co mi jako vedoucí a školitel svého oboru zůstává dlužen.

Prosím, aby rektorát uvážil tyto mé připomínky, jako námitky proti rozvázání pracovního poměru se mnou. Vykonala jsem ve svém zaměstnání kromě své normální míry povinností ještě mnoho práce navíc, která se tak zvaně nepočítá. Tyto přátelské služby jsem konala bez ohledu na své vlastní zájmy a potřeby. Byla bych proto najisto očekávala, že pro provedení změn, které má snad vedoucí katedry hudební a výtvarné výchovy na mysli, bude hledáno jiné řešení.

Dr. Zora Pořícká

VYSOKÁ ŠKOLA PEDAGOGICKÁ

V OLOMOUCI

katedra hudební a výtvarné výchovy

Děkanátu

fakulty společenských věd

Vysoké školy pedagogické

v O l o m o u c i .

Čís. jednací:

149/55.

Odpověď k číslu:

Priloha:

V Olomouci dne

2. listopadu 1955.

Věc: Odpověď katedry na námítky proti
výpovědi Dr. Zory Pořické.

K připomínce Dr. Zory Pořické, které předložila rektorátu jako odvolání proti své výpovědi, považuje katedra za nutné podat toto vysvětlení:

Míru vyučovací, stanovenou platnými normami, splňovala Dr. Pořická v minulých letech tím, že jí byly přidělovány pedagogické hodiny buď u doc. A. Berana v kresbě a ornamentice, nebo u vedoucího katedry v malbě, a to jen vždy v těch ročnících, kde počet posluchačů byl vyšší než 10. Tyto hodiny však nikdy nedodržovala.

Do května t. r. byla tajemnicí katedry, ale není pravda, že funkci vykonávala k naprosté spokojenosti a vůbec ne k spokojenosti vedoucího katedry. V této funkci byla několikrát kritizována. Zbavena tajemnictví katedry byla po zákroku s. rektora, který při svém projednávání vztahu Ústavu výtvarné výchovy k ústavu hudební výchovy se všemi členy katedry navrhl, aby tajemníkem katedry byl některý člen Ústavu pro hudební výchovu, aby tak spolupráce obou ústavů byla těsnější a pružnější.

Patronáty, o nichž mluví s. Pořická, neexistují už tři roky oboustranně.

Administrativní práce i práce v knihovně byly dr. Pořické počítány do úvazku přímo děkanátem a to celkem velkým počtem hodin. Není pravda, že knihovna byla v úplném nepořádku, než převzala její vedení s. Dr. Zora Pořická. Knihovnu uvedla do pořádku s. Marie Zatloukalová - Bělohávková za dobu, kdy byla asistentkou ústavu. Ačkoliv dr. Zora Pořická byla zaměstnaná na ústavu od 1. XI. 1948, tedy v době, kdy vedoucím ústavu byl s. F. M. Mokřý. Jako vedoucí knihovny pořídila heslový katalog, ale ne sama. Při tom nikdy nedodržovala další svou povinnost, vyplývající z vedoucího místa knihovny, úřední hodiny pro posluchače, na což si studenti vždy stěžovali a ani učitelé neměli často možnost vypůjčit si něco z knihovny. Když jí bylo domlouváno, nebo když byla katedrou v práci kritizována, dala se do pláče, ale náprava nenastala.

V třetím odstavci svého odvolání připomíná s. Dr. Z. Pořická, že koncem minulého studijního roku plánoval vedoucí katedry i na stud. rok 1955/56 i pro ni dostatečný učební úvazek. Kdyby ovšem s. Pořická se bývala více zajímala o školu, musila si uvědomit, jaké starosti měl vedoucí katedry ne ovšem jen o ni, ale o všechny členy ústavu výtvarné výchovy, protože MŠ nepřidělilo ústavu směrné číslo pro 1. ročník výtvarné výchovy a ústavu tak hrozilo, že tento rok nebude mít vůbec 1. ročník. Proto vedoucí katedry napsal memorandum ministerstvu školství a neustále oběžoval rektora VŠP a prosil ho, aby v této věci znovu jednal přímo s ministrem školství.

Všichni členové to věděli, jen s. Dr. Pořická byla bez starostí. Katedra po získání směrného čísla pro 1. ročník přidělila Dr. Pořické 6 hodin před

11. Odpověď vedoucího katedry HVV Aloise Kučery na námítky proti výpovědi Zory Pořické ze dne 2. 11. 1955, s. 1.

nášek dějin umění v interním studiu a 4 hodiny konsultací DS- přímo lze Zora Pořická ve svém odvolání, tvrdí-li, že vedoucí katedry přidělil tento úvazek odb. av. Dr. R. Chadrabovi, čímž vzrostl jeho prý jednatihodinový úvazek na 21 hod. týdně. S. Chadraba neměl v této době ještě žádný úvazek. Toto jednání bylo vedeno na děkanátu a uvádíme zde svědectví děkana fakulty spol. věd s. Dr. Václava Křístka. S. Pořická se při jednání na děkanátu vzdala těchto 6 hodin přednášek ve prospěch svého manžela a prohlásila, že je ráda, že bude zajištěn on a ona že si do tří měsíců něco najde".

V dalším odstavci je opět nepravda, neboť vedoucí katedry naopak bojoval i s rektorátem o to, aby katedra nebyla přetěžována úkoly výtvarně-propagačními. Zjistil však, že s. Pořická tyto práce velmi ochotně bere a velmi ráda vykonává na úkor prací pedagogických. Sama si tyto práce nosila ze své funkce odborové.

Práce, které jí byly zadány katedrou pro VŠP konala vždy v době pracovní a byly jí částečně honorovány (dostala za ně mimořádnou odměnu ve výši 400 Kčs.). Na ústavu nebyla nikdy přetěžována, neboť si tam chodila celkem, kdy chtěla a pokud byla svobodná a jezdila za matkou do Plzně, nikdy nepřišla včas. Vždy o několik dnů přetáhla dovolenou. Ještě v tomto odstavci píše s. Dr. Pořická, že postrádala odborné pedagogické vedení, tak jako by se už dlouho předem počítalo s jejím propuštěním. To je ovšem zase nepravda. Vedoucí katedry po odchodu s. Dr. Jos. Vydry a ještě dokonce před jeho odchodem prosil a žádal Dr. Pořickou, aby se konečně specialisovala a počítala s tím, že předměty, které přednáší s. Dr. Vydra, bude přednášet ona, aby se proto na ně připravovala. Když konečně po celé řadě měsíců dovolené dokončila studia filosofické fakulty, a byla promována jako poslední doktorka na filosofické fakultě, naznačil jí vedoucí katedry, že převezme přednášku z dějin umění. Katedra jí dokonce přidělila jeden ročník dějin umění. S. Pořická však přednášela s naprostou nechutí a tudíž i s neúspěchem.

Pro předměty, které by mohla učit, t. j. obor užitě grafiky, není a nikdy nebude, ani když ústav bude mít všechny ročníky, dostatek hodin.

V pátém odstavci píše, že doufala, že jí vše bude vynahrazeno později, až práce na ústavě bude lépe rozdělena. Práci na ústavě nerozděloval vedoucí, ale všichni členové ústavu. Nikdy vedoucí ústavu nedělal nic bez porady se všemi členy ústavu. Porady tyto bývaly a jsou konány pravidelně každý týden. S. Pořická píše, že předpokládala, že obvyklé rčení s. Kučery "vytvořit, vychovat nového člověka" je slovo čestného a uvědomělého komunisty atd. Ano, vedoucí katedry se snažil vychovat a vytvořit nového člověka i ze s. Pořické, musí však přiznat, že v jejím případě se mu to nepodařilo. Právě proto, že vedoucí katedry je uvědomělý komunist, nemohl souhlasit s chováním a postojem s. Pořické. S. Pořická se nesmí domnívat, že je v pořádku, aby na pracovišti se objevoval jen jeden z manželů, aby se střídali a to na příklad i v konsultacích DS. Letos v prázdninovém kurse předala dr. Pořická přednášky z dějin umění svému manželovi, ačkoliv během roku je konala ona a podle plánu je měla konat i v kurse.

Katedra neví, co Dr. Pořická svým odvoláním sleduje, neboť nechápe, tento myšlenkový postup dr. Pořické: Když katedra jí přidělila přednášky z dějin umění, čili postarala se o její částečný pedagogický úvazek (10 hod. týdně včetně konsultací DS), vzdala se těchto hodin ve prospěch svého manžela (viz jednání na děkanátě spol. věd) a tento zase, ač získal hodiny na jiné katedře, sám je předal Dr. Krskovi a dodatečně teprve oznámil, že si na ústavu výtvarné výchovy ponechává jen přednášku z dějin umění pro 2. ročník v počtu jen 2 hodin týdně. Po tom všem však manželé podávají odvolání, v němž tvrdí, že nevědí, jak vedoucí katedry mohl s. Pořickou zbavit přednášek a přidělit je jejímu přetíženému chotí. Nehledě k tomu, že při projednávání těchto otázek na děkanátě oznámil děkan Dr. Křístek "r. Chadrabovi, že si přeje, aby se nerozptyloval, a aby si hleděl přednášek na ústavu výtvarné výchovy, protože při nejbližší

12. Odpověď vedoucího katedry HVV Aloise Kučery na námítky proti výpovědi Zory Pořické ze dne 2. 11. 1955, s. 2.

systemisaci přeje na katedru výtvarné výchovy.

Katedra se proto usnesla na svém zasedání dne 2. listopadu 1955 oznámit děkanátu, že pro s. Dr. Zoru Pořickou nejsou na katedře žádné hodiny ani v letošním roce, ani v příštím studijním roce, i když budou v chodu přednášky a cvičení pro všechny 4 ročníky. Katedra počítala se s. Dr. Pořickou už i v dřívější době jako s doktorkou filosofie pro teoretické předměty z oboru dějin umění a teorie výtvarné výchovy, nikdy předtím nepočítala s jejím propuštěním, jak ona píše, a její práci také tak zaměřovala, k teorii. S. Dr. Zora Pořická s tím souhlasila, dějiny umění přednášela a byla právě proto navržena na tento obor odbornou asistentkou. Dr. Zora Pořická se velmi změnila po svém sňatku s Dr. Rudolfem Chadrabou. Zřejmě usilovala o to, aby se i Dr. Chadraba uplatnil na katedře. Pro dva teoretiky nebude ovšem nikdy na ústavě výtvarné výchovy místo.

Při svém usnesení poukazuje katedra i na okolnost, že Dr. Pořická si často ulehčovala práci a i k ní přistupovala typickým ženským způsobem, dává děkanátu v uvážení, že její nechuť k přednášení teoretického předmětu je dána do značné míry i tím, že není typem učitele, inklinuje daleko více k praktické výtvarné práci.

Katedra vždy kladně hodnotila práci dr. Pořické, kterou často velmi obětavě konala na poli výtvarné propagace, ať už to byly četné nástěnky, plakáty, hesla, výzdoba školy nebo pořádání a aranžování několika zdražilých výstav. Konečně katedra hodnotí kladně i určité organizační schopnosti dr. Pořické.

vedoucí katedry:

A. Kučera

Průpis

S. Pořické
prohovořeno
11. 11. 55.

11. 11. 55.

9

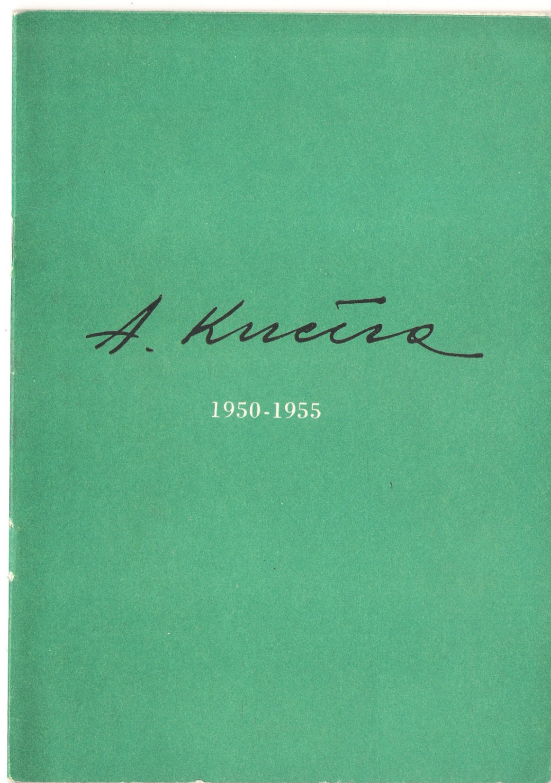
13. Odpověď vedoucího katedry HVV Aloise Kučery na námítky proti výpovědi Zory Pořické ze dne 2. 11. 1955, s. 3.

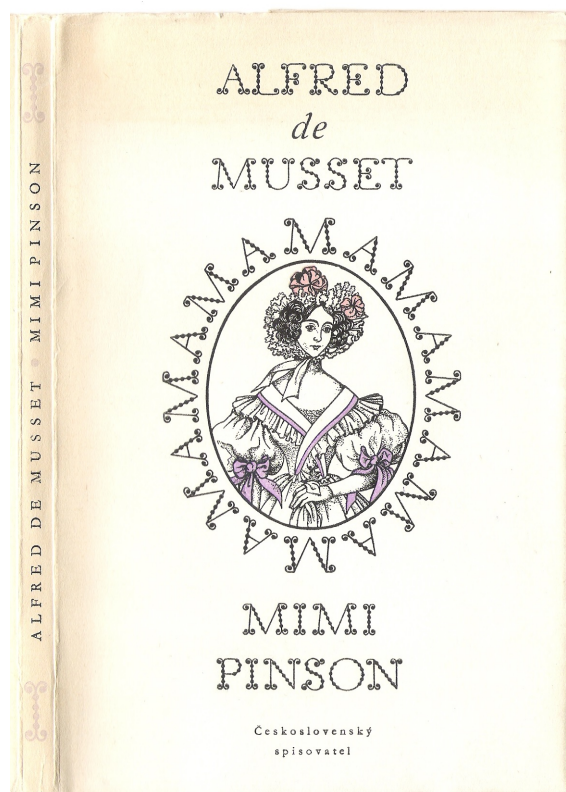
14. Výtvarný ateliér v Ostružnické ulici 32, Olomouc, 2012.

15. Výtvarný ateliér v Ostružnické ulici 32, Olomouc, 2012.

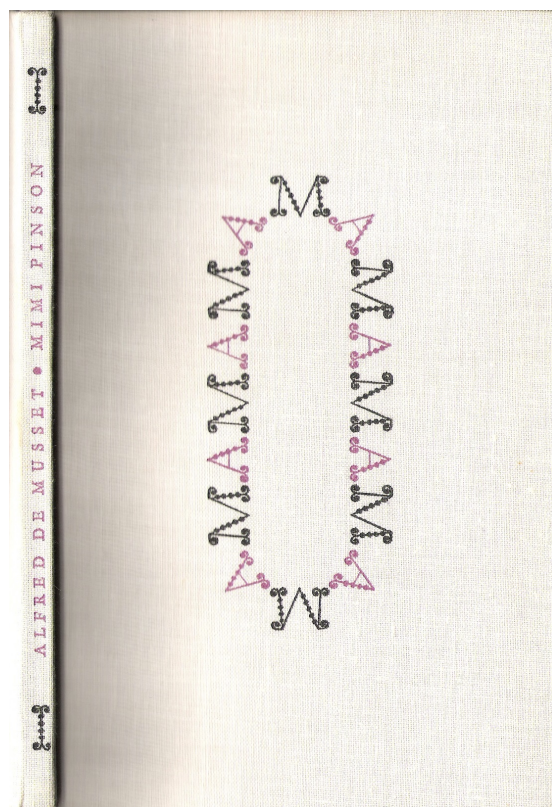

16. Zora Pořická, Obálka katalogu *Alois Kučera. Obrazy a grafika z let 1950–1955*, 1955, ofset, papír, 207 x 145 mm.

17. Zora Pořická, Obálka knihy *Mimi Pinson*, 1957, ofset, papír, 205 x 135 mm.

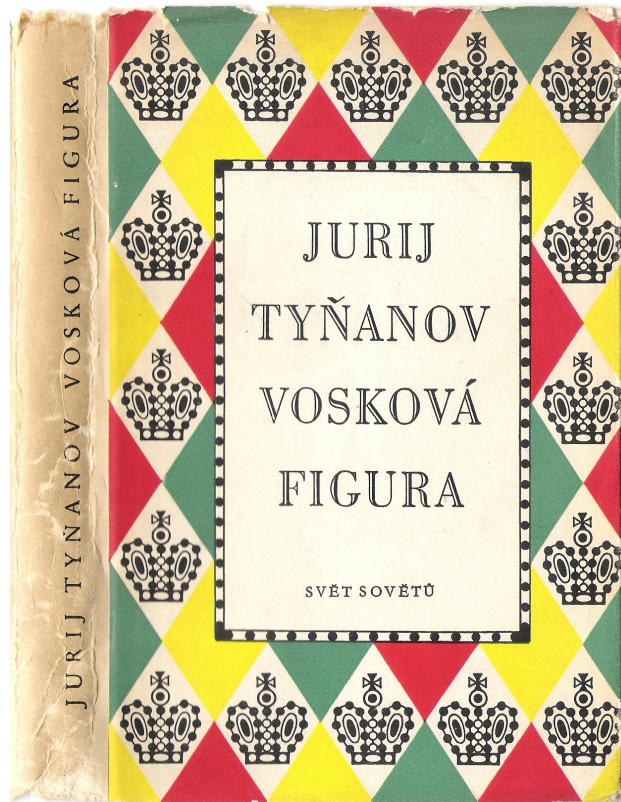

18. Zora Pořická, Přední deska a hřbet knihy *Mimi Pinson*, 1957, plátěná vazba, 205 x 135 mm.

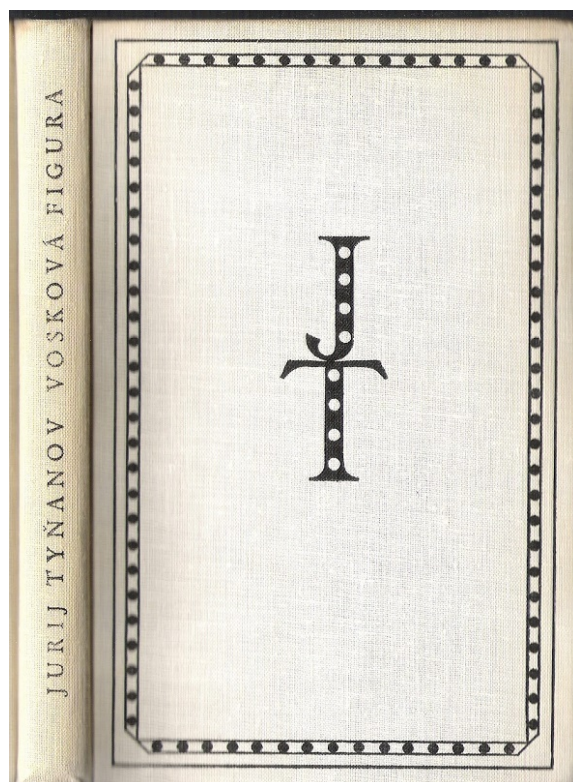
19. Zora Pořická, Ilustrace Zélie v knize *Mimi Pinson*, 1957, perokresba, papír, 205 x 135 mm.

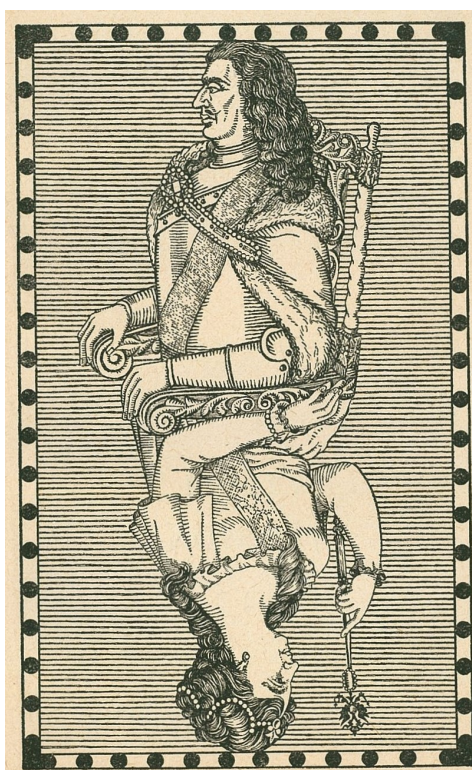
25. Zora Pořícká, Obálka knihy *Vosková figura*, 1958, ofset, papír, 205 x 145 mm.

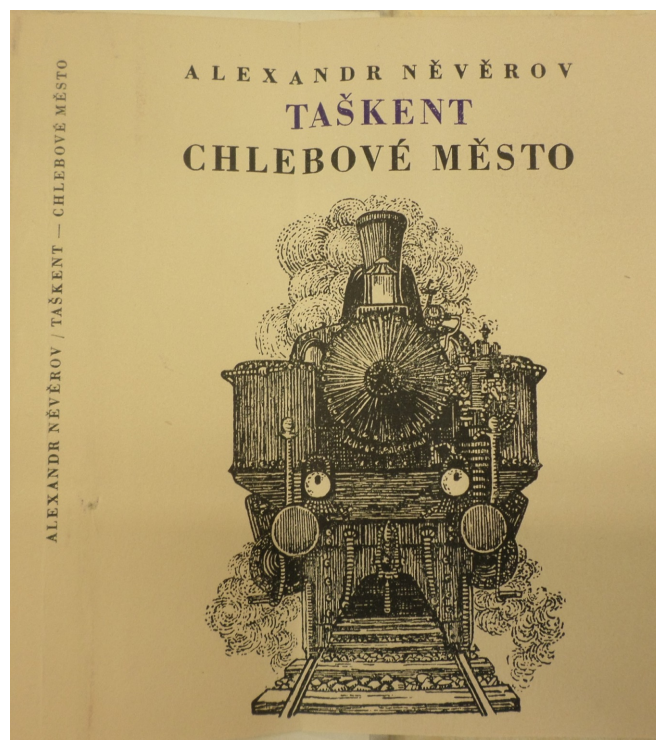
26. Anonymní autor, Obálka knihy *Na jednom okrese*, 1956, ofset, papír.

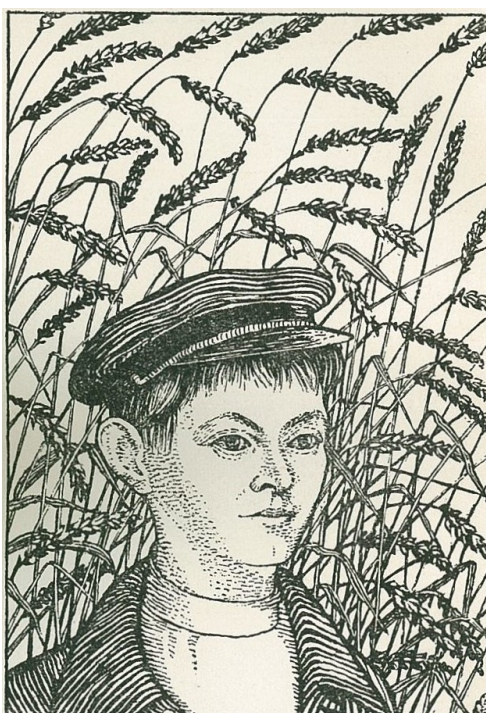
27. Zora Pořická, Přední deska a hřbet knihy *Vosková figura*, 1958, ofset, papír, 205 x 145 mm.

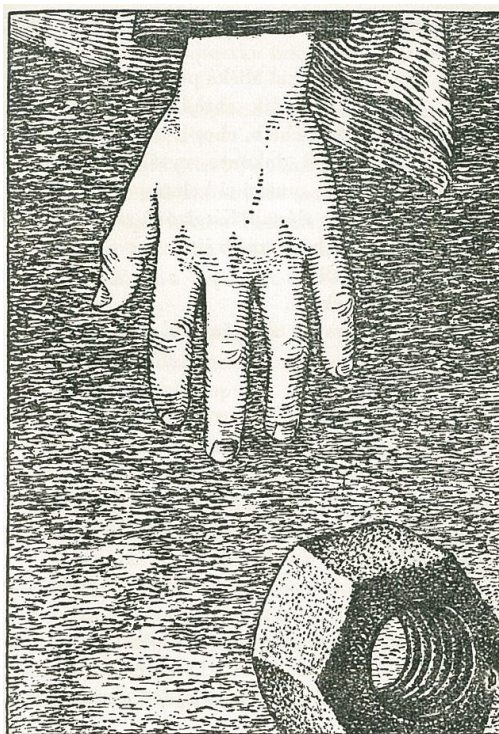
28. Zora Pořická, Ilustrace k povídce *Vosková figura* v knize *Vosková figura*, 1958, ofset, papír, 205 x 145 mm.

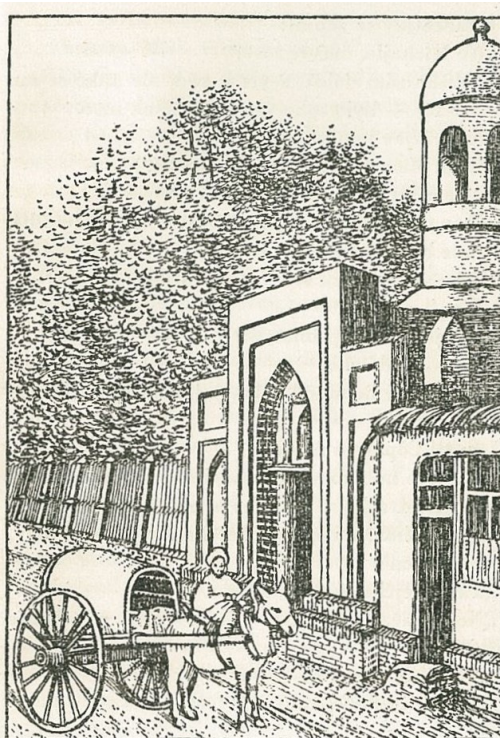
31. Zora Pořická, Obálka knihy *Taškent, Chlebové město*, 1959, ofset, papír, 205 x 135 mm.

33. Zora Pořická, Ilustrace 1 v knize *Taškent, Chlebové město*, 1959, ofset, papír, 205 x 135 mm.

34. Zora Pořická, Ilustrace 2 v knize *Taškent, Chlebové město*, 1959, ofset, papír, 205 x 135 mm.

36. Zora Pořická, Ilustrace 4 v knize *Taškent, Chlebové město*, 1959, ofset, papír, 205 x 135 mm.

37. Zora Pořická, Ilustrace 1 v omalovánkách *Pohádka o bláhové husičce*, 1959, ofset, papír.

38. Zora Pořická, Ilustrace 3 v omalovánkách *Pohádka o bláhové husičce*, 1959, ofset, papír.

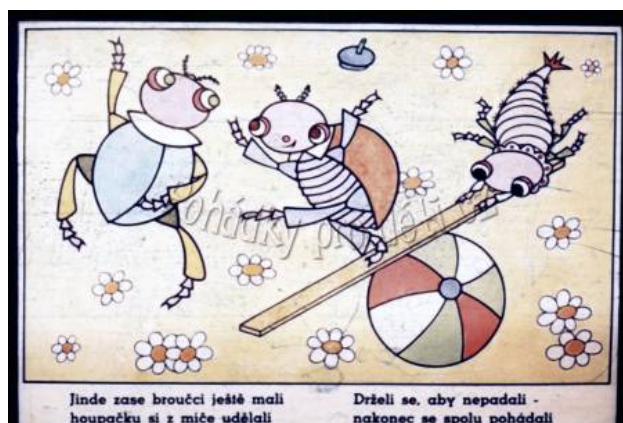
40. Zora Pořická, Ilustrace 11 v omalovánkách *Pohádka o bláhové husičce*, 1959, ofset, papír.

41. Zora Poříčká, Ilustrace 1 v omalovánkách *Hurvínek mezi broučky*, 1959, ofset, papír.

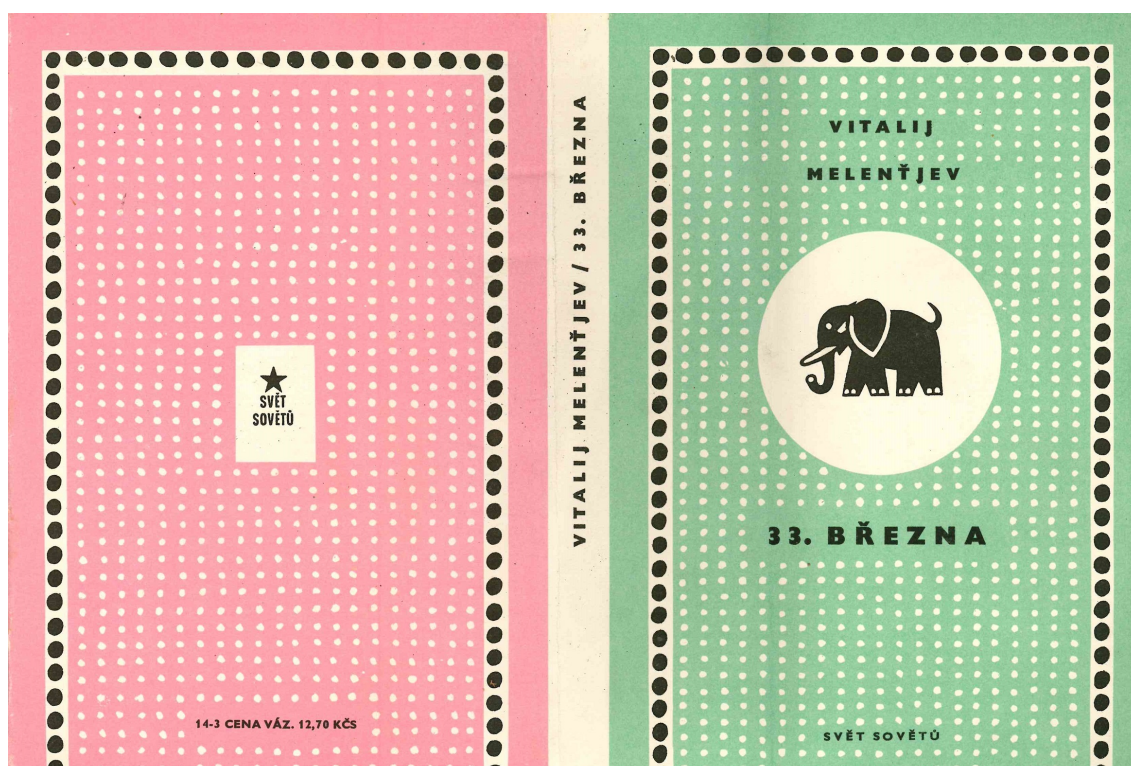
42. Zora Poříčká, Ilustrace 2 v omalovánkách *Hurvínek mezi broučky*, 1959, ofset, papír.

43. Zora Poříčká, Ilustrace 2 v omalovánkách *Hurvínek mezi broučky*, 1959, ofset, papír.

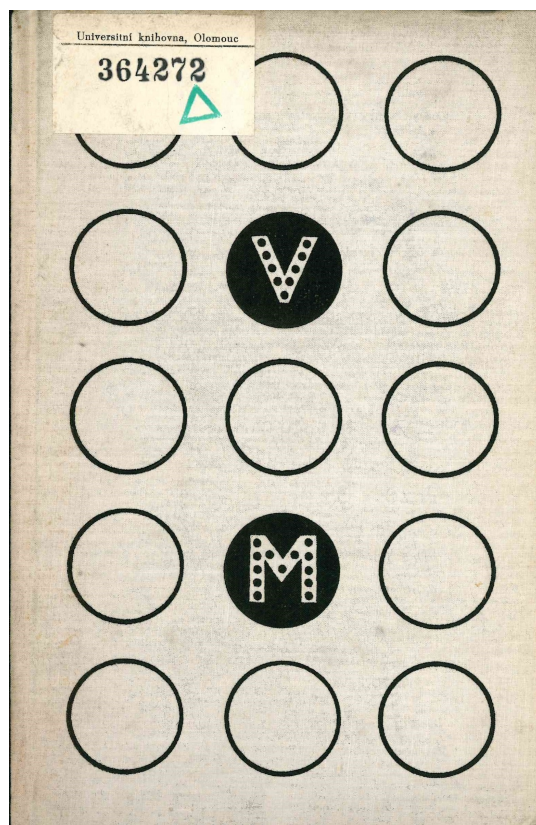

44. Zora Pořická, Obálka alba *Bohumír Dvorský*, 1959, ofset, papír, 310 x 410 mm.

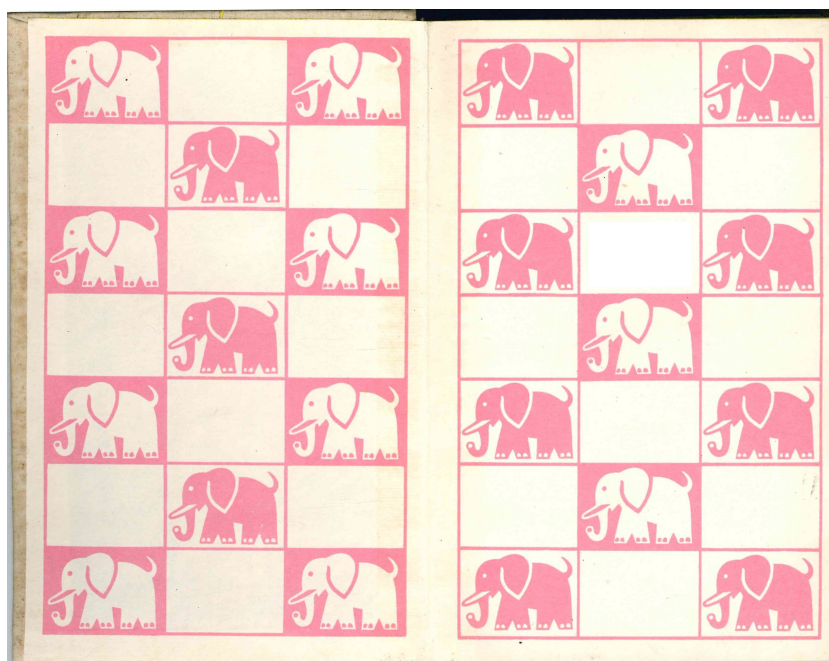

45. Zora Pořická, Obálka knihy *33. března*, 1961, ofset, papír, 205 x 145 mm.

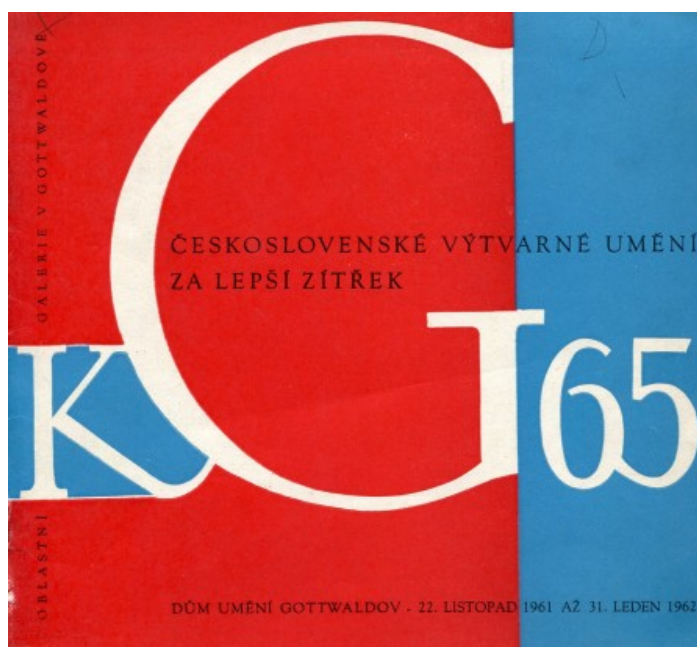
46. Zora Pořícká, Přední deska knihy 33. března,
1961, plátěná vazba, 205 x 145 mm.

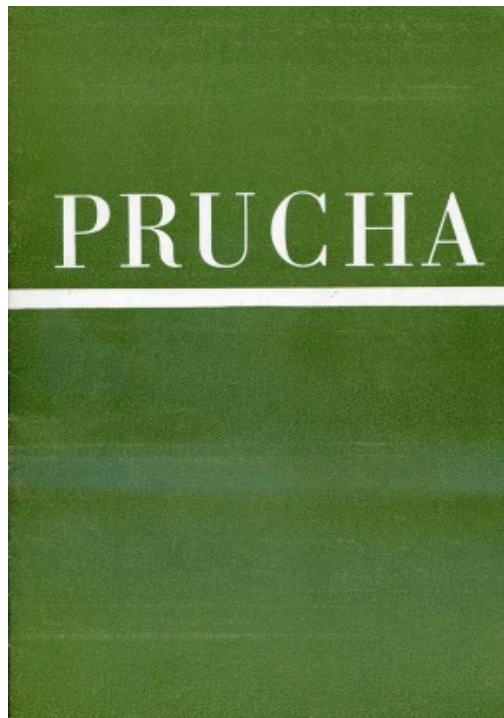
47. Zora Pořícká, Přední předsádka knihy 33. března,
1961, ofset, papír, 205 x 145 mm.

51. Zora Pořická, Obálka katalogu *Miloš Alexander Bazovský*, 1961, ofset, papír, 197 x 186 mm.

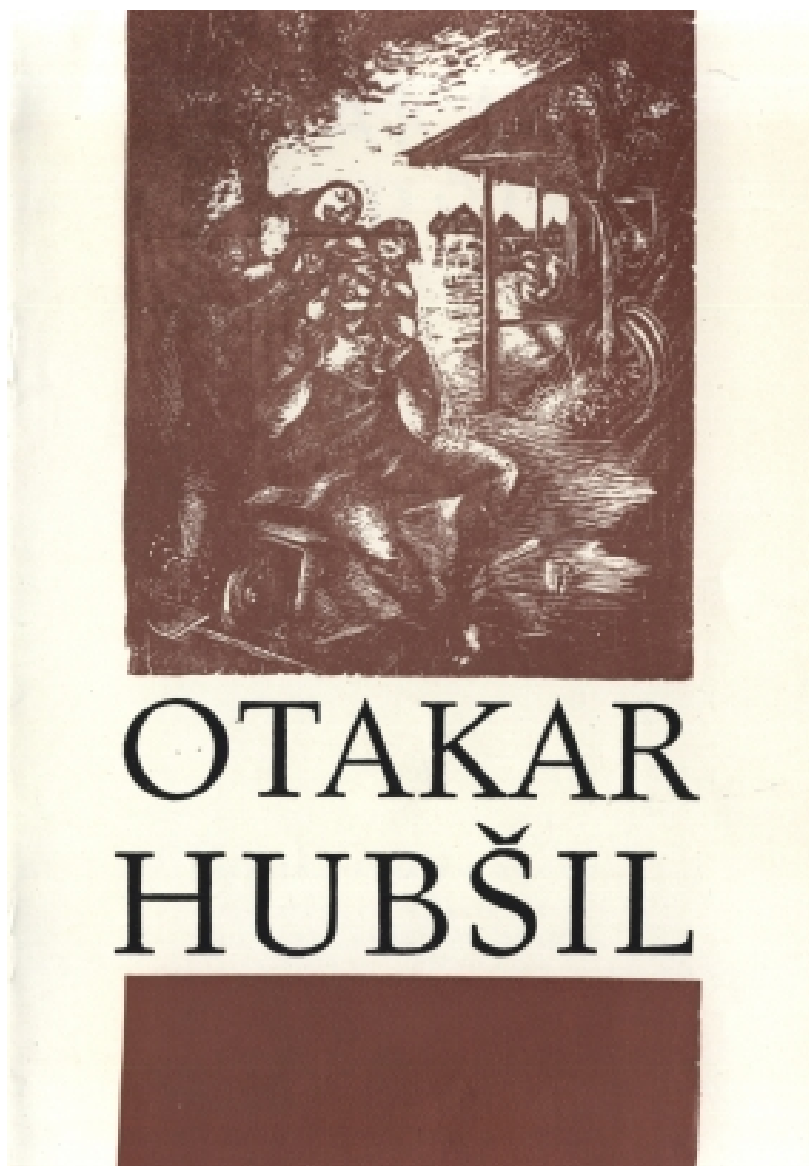
52. František Bělohlávek, Obálka katalogu *Československé umění za lepší zítřek*, 1961, ofset, papír, 197 x 186 mm.

53. Zora Pořická, Obálka katalogu *Jindřich Průcha. Výběr obrazů z daru sestry umělkovny Vojslavy Průchové*, 1961, ofset, papír, 210 x 150 mm.

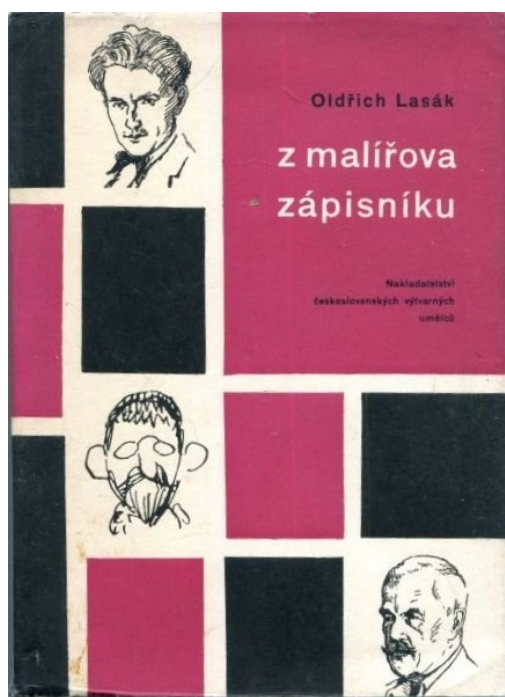
54. Zora Pořická, Obálka katalogu *Josef Wagner. Kresby, sochy*, 1962, ofset, papír, 208 x 125 mm.

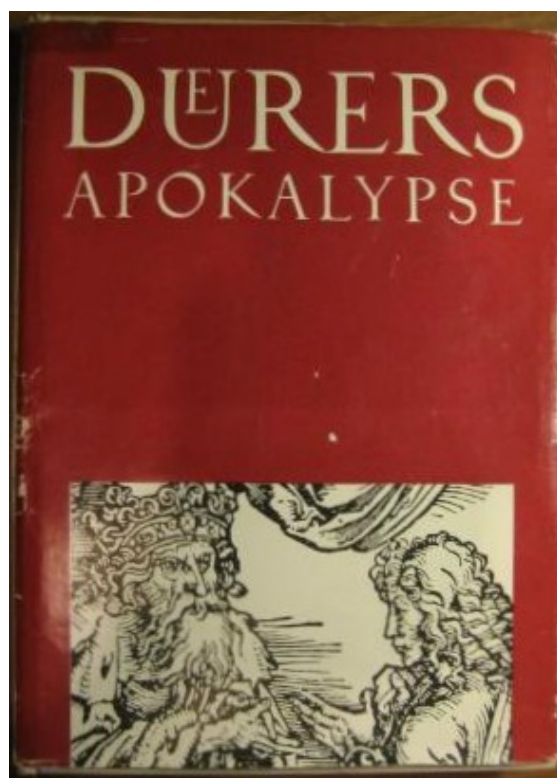
55. Zora Pořická, Obálka katalogu *Otakar Hlubšil*. *Obrazy, kresby a grafika*, 1962, ofset, papír, 215 x 148 mm.

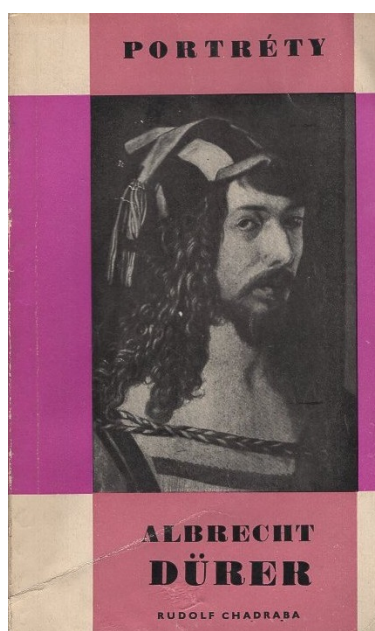
56. Zora Poříčká, Obálka katalogu *Karel Černý. Soubor obrazů*, 1963, sítotisk, papír, 206 x 146 mm.

57. Jaroslav Krouz, Obálka knihy *Z malířova zápisníku*, 1959, ofset, papír, 210 x 153 mm.

58. Zora Pořická, Obálka knihy *Dürers Apokalypse. Eine Ikonologische Deutung*, 1964, ofset, papír.

59. Milan Hegar, Obálka knihy *Albrecht Dürer*, 1964, ofset, papír, 190 x 114 mm.

60. Zora Pořická, Obálka katalogu *Václav Rabas. Soubor obrazů*, 1964, ofset, papír, 210 x 145 mm.

63. Zora Pořická, Obálka knihy *Černá země. 3. Země duní*, 1965, sítotisk, papír, 205 x 140 mm.

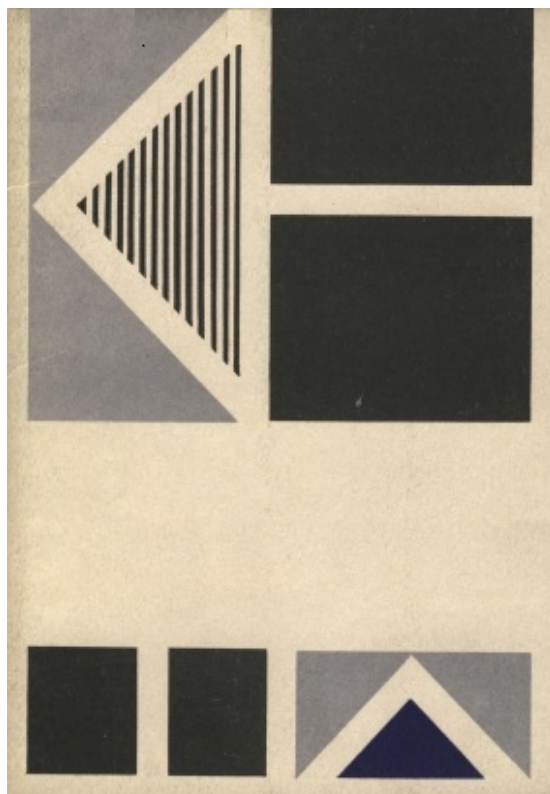

64. Zora Pořická, Obálka publikace 10 let národního podniku Dopravní stavby Olomouc, 1964, sítotisk, papír, 310 x 205 mm.

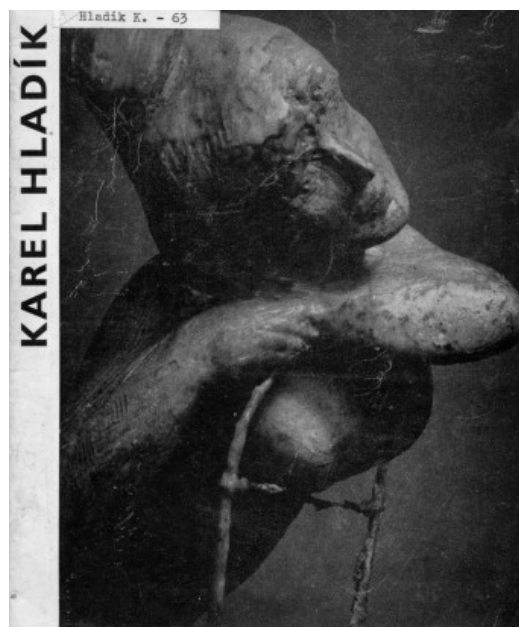

65. František Bělohávek, Obálka katalogu *Sochařská bilance 1955-1965*, 1965, sítotisk, papír, 330 x 119 mm.

66. Zora Pořická, Obálka katalogu *Karel Hladík. Sochařské dílo*, 1966, sítotisk, papír, 203 x 147 mm.

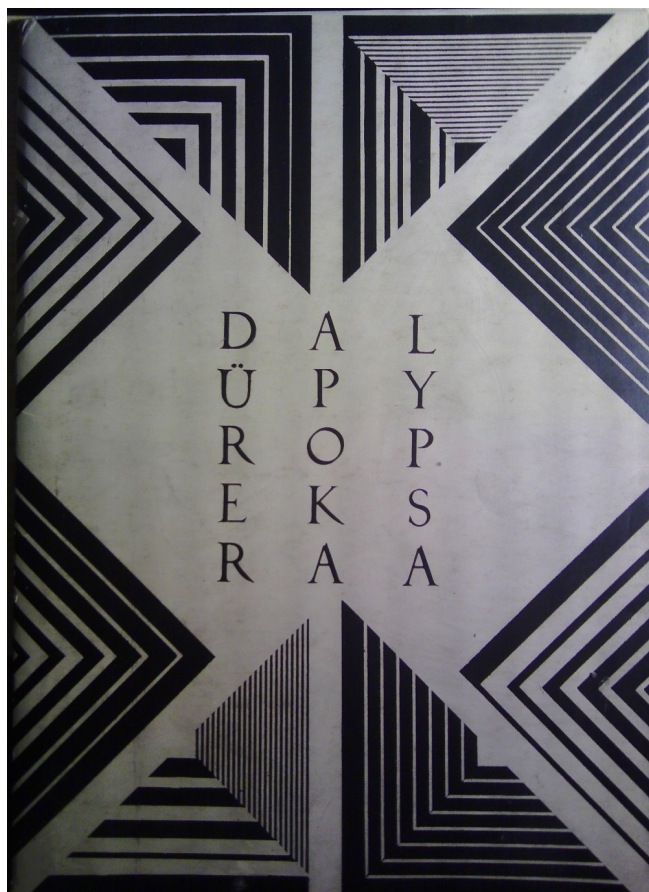
67. Jaroslav Krouz, Obálka katalogu *Karel Hladík. Plastiky 1959–1963*, 1963, ofset, papír, 208 x 172 mm.

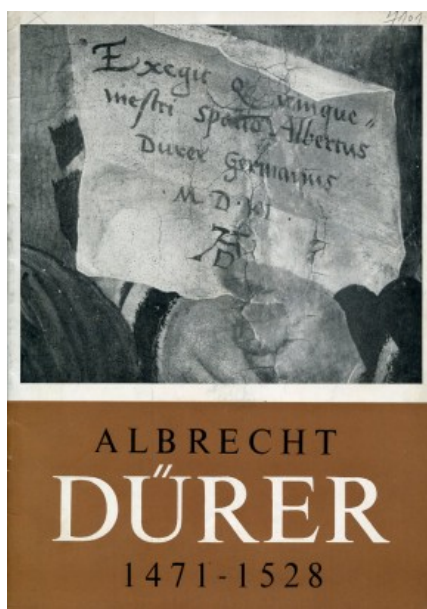
68. Zora Pořická, Obálka katalogu *Rudolf Michalik. Kresby*, 1966, sítotisk, papír, 190 x 100 mm.

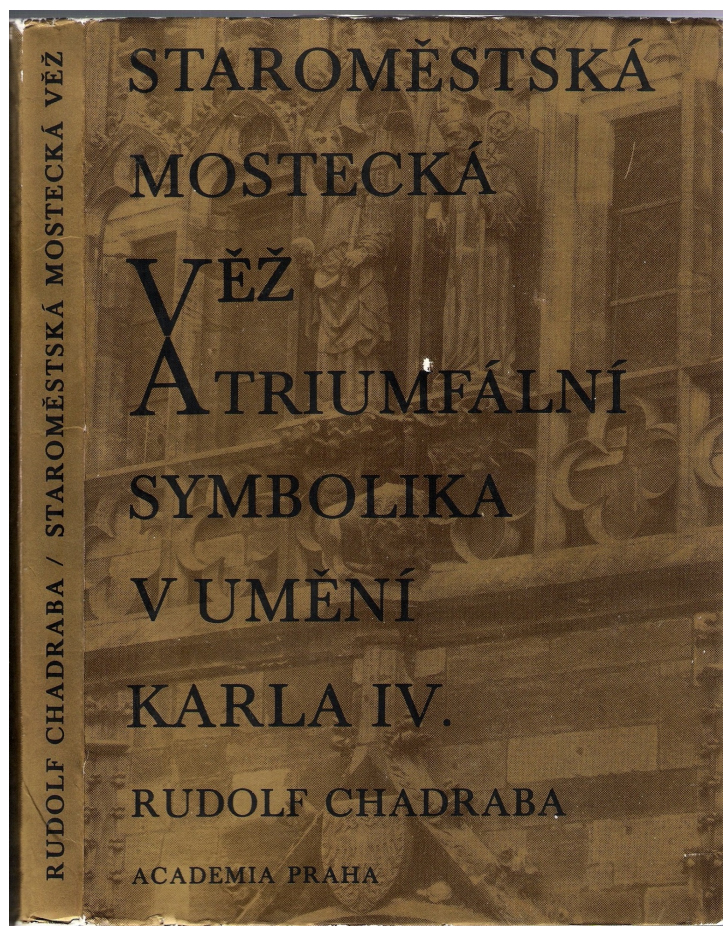
71. Zora Pořická, Obálka knihy *Kamenný řád. 3. Ožehlé haluze*, 1969, sítotisk, papír, 205 x 140 mm.

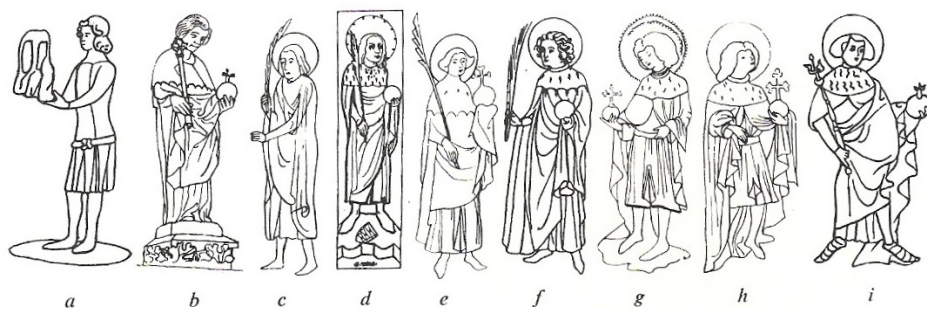
72. Zora Pořícká, Obálka katalogu *Albrecht Dürer. Apokalypsa*, 1971, sítotisk, papír, 270 x 205 mm.

73. Jaroslav Šváb, Obálka katalogu *Albrecht Dürer 1471–1528*, 1971, ofset, papír, 240 x 170 mm.

74. Zora Poříčká, Přední obálka knihy *Staroměstská mostecká věž a triumfální symbolika v umění Karla IV.*, 1971, ofset, papír, 247 x 173 mm.

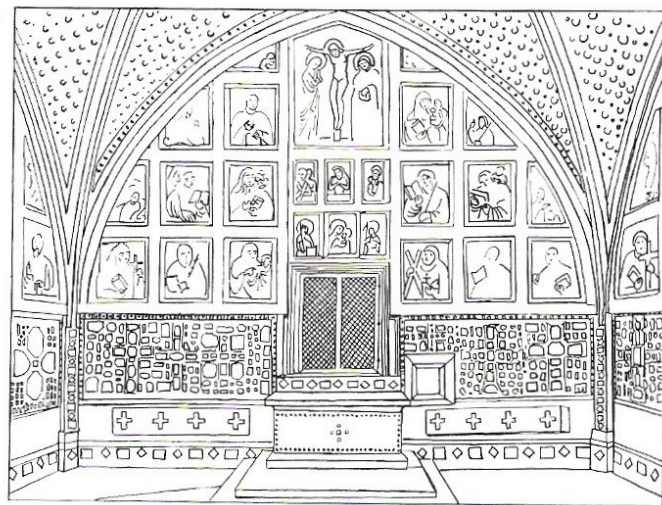
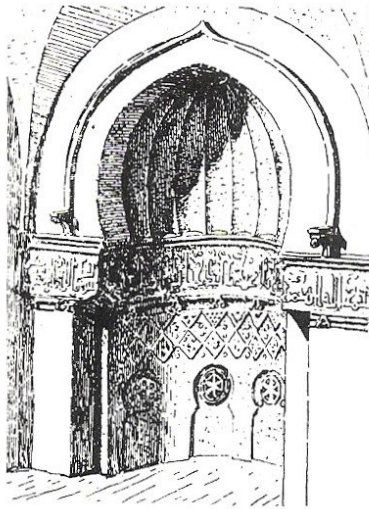

1. Typ sv. Víta stojícího v českém umění 1358–kolem 1400: a) Herriedenský relikvíář, 1358; b) Staroměstská mostecká věž; c) Votivní deska Oěka z Vlašimi, po 1375; d) Oltář kostela sv. Víta v Mühlhausenu, 1385; e) Nástěnná malba kostela sv. Jakuba v Libiši, kol. 1390; f) Deska z Dubečka, před 1400; g) Deska madony z kostela sv. Trojice v Českých Budějovicích, po 1400; h) Veraikon svato-vítský, po 1400; i) Hradecký antifonář, po 1400.

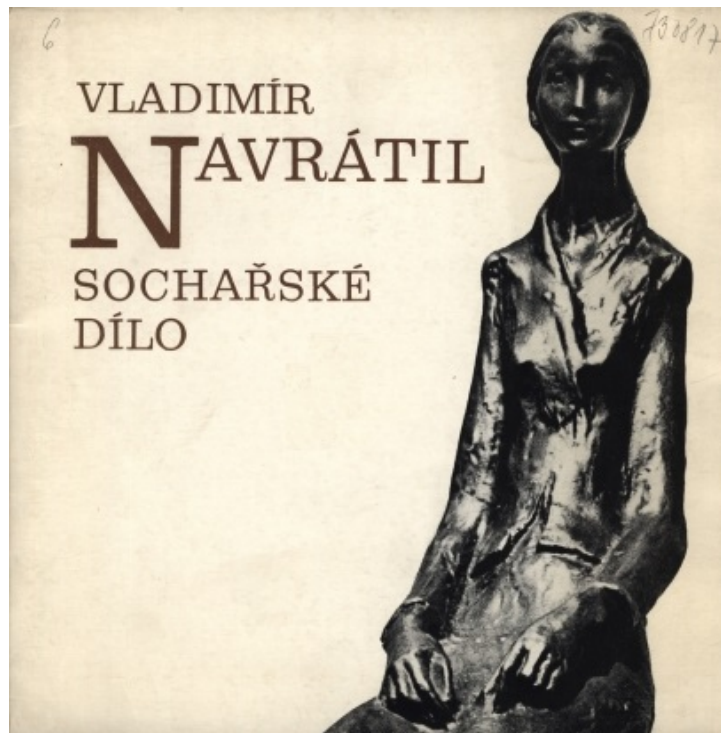
76. Zora Poříčká, Kresba Sv. Víta stojícího v českém umění 1358–kolem 1400 v knize *Staroměstská mostecká věž a triumfální symbolika v umění Karla IV.*, 1971, perokresba, papír.

78. Zora Pořická, Kresba dvou mužských typů Theodorikových desek v knize *Staroměstská mostecká věž a triumfální symbolika v umění Karla IV.*, 1971, perokresba, papír.

79. Zora Pořická, Kresba oltární stěny kaple sv. Kříže na Karlštejně v knize *Staroměstská mostecká věž a triumfální symbolika v umění Karla IV.*, 1971, perokresba, papír.

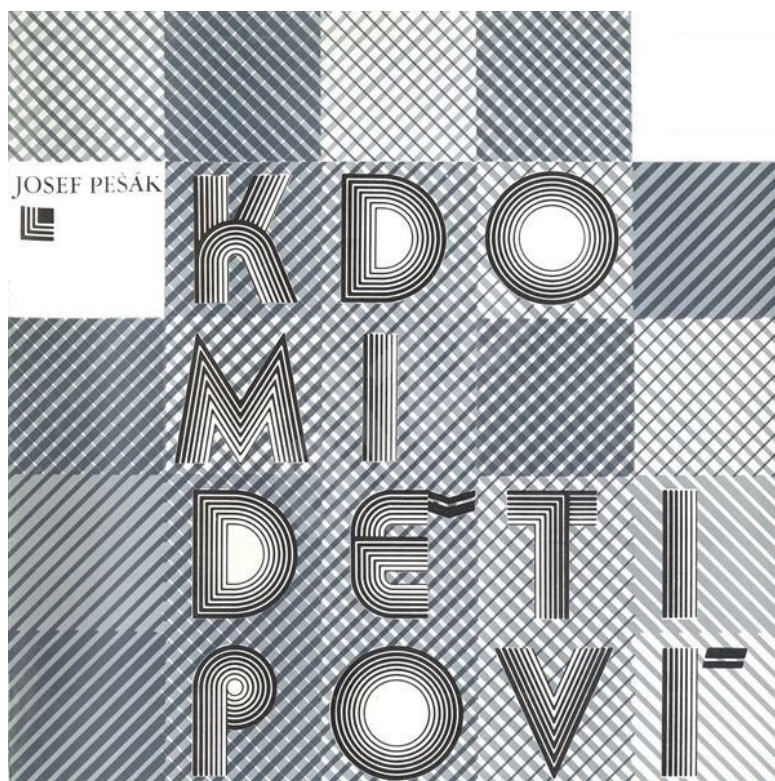
80. Zora Pořická, Obálka katalogu Vladimír Navrátil. Sochařské dílo, 1971, ofset, papír, 200 x 200 mm.

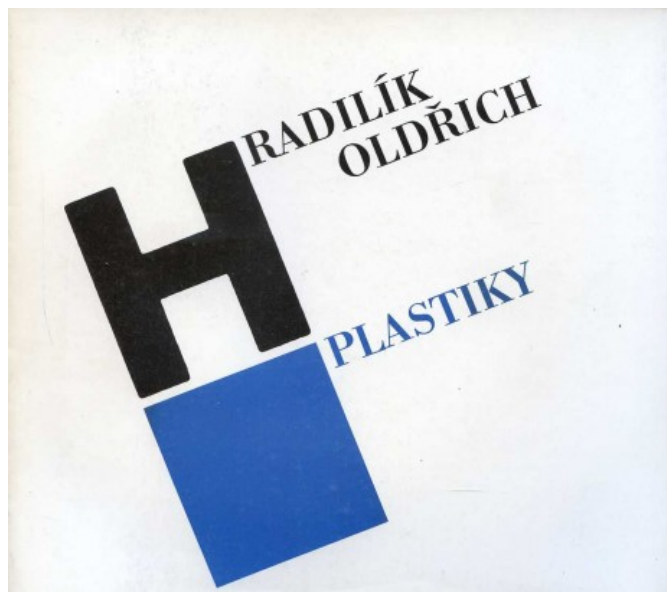
82. Zora Pořická, Obálka knihy Stavy rachotí, 1979, sítotisk, papír, 205 x 140 mm.

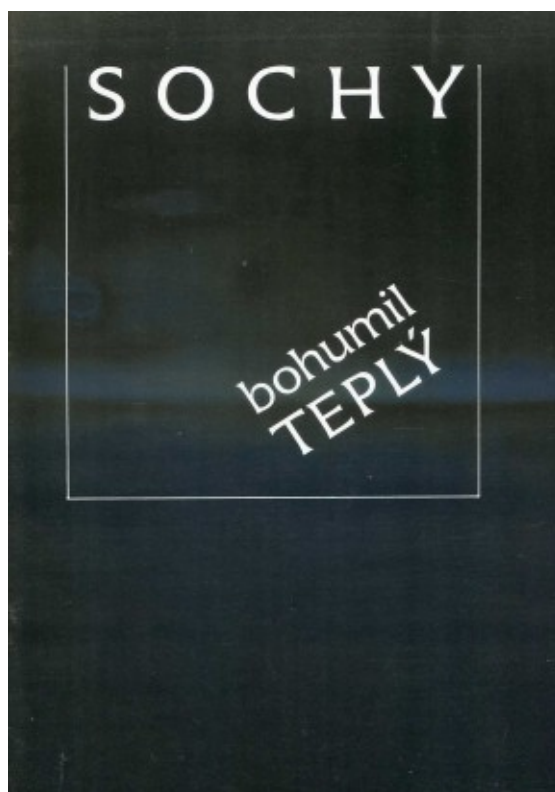
83. Zora Pořícká, Obálka sborníku *Středisko. Sborník Vlastivědné společnosti muzejní v Olomouci*, 1982, ofset, papír, 210 x 145 mm.

84. Zora Pořícká, Obálka LP alba *Kdo mi, děti, poví*, 1985, sítotisk, papír, 310 x 310 mm.

86. Zora Pořická, Obálka katalogu *Oldřich Hradilík. Obrazy*, 1987, ofset, papír, 190 x 213 mm.

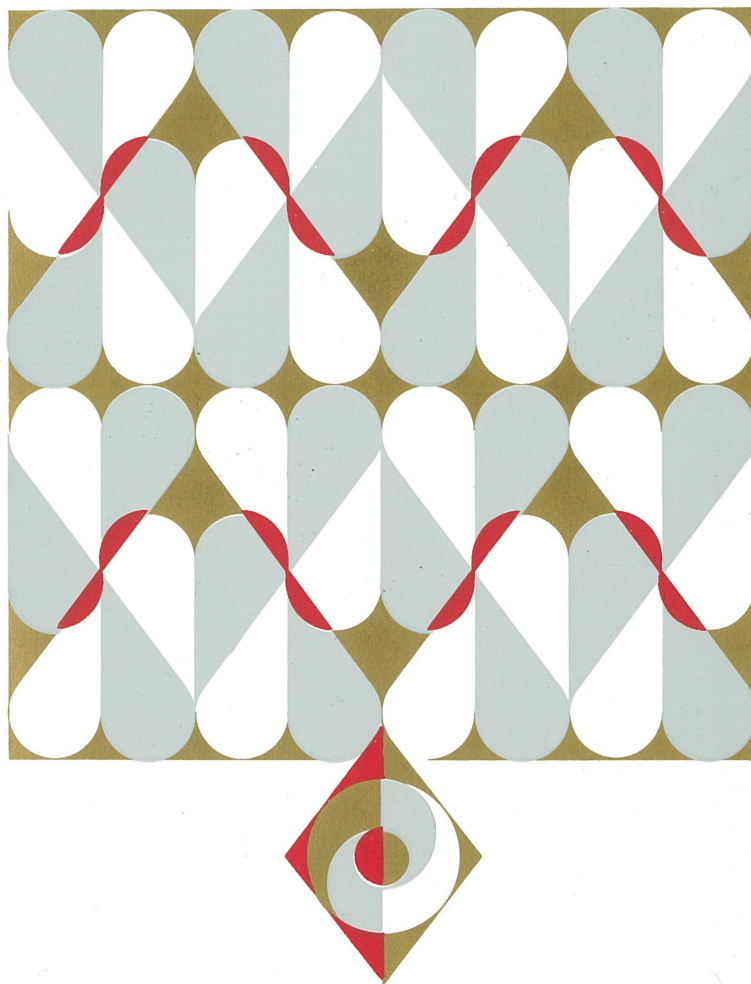
87. Zora Pořická, Obálka katalogu *Bohumil Teplý. Sochy*, 1992, ofset, papír, 290 x 203 mm.

88. Zora Pořická, PF 1959, štoček.

PF 1975

ZORA A RUDOLF CHADRABOVI

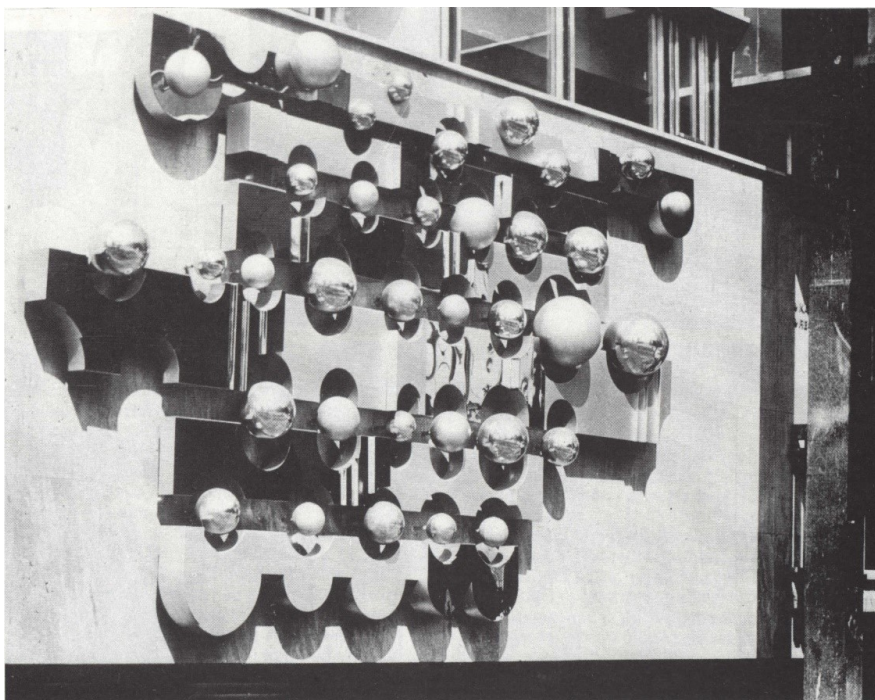
89. Zora Pořická, PF 1975, sítotisk, papír.

90. Zora Pořická, reliéfní stěna *Symbol peněžnictví*, 1981–1983, sádra, 300 x 530 cm, Olomouc, směnárna SBČS, realizace Vladimír Koutný – Viktor Kumor.

91. Zora Pořická, model reliéfní stěny *Symbol peněžnictví*, 1981–1983, dřevo, 300 x 530 cm, Olomouc, směnárna SBČS, realizace Vladimír Koutný – Viktor Kumor.

92. Zora Pořická, *Víření 2*, 1981–1983, nerezavějící ocel, cca 200 x 300 cm, Olomouc, Hotel Sigma, průčelí. Realizace Viktor Kumor.

93. Zora Pořická, *Víření 2*, 1981–1983, nerezavějící ocel, cca 200 x 300 cm, Olomouc, Hotel Sigma, průčelí. Realizace Viktor Kumor.

Summary

Zora Pořícká-Chadrabová (1921–2015), born in Pilsen, is one of the few artists performing in Olomouc who have been applying the art of geometric abstraction. Her work is being dated since the fifties of the 20th century. The aim of this thesis is to reconstruct her life and some of parts of her work.

Chapter *Stav bádání* demonstrates reflection of her life and work in literature. Next chapter *Životopis* is focusing on obtaining her education in art at high school in Pilsen (1933–1941) under leadership of František Pořícký. František Pořícký was her father and local teacher giving painting classes. Furthermore, the focus goes on Zora Pořícká-Chadrabová's studies at the Academy of Applied Arts in Prague (1942–1948) under supervision of professor František Muzika.

The thesis analyzes as well Zora Pořícká's studies of Aesthetics and Art History at the Philosophical faculty of the Charles' University in Prague in 1946 and 1947. She finished her studies between 1949 and 1953 at the Philosophical faculty of Palacky's University in Olomouc. Bohumil Markalous and Václav Richter have been her supervisors. At that time, she wrote two papers on aesthetics. The first was a term paper about Lean Battista Alberti (1950) and the second was a dissertation named *Tyršova estetika výtvarného umění* (1952).

Between 1949 and 1955 she had a position of an assistant professor, secretary and librarian at the institute of Art at Education faculty of Palacký's University in Olomouc. Seven years later in 1956 she had to leave the university because of political reasons.

Chapter *Knižní grafika a ilustrace* describes almost complete and chronologically sorted collection of artist's works with its classification in the context of Czech art in the twentieth century. This chapter also mentions Zora Pořícká's cooperation with her husband Rudolf Chadraba who was an art historian. For instance, it concerns books *Staroměstská mostecká věž a triumfální symbolika v umění Karla IV.* (1971) or *Dürer. Apokalypse* (1971).

Stories of monumental installations (especially relief *Víření 2*), which the artist had been creating for interiors and exteriors of companies in Olomouc, are covered in the final chapter.

Anotace

Jméno a příjmení:	Bc. David Mikša
Katedra:	Katedra dějin umění v Olomouci
Vedoucí práce:	doc. PaedDr. Alena Kavčáková, Dr.
Rok obhajoby:	2018

Název práce:	Zora Pořícká-Chadrabová (1921–2015)
Název v angličtině:	Zora Pořícká-Chadrabová (1921–2015)
Anotace práce:	Předkládaná práce se zabývá životem a dílem olomoucké výtvarnice Zory Pořícké-Chadrabové. Charakterizuje umělecké školení na gymnáziu u Františka Poříckého v Plzni a pak na VŠUP v Praze u Františka Muziky. Dále hodnotí teoretické spisy umělkyně z oboru estetiky a dějin umění. Nakonec zkoumá oblast autorčiné knižní grafiky a ilustrací s pokusem o zařazení do kontextu českého výtvarného umění 20. století.
Klíčová slova:	geometrická abstrakce, Rudolf Chadraba, knižní grafika, monumentální realizace, Olomouc
Anotace v angličtině:	This thesis deals with life and work of Olomouc artist Zora Pořícká-Chadrabová. It describes the process of obtaining her education in art at high school in Pilsen at František Pořícký and afterwards at the VŠUP in Prague by František Muzika. Furthermore, this thesis evaluates artist's theoretical papers in field of aesthetics and art history. Finally, it examines her book graphics and illustrations in order to classify them into context of Czech art in the twentieth century.
Klíčová slova v angličtině:	geometric abstraction, Rudolf Chadraba, book design, monumental realizations, Olomouc
Přílohy vázané v práci:	obrazová příloha 41 stran, DVD
Rozsah práce:	118 stran (text 73 stran, 131 825 znaků)
Jazyk práce:	čeština